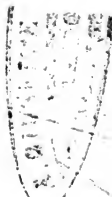

825. L. 16
CONSTITVTIONES
SANCITAE

IN
SYNODO NVCKERINA

QVAM
SIMON LVNADORVS SENENSIS
ILLIVS ECCLESIAE EPISCOPVS
HABVIT.

Anno. M. DC. IIX.

SVPERIORVM PERMISSV.

SENIS, Ex Typographia Matthaei Florimi. 1609.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

SIMON LVNADORVS

DEI, ET APOSTOLICÆ SEDIS
GRATIA EPISCOPVS

NVCERINVS.

Vniuerso Ciuitatis, & Diœcesis suæ Clero
Salutem in Domino.

I CET ex ijs, quæ in hac nostra Ciui-
tate, ac Diœcesi piè sancte q; iam antea
instituta, & laudabiliter ad hanc us-
que diem à vobis seruata cernuntur, fa-
cile appareat, prædecessoribus nostris,
vobisq; omnibus Dei Optimi Maximi
cultum, & Ecclesiarum decorem non
postrema cura fuisse: quia tamen quæ alij prudenter tradido-
runt, & bona aliquando succe, ea fieri postea meliora; & quæ
non optima, aliquo modo corrigi, perficiq; posse perspicuum
est; Vtrumque nos, Deo bene iuuante, sumus pro viribus præ-
stare conati. Nam simul ac vniuersi, ut dicitur, cultum
pecoris in visitatione perspeximus, & ea, quæ optimè consti-
tuta, vsuq; recepta probauimus, maleq; affectis opportuna re-
media adhibuimus; nostro præterea muneri quam maxime

conuenire visum est sedulo curare, ut, quæ pro temporum, locorum, ac personarum ratione comperimus probata, seruari, quæ reprobata, corrigi, vel caueri debere, eadem in certam hanc, & definitam methodum redacta, vestro omnium vsui, typis mandarentur: non eo quidem consilio, ut quasi optima soli nos collegisse iudicemur, sed ut singula ad unum, eundemq. executionis vsum, pariter vbique ex decretorū Synodaliū auctoritate introducantur, & vsq. eò ad posteros etiam conseruentur, dum à successoribus nostris profuturorum temporum ratione, meliora vel decernantur, vel addantur. multi enim nostra, plures maiorum nostrorum memoria, pleraque vtiliter, ac salubriter sancierunt, quæ, quia hac literarum luce, & præsidio caruerunt, mirum, quàm breui tēpore obsoleta interierint. Cum igitur ex horum decretorum executione, Cleri studia excitari, morum disciplinam conformari, Ecclesiæ ornatum augeri, animarum totius populi cultum maximopere adiuuari speremus, ea, vestro tū consilio, tū assensu probata, hoc breui libello complexi, vobis iàm tandem edimus, vestræq. diligentiae commendamus, exoptantes, ut, quam in hoc ipso libro conficiendo, & edendo paternam sollicitudinem posuimus, eam omnem vos exequendo vicissim accuratissime præstetis, et, quod hisce decretis traditur, id omne, ad vestram, populiq. vestræ curæ concrediti vtilitatem, & salutem; in primis verò ad præpotentis Dei laudem, & gloriam, cui omnes labores, omnes vigilias dicare debemus, non solum ipsi vsu, & opera, sed vita etiam, & moribus exprimatis. Valete in Domino.

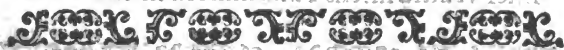

D. CÆSARIS MARESCOTTI

Patricij Senensis,

Et in Patrio Gymnasio I. C. professoris.

QVAS tulit aurato leges LVNADORIVS ore
 Hæc, veluti Lunam nubila, charta tegit,
 Perlege; & ætherios tacitum cor sensiet ignes,
 Cum placido surget iunctus amore timor.
 Et Pater, & iudex pœnas, & præmia monstrat;
 Vnde decorus amor nascitur, vnde timor.

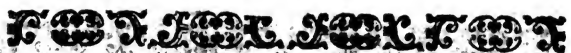

D. IO. Mariæ GHERARDI

Patricij Senen.

Et in Patrio Gymnasio I. C. professoris.

IMPRIMIS his Præsul Sanctissima iussa tabellis,
 Ut vera crescat Relligione fides.
 Si decus, & candorem animi, monumenta referrent,
 Istis haud vllum pulcrius esset opus;
 Inte viua viget Pietas, probitasq; pudorq;
 Quantum hæc ad superos gloria nomen habet?
 Grex fortunatus; quem sic beat vndique Pastor.
 Re iuuat, exemplo dirigit, ore regit.

DE PERILL. AC REVERENDISSIMO

D. SIMONE LVNADORO Episc. Nucerinò
Dioecesanam Synodum habente.

D. Io. Baptista Marefcotti Clerici, Patricij Sen.

QV A circumfuso refidet facer orbe Senatus,
Non aula est, cœli sed gerit aula vices.
Non hæc mortales: sed fulgida continet astra,
Astra, quibus scelerum nox tenebrofa ruit.
Emicat hæc inter verum LVNADORIVS astra;
Inter vt astra nitens Luna minora micat.

ALFONSI STEPHANI PRESBYTERI SEN.

LE G E S felici LVNADORIVS omine condit;
Aurea cui fausto fydere Luna micat.
Dux est illa tuus, NV CERIA; & illa viarum
Explicat ambages: monstrat & illa Deum.
O te felicem! gemmati ad fydera cœli
Sydera cui monstrant, expediuntq; viam.

INDEX TITVLORVM.

D E Synodo Diœcesana.	Cap. 1. pag. 1
De ijs, quæ ad fidem tuendam pertinent.	Cap. 2. 2
De Hæreticis, & eorum libris.	Cap. 3. 3
De libris prohibitis.	Cap. 4. 5
De Magicis artibus, Maleficijs, Diuinationib. ac varijs superstitionib.	Cap. 5. 6
De Blasphemis, & abutentibus sacra scriptura.	Cap. 6. 7
De Verbi Dei prædicatione.	Cap. 7. 9
De Doctrina Christiana pueris, ac rudib. tradenda.	Cap. 8. 12
De sacris repræsentationibus.	Cap. 9. 14
De sacris Reliquijs.	Cap. 10. eadē
De sacris Imaginibus.	Cap. 11. 16
De festis colendis.	Cap. 12. 17
De Ieiunio.	Cap. 13. 18
De Clericorum vita rectē instituenda.	Cap. 14. 19
De Sèpulturis.	Cap. 15. 24
De immunitate Ecclesiastica.	Cap. 16. 30
De Diuino cultu in Ecclesijs, ac Religiosa in eisdem vet. fandi ratione.	Cap. 17. 32
De Residentia.	Cap. 18. 36
De officio Parochorum.	Cap. 19. 37
De obseruandis, & cuitandis in celebratione Missæ.	Cap. 20. 44
De sacris supplicationibus.	Cap. 21. 48
De Chori Disciplina.	Cap. 22. 52
De Præfeto Chori, Cæremoniæ Magistro, & punctatore, eorumq; muneribus,	Cap. 23. 54
De examinatoribus.	Cap. 24. 57
De Iudicibus Delegatis.	Cap. 25. 59
De Testib. Synodalibus.	Cap. 26. eadē
De rebus Ecclesiæ, piorumq; locorum iuribus tuendis.	Cap. 27. 62
De pijs voluntatibus exequendis.	Cap. 28. 64
De Confraternitatibus.	Cap. 29. 68
De Quæstoribus.	Cap. 30. 71
De Vicario foraneo.	Cap. 31. 72
De Hospitalibus, Montib. Pietatis, & alijs pijs locis.	Cap. 32. 73
De Ecclesijs, Oratorijs, & Altaribus.	Cap. 33. 75
De Decimis.	Cap. 34. 82

De

De Sacramentis administrandis.	Cap. 35.	83
De Baptismi Sacramento.	Cap. 36.	85
De confirmationis Sacramento.	Cap. 37.	91
De Sacrosancto Eucharistiae Sacramento.	Cap. 38.	94
De Poenitentiae Sacramento.	Cap. 39.	104
De Extremae Unctionis Sacramento.	Cap. 40.	113
De Sacramento ordinis.	Cap. 41.	120
De Sacramento Matrimonij.	Cap. 42.	127
De Impedimentis Matrimonij.	Cap. 43.	137
De Impedimentis conditionis, Delicti, &c.	Cap. 44.	141
In quibus Viri, & loca Regularia Episcopali subiaceant iurisdictioni.	Cap. 45.	144
De Divino officio, & sacrificio sub ritu duplici in Natalitij Sanctorum Nucerinæ Ciuitatis patronorum recitando.	Cap. 46.	152
De ijs, quæ generatim ad has Constitutiones pertinent.	Cap. 47.	154
F I N I S.		

FORMULARVM, ET EDICTORVM INDEX.

F orma di scriuere i Battezzati.	157	Forma Iuramenti per testes Synodales.	175
Forma di scriuere i Confermati, & Cresmati.	159	Editto per l'osservanza delle feste.	176
Formula da scriuere i Matrimonij.	160	Editto per l'osservanza della Quaresima.	180
Formula di denuntiare i Matrimonij.	164	Editto per le Confessioni, & Comunioni.	183
Formula della fede da farsi da Curati delle denuntie fatte.	165	Casus reservati Episcopo Nucertino.	184
Libro da scriuere lo stato dell' anime di ciascuna parrocchia.	165	Editto contro li Concubinari, & Adulteri.	186
Formula da scriuere nel libro intitolato de Registrati.	166	Disieto del Giuoco alle persone Ecclesiastiche.	188
Formula di scriuere i Morti.	168	Disieto dell'armi alli Clerici di Nocera.	189
Forma absolutionis ab unoquoque seruanda.	169	Cap. del Conc. di Trento sopra il pagar le decime.	191
Forma Iuramenti, prestandi à nominatis, presentatis, seu electis: ante collationem.	173	Ordine perpetuo per la celebratione delle Messe, essequie, & accompagnatura de' morti.	192
Forma Iuramenti per institutos, seu prout sos.	174	Ritus Curiae Episcopalis Nucering.	197

F I N I S.

CONSTITUTIONES PROMVLGATÆ

In Synodo Nucerrina

Diebus 7. 8. & 9. Septembris 1608. celebrata.

IN NOMINE SANCTÆ, ET INDIVIDUÆ TRINITATIS,
Pâtris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

De Synodo Diocesana. Cap. I.

VM & Antiquorum Canonum,
& nuper Sacri Conc. Trid. Decretis
sanctum sit ad moderandos mores,
corrigendos excessus, controuersias
componendas, aliâquâ Sacris Cano-
nibus præscripta peragenda, vt sin-
gulis annis Diocesana Synodus ha-

beretur. Propterea Nos SIMON LVNADORVS EPI-
SCOPVS decernimus, vt quolibet anno, in Cathedrali
nostra Ecclesia, præscripta à nobis die, Synodus Diœ-
cesana, pluribus, vel vnica sessione, prout res ipsa po-
stulare videbitur, celebretur.

Ad Synodum autem accedere debent, non modo
ij, qui iurisdictioni nostrę subduntur, quiue ex consue-
tudinē accedere consueuerunt, sed etiam exempti om-
nes, qui alias, cessante exemptione (si capitulis Gene-
ralibus non subdantur) ex Trid. Conc. Decreto, le-
gitimo cessante impedimento, de quo canonicè do-

-ingit

A

ccant,

ceant , tenentur. & verò licet collatio Parochialium Ecclesiarum, in Diœcesi nostra consistentium, ad alios pertineret, non tamen earum Curatores prohiberi possunt, quò minus ad Synodum nostram accedant, & hæc constitutiones , ceterasque sanctiones nostras exequantur.

Testes Synodales per dies quindecim , antequam Synodus celebretur, ad nos accedant, relaturi quęcunq; vel in Clero , vel in populo animaduernerint , quę vel Deum offendant , vel scandalum fidelibus afferant , quibus in proximę futura Synodo opportuna remedia adhibeantur.

Qui querelas, & grauamina proponere voluerint , ea Vicario nostro deferant , quò consultius in eadem Synodo prouideri possit ; Si quid verò ob temporis angustiam definiri non potuerit, Vicarius extra Synodum definire, & terminare curabit.

De ijs, quę ad fidem tuendam pertinent. Cap. II.

Cum sine fide , Apostolo teste , impossibile sit placere Deo, meritòq; Ianua Christianę Religionis dicatur, & fundamentum; omni opera atq; industria, summòq; studio elaborandum est , ut ea pura , atq; integra perpetuò seruetur; quapropter omnes Prouisi de Beneficijs quibuscunq; , curam animarum habentibus, teneantur , ad minus infra duos menses , à die aditę possessionis , fidei professionem emittere in manibus nostris, vel Vicarij nostri Generalis, iuxta Pij IV. præscriptam formulam.

Digni-

Dignitates, & Canonicatus, tam in Ecclesia Cathedrali nostra, quàm in Collegiata S. Io. Baptiste Terræ Angrię nostrę Diœcesis, teneantur eandem fidem profiteri, tùm coràm nobis, vel Vicario nostro, tùm etiam in Capitulo.

Quicumq; verò Ecclesiastica quæcunq; Beneficia obtinent, qui hæctenus in Diœcesana Synodo fidei professionem non emiserunt, in futura tam ipsi, quàm obtenturi, eandem fidei professionem emittant.

Sciant verò hac in re negligentes, se fructus non facere suos, atq; adeò ad restitutionem teneri; nec eis vlllo pacto possessionem suffragari.

Hanc pariter fidei professionē facere teneantur quicumq; docendi munere publicè aut priuatim funguntur, vel prima Grammatices rudimenta tradunt: Prædicandi item officium obeuntes; Ad confessiones audientes approbati: & deniq; medendi artem exercentes, contumacibus interim horum munerū vsu interdicto.

Id ipsum præstent Vicarius noster Generalis, ceteriq; Curię nostrę officiales, sub pœna priuationis officij: Procuratores item, & Aduocati in eadem Curia, Causarum Patrocinium suscipientes, præsertim si reos in causis fidei tueantur, quod si implere renuerint, in causis defendendis non audiantur.

De Hæreticis, & eorum libris. Cap. III.

TErrimus humanę salutis Aduersarius, vniuersam fidelium ædificationem euertere summo opere cupiens, fidem, in primis ipsius funda-

mentum labefactare aggressus, hereticos suis satanicis artibus instructos ad inconfutilem Christi Domini Tunicam in frustra discerpendam, Ecclesiam nimirum tot tentatam machinis expugnandam, vndiq; excitatos admouit. Nos verò, qui fideles nostræ Curæ concreditos, à perniciosissima huiusmodi hominū peste quàm longissimè abesse cupimus; Sacris Concilijs, & Apostolicis literis inherentes, sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda, mandamus tùm Clericis, tùm laicis quibuscunq;, vt si quos in hac Ciuitate, vel Diœcesi Hæreticos, aut de hæresi suspectos, eorumq; sectatores, fautores, defensores, vel tandem ipsorum libros Apostolica auctoritate prohibitos legentes, aut retinentes nouerint, Episcopali Curie quàm primùm denuncient.

Parochi verò prima quaq; Dominica Aduentus, & Quadragesimæ, præfati Decreti populum inter Missarum solemnias commonefaciant, & præterea diligenter animaduertant, an intrà suæ Parochiæ fines, eorum præsertim, qui recentes immigrauerint, aliquis sit, qui Sacram Communionem vltà annum distulerit, aut in excommunicatione, neglecta absolutionis cura, permanferit, vel, stasis ab Ecclesia temporibus, cibis vetitis, sine rationabili causa, & debita licentia, vesci minimè vereatur, quos, si semel correcti non resipuerint, tanquam de hæresi suspectos ad Episcopum deferant.

Et quoniam nō longè ab hereticæ prauitatis suspicionem videntur abesse ij, qui Sacrarum Scripturarum verba, aut sententias, omni veneratione colendas, ad

ob-

5

obscœnos, ridiculos, & profanos sensus traducunt, propterea sacrilegum hoc genus hominum sæpè detestentur Parochi. Quòd si ab ijs, seu ab alijs animaduverterint sacra huiusmodi verba ad errores ab Ecclesia damnatos comprobandos vsurpari, eos diligentius obseruent, nobisq; quàm primùm denuncient.

De Libris prohibitis. Cap. IV.

AC nè fidelium, ad quorum aures perniciosæ hæreticorum voces minimè perueniunt, in cauti, ac simplices animi, eorumdem impiè conscriptis libris decepti deprauari possint, mandamus omnibus vtriusq; sexus fidelibus, sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ, vt librorum, quos domi habent, Indicem nobis primo quoquo tempore tradant, nec aliàs libros retineant, aut ipsis, nondum à nobis scripto probatis, nequaquam vtantur.

Nemini libros venales habere, aut per pagos Ciuitatis circumferre liceat, nisi eorum Indicem nobis, vel Vicario nostro ostenderit, & licentiam vendendi obtinuerit, pœna excommunicationis, & amissionis librorum proposita.

Hæredes item, & vltimarum voluntatum exequutores sub eadem pœna, ad eundem librorum omnium, in hæreditate relictorum Indicem exhibendum teneantur, quos retinere, alienare, aut quoquo modo transferre non possint, nisi data à nobis, vel Vicario nostro facultate.

De

*De Magicis Artibus, Maleficijs, Dininationibus,
ac varijs superstitionibus. Cap. V.*

ADuersarius noster diabolus, semper circuit quærens quem deuoret, transformans se sæpè in Angelum lucis, vt mentes hominum decipiat, eosq; per infidelitatem ditioni suæ subijciat, multa ipsis phantasmata ob oculos ponens, qui falsa opinione decepti, adeò vera esse opinantur, vt iam cum ipso tacitè, vel expressè pacta inire audeant, ipsum inuocent, ipsiq; nefarias preces fundant, nefaria sacrificia offerant, eiusq; responsa exposcant, & sic per deuia gradientes à catholica fide aberrant, & à Deo alienati, Dæmonis Tirannidi in præsentì parcant, æternis cruciatibus in futuro seculo mancipandi. Ideò perniciosam, & Satanicam, Magicam, Maleficam artem Sortilegam detestantes, ipsam ex hac nostra Ciuitate, & Diocesi stirpitùs eradicare cupientes, vt soli Deo, cui omnis debetur honor, & gloria, seruiatur, quæ sequuntur, decreta, sanciuimus.

Nemo, sub excommunicationis lætè sententię pœna, in posterum audeat profiteri verbis, nodis, caracteribus, ligaturis, aut alia re quapiam huiusmodi, Dæmonum responsa exposcere, terrarum spatia transire, ventis, aut tempestatibus imperare, figuras, & constitutiones hominum immutare, ipsosq; ad libidinem prouocare, infirmitates curare, vel morbos inducere, thesauros absconditos, vel furta inuenire, aut his similia facinora exercere: Sacramentis, sacramentalibus, alijsuc

7

alijs uē sacris rebus, etiam sub medicinæ prætextu abuti: verum hæc in nefarium, & impiū vsum conuertentes, quilibet prohibere possit, & sub eadem pœna Curia nostrę denunciare teneatur.

Ab omni illicita diuinatione abstineant, nec ventura prænuncient, & ea pro certis non affirmant, præsertim quę à libero hominum pendent arbitrio, siue ex planetis, astrorum motu, ac figura, aspectu, siue ex elementis, somnijs, sortibus, manuum inspectione, aut aliorum corporis lineamentorum, vel quouis modo ex astrologia, aut his simili diuinandi arte, diabolica illusione ea præuidere profiteantur, aliòquin ipsi, & qui eos super his consuluerint, adiutores, fautores, & huiusmodi rebus fidem quoquo modo habentes, pœnis in Const. Sixti Quinti propositis puniantur.

Parochi, Sacerdotesq; alij, Confessores summam adhibeant diligentiam in extirpando à fidelium animis omni superstitionum, maleficiorum, diuinationum, auguriorum genere, à vero Religionis Christianę cultu alieno; patefacta illis pœna à nobis proposita, à qua in foro animæ absolutis, pro his similibus commissis sceleribus, graues, & salutares pœnas, iuxta admissi sceleris qualitatem imponant.

De blasphemis, & abutentibus Sacra Scriptura. Cap. IV.

Inter cuncta creata solus Homo plus à Deo accepisse cernitur, cum eundem ad sui imaginem condiderit, rationis participem, diuinorumq;

capa-

J. Sacrano Primarij

capacem effecerit , ceterasq; animantes sub eius potestate subiecerit , cum tamen omnes creaturæ suum laudent Creatorem, solus homo, tantorum beneficiorum immemor, ingrato, vipereoq; animo , creatorem suum execrari, maledictis, nefarijsq; vocibus laceffere non perhorrescit, obscena etiam proferre in illum verba impudentissimè audet ; ex quo tam detestabile facinus abolere cupientes, quæ sequuntur statuimus.

Qui blasphemias , quæ hæresim sapiant, in Deum , Beatam Virginem , ac Sanctos protulerint , cum eis, tanquam de hæresi suspectis, pœnisq; Sacrorum Canonum , & Constitutionum Apostolicarum agatur. Qui verò turpia verba crepuerint, pœnis in Const. Pij Quinti super hoc edita contentis subiiciatur.

Omnes Christi fideles monemus, ut si quem contumeliosius verbis blasphemantem audierint , fraternè corripiant, si id commodè facere posse iudicauerint, si verò hoc crimen publicè, & cum scandalo, & ex prava consuetudine committi videant, ad nos deferant, ut cum pro modo culpæ corrigamus, ipsiq; Apostolicis sanctionibus concessam indulgentiam consequantur.

Nemo Sacræ Scripturæ verba profanis, vanisq; colloquijs miscere, vel ad scurrilia, & fabulosa conuertere, aut ipsis circa damnatas diabolicas Diuinationes, & incantationes uti temerè audeat, graui pœna pro facti qualitate arbitrio nostro infligenda.

De Verbi Dei predicatione.

Divini verbi prædicandi in Terris à Christo Domino Redemptore munus obitum, ab eodẽ Apostolis mandatum, in eorũ successores Episcopos translatum est, ut omni creaturæ Evangelica veritas elucesceret, verum quia messis quidem multa, operarij autem pauci, opere precium fuit præter Episcopos aliõs etiam cultores in hac populorum messem mittere; non tamen omnes, sed vocatos, & probatos, ea propter quæ subijciuntur, mandamus.

Non liceat laicis prædicationis officium, nec publicè, nec privatum exercere, cum eis potius audiendi necessitas incumbat, & obsequendi, non prohibentur tamen cohortationes aliquas facere rudibus, ut eos ad meliorem frugem reuocent.

Nec verò concionandi munus obeant Sacerdotes seculares, quibus cura animarum adhuc commissa nõ est, vel alij quicunq; Clerici, nisi examinè præcedente, & obtenta ab Episcopo licentia.

Regulares cuiuscunq; ordinis, à suis superioribus examinati, & probati ad onus prædicandi eligantur, quod obire in Ecclesijs alienis non audeant, nisi data ab Episcopo facultate; in alijs verò suorum ordinum, ab eodem Episcopo benedictione accepta, ex præscripto Concilij Trid. de Reformat. sess. 5. c. 2. Contradicente verò Episcopo Clerici seculares nullibi, Regulares item, nec etiam in Ecclesijs suorum ordinum prædicare audeant.

B

Quo-

Quoniam verò inter Parochorum officia populi docendi munus est præcipuum, omnibus curam animarum habentibus, ex Decreto Conc. Trid. præcipimus, ut singulis Dominicis, & alijs solemnioribus diebus per se ipsi sermonem aliquem breuem, ac vtilem ad plebem habentibus, argumentum ex Evangelio sumentes, quod si legitime impediti fuerint, per alios idoneos supplere poterunt, quod si copiam periti sacerdotis habere non possint, studeant saltem ipsi met Parochi Homiliam aliquam, vel sermones, vel Cathedismum Romanum populo vulgari lingua declarare, & rudem plebem, pro modulo suarum virium, à vitijs revocare, ad virtutes inflammare, & rudimenta fidei eam docere, festa de mandato Ecclesiæ, Vigiliis, ac Ieiunia inter Missarum solemnias denunciare.

Monemus omnes, qui Prædicandi funguntur officio, ut quod vocibus intonant, operibus compleant, nè, quorum vita despicitur, eorum prædicatio contemnatur, ineptas, & ridiculas fabulas, aut Poetarum figmenta non recenseant, adulationes fugiant, non nimis sermonis elegantie studeant, Hæreticorum opiniones, atq; argumenta non referant, nisi necessitas id agere compelleret, ut eorum damnatæ opiniones confutarentur, quod nec coram imperita multitudine faciant, neq; conficta quædam miracula promant, nisi à Sancta Romana Ecclesiâ approbata, curiosas, & minus utiles disputationes non proferant, nec proponant, intelligant ad quæ peccata auditores sint propensiores, & ea radicitus extirpare procurent, Prælatos

retrosq; Sacerdotes, & Clericos, tam seculares, quam
Regulares non facile redarguant; nec eorum vitia pa-
tefaciant, nam vilescit Sacerdotalis dignitas, & laici po-
tius scandalizzantur, quam edificentur, Principes, &
Magistratus ita moneant, vt non offendant; sed euan-
gelizantes pacem, annunciantes bona, prædicantes
salutem, eius virtutes patefacientes, qui de tenebris
nos reuocauit in admirabile lumen suum, eo orationis
genere vtantur, quòd pietatem redoleat, caritatem præ-
ferat, & in omnibus studeant, vt in suauitate, & gra-
uitate sermonis auditores ad Dei, & proximi vñionem
inflammant, ad flenda peccata, componendosq; mores
trahant, ita vt non ipsi, sed Spiritus Sanctus in eis vi-
deatur verba proferre. Hæc, aliàq; in hoc prædicati-
onis munere, tum vitanda, tum seruanda. Cõcionatores
accuratè legere, & obseruare non grauentur.

Eos præterea monemus, nè noctu vnquam concio-
nem habeant, nec etiam eam, quæ de salutari Christi
Domini morte haberi solet; sed illucescente die, possint
tamen in priuatis oratorijs sermones ad confratres ha-
bere vespere, non antè multam noctem, eoq; tempore
id maxime feruetur, vt nihil fiat, aut dicatur ad pro-
uocandas lacrimas, quod à Christi disciplina aliquo
modo sit alienum.

Cum veritatis testimonio, non sit ex Deo, qui ver-
ba Dei nõ audit; hortamur in domino omnes vtriusq;
sexus fidelis Ciuitatis, & Diœcesis nostræ, illosq; pa-
ternè monemus, vt quò tempore in Ecclesijs concio
est habenda, ea, qua decet, reuerentia, & pietate inte-

resse velint, præsertim Magistratus seculares, vt sicut ipsi gubernationi præsumt, ac dignitate præcellunt, ita præluceant exemplo, quo reliqui ad hoc necessarium opus incendantur, Clerici verò, vt id omninò præstent, sub pœnis arbitrio nostro infligendis, præcipimus, & mandamus.

De Doctrina Christiana Pueris, ac rudibus tradenda.

Quàm piùm, quàm salutare sit opus, Pueros, ac rudes ea, quæ ad Doctrinam Christianam, & ad bonos mores pertinent, docere, ex eo satis percipi potest, quòd à Summis Pontificibus valdè commendatum, à Sacro verò Conc. Trid. Parochis etiam sub censuris præceptum est, & nos aliàs id ipsum Edicto cauimus, & nunc hac perpetuò valitura constitutione sancimus, nam quas virtutes, vel quæ vitia pueri cum lactè imbiberint, ea vt plurimum semper retinebunt, & ne hoc cœlesti pabulo careant, & fame pereant; Ideò cauemus, & sancimus, vt omnes Parochi nostræ Ciuitatis, & Diocesis, à prandio ante vespas, saltem per horam, pueros Christianam Doctrinam doceant, iuxta modum, & formam aliàs à nobis præscriptam, quod si in eo negligentes fuerint, pœnis à Sac. Conc. præscriptis, & alijs arbitrio nostro infligendis multabuntur.

Patres, & Matres familiàs, cœterosq; , qui curam paternam habent, monemus, atq; hortamur, vt filios, & filias, & aliòs, quorum curam gerunt ad Ecclesias,

flas, quo tempore habetur exercitatio doctrinae christianae, mittant, vel potius ipsimet ducant, ne, si id facere negligant, seueram pro eorum, quibus praesunt animabus, rationem sint Deo reddituri.

Quoniam verò, non sine animi nostri molestia cōperimus nonnullos, vel in prouecta ætate primorum doctrinae christianae elementorum adeò ignaros, vt in magno propterea salutis periculo versentur; Ideò mandamus, vt Parochi mane populo coacto, antequam missam incipiant, vel orationem dominicam, vel salutationem Angelicam, vel Symbolum Apostolorum, vel Decalogum in vulgarem sermonem conuersa, vel harum rerum partem aliquam, rudem plebem doceant, ita vt Populus, iteratas Parochorum voces referat, eadem verò opera aliquod ex Cathéchismo Romano decerptum peritioribus declarent;

Monemus omnes Magistros Grammatices, humaniorumq; literarum professores, vt Doctrinam Christianam, bonosq; mores, pueros, adolescentes doceant, caueant autem à lectione librorum in Indice prohibitorum, & ab alijs, quibus Adolefcentium animi deprauari possint, sed pijs vtantur libris, vt Cathéchismo Romano, Christianisq; Poetis, cumq; bona Adolefcentium institutio, ab exemplo Magistrorum magna ex parte pendeat, vitam suam ita componant, vt ab eà, tamquam ab optimo exemplo, Discipuli, quid sequendum, quidue fugiendum sit, addiscant.

Sciant autem omnes Christi fideles, qui vel Christianam Doctrinam docebunt, vel eam addiscent, ex confessione

cessione Summorum Pontificum Pij V. & Gregorij XIII. Indulgentiam centum dierum in forma Ecclesię consueta pro quolibet, & qualibet vice, qua huic Sancto instituto operam dabunt, se consequuturos.

De Sacris Representationibus.

Quoniam eò temporum, ac morum corruptela peruenit, ut quę ad excitandam pietatem, & imitationem, atq; ad peccatorum correctionem introducta fuerunt Diabolo suggerente ad risus, & ad praua desideria referantur, ne propterea Sacra Ecclesię Dei Mysteria ludibrio habeantur, omnibus Ciuitatis, & Diocesis nostrę, vtriusq; sexus filijs, sub poena excommunicationis præcipimus, ne in posterũ Christi Nostri Passionem, aut alia Sacra Mysteria, ceterasq; Sanctorum actiones, Martirumq; certamina, ac triumphos, vel sacro, vel profano loco, siue nostra licentia representare audeant.

De Sacris Reliquijs.

Pietatis Christianę ratio, & veneratio, quę Sanctis debetur, maximè postulat, ut eorum quoq; Sacre Reliquię, quę olim viuum templum fuerunt Spiritus Sancti, & nunc maximam redolent sanctitatem, tum religiosè à nobis colantur, tum magna reuerentia, & custodia, tanquam pretiosa Diuinę caritatis pignora seruentur, ac tractentur, quapropter

hęc

hæc facienda putauimus.

Nullas Sanctorum Reliquias pro certis, verisq; haberi, vel populo venerandas proponi liceat etiam regularibus, sub pœna excommunicationis nisi quæ a nobis fuerint approbatæ, illæ verò, quarum certitudo haberi non potest, decenti in loco, honestatis causa asseruentur; & si aliquas nouas detegi, aut exhumari contigerit, non sine nostra licentia fiat, vt absq; concursu, & strepitu populi, adhibitis solemnitatibus à Sac. Trid. Synodo præscriptis veritas elucescat.

Quæ Reliquiæ sunt certæ, & approbatæ honestis in locis condantur, cum clauibus bene firmis, de vno loco ad alium, sine nostra licentia non transferantur, non donentur, nec vlllo modo venales habeantur; Cui populo veneranda exponuntur, id fiat à Sacerdote cum superpelliceo, & stola, luminaribus, & facibus accensis, thurificatione, & oratione illorum sanctorum adhibitis. A laicis nunquam contractentur, nec speculæ super altaribus ponantur venerandæ. Ideo capsulæ omnes inde procul tollantur ab hominibus inuito, ab his a collopendentes reliquias absq; nostra licentia, prohibemus omnibus gestare. Nec laicis hominibus, aut in priuatis Aedibus, quouis modo retineri permittimus.

Asseruentur Reliquiæ in loco disincto, ac separatò à Sacre Eucharistiæ tabernaculo, bene tamen clauso, ante quas semper lampas ardeat.

Si quæ Reliquiæ apud Laicorum Confraternitates reperiantur ita conditæ feruentur, vt solis Ecclesiasti-

cis personis eas tractare liceat, & sub eorum custodia mancant.

De Sacris Imaginibus.

I Magines Christi, Deiparę Virginis, ac Sanctorum in Templis præcipuè, ac etiam in priuatis Aedibus habendas, & retinendas esse Sancta Tridentina Synodus docuit, eisq; debitum honorem tribuendum esse graui ratione firmavit, non quod credatur in esse aliqua in ijs diuinitas, vel virtus, sed quoniam honor, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quę per illa representantur; Ne quid tamen in eis retinendis, aut pingendis alienum ab Ecclesię sensu contingat, hæc animaduertenda censuimus. Ne in Sacris Imaginibus effingēdis aliquid falsum, in honestum, præposterum, aut indecorum adhibeatur, præsertim quod Sacris Ecclesiasticis scripturis aduersetur, Præcipimus nè de cetero ylllo in loco, vel Ecclesia, etiam quomodolibet exempta, statua, vel Imago ponatur, vel poni permittatur, nisi prius à nobis, vel ab alio, de mandato nostro visa, & probata fuerit.

In ipsis postmodū effingendis omnis procax venustas, omnisq; lasciui vitetur, ita vt vna quęq; imaginis pars, eiusq; habitus, ornatus, & locus ad prototypi dignitatem, & sanctitatem referatur, ne, dum imaginis inspectio, in qua ipse Dominus adoratur, ipsiq; colūtur Sancti, ad pietatem, ipsorūq; Sanctorum imitationē prouocare debet, ad turpes cogitationes excitet.

Si quę

Si quæ eiusmodi indecorè pictæ Imagines, fictaq; simulacra, in aliqua Ecclesia secularium, vel Regularium, vel alibi fuerint, Qui prædictis præfunt Ecclesijs, quàm primum ad nos deferant, vt corrigantur, vel omnino, si opus fuerit, deleantur.

Imagines nimis vetustæ, & corrosæ, ita vt reparari non possint, tollantur ex Ecclesijs, comburantur, cineres sub altari, vel in Cæmeterio condantur, si statui fuerint, conterantur, eodemq; loco reponantur.

Cruces Redemptionis nostræ præclara signa humi non iaceant, nec sordidis in locis pingantur, si quæ in ipsis reperiantur, amoueantur quam primum, nè pedibus conculcentur, id ipsum quoq; in alijs imaginibus seruetur.

Ex quibuscunq; Christi, Deiparæ, & Sanctorum sculptis, aut pictis Imaginibus noua edita miracula non euulgentur, nec externis signis in noua, & in solita adoratione imagines, & sculptilia prædicta à quouam ponantur, donec ab Episcopo de Theologorum, ac peritorum consilio miracula fuerint legitime recognita, & probata; alioquin excommunicationis latæ sententiæ pœnæ subijciatur.

De Festis Colendis.

Quoniam festi in Ecclesia dies propterea instituti fuerunt, vt fidelium animi, tum ad creationis initium, quando Deus die septimo, ab omni opere, quod fecerat, requieuit, tum

C ad re-

ad redemptionis nostrę Myſteria, atq; Sanctorum Vi-
ctorias recolendas, & imitandas, excitentur. Ideo eo
præſertim tempore, & ab omni opere ſeruili abſtinen-
dum, & orationibus, pijsq; exercitationibus Deo va-
candum eſt. Quapropter mandamus omnibus vtri-
uſq; ſexus Chriſti fidelibus, vt in feſtis Colendis ea ob-
ſeruent, quę in Edicto ad hoc vulgari lingua edito
præcipimus; cuius tenor, in fine harum Conſtitutio-
num habetur.

De Ieiunio.

Cum ab originali labe carnis incontinentiam
contraxerimus, Cœleſtis animarum noſtra-
rum Medicus, cupiens huic morbo mederi,
contraria oppoſuit medicamenta peccatis; atq; adeo
certis ſtatutiſq; temporibus a cibo, potuq; abſtinen-
dum præcepit, vt dum caro concupiſcit aduerſus ſpi-
ritum, illumq; apertis perfecutionibus ſubiicere niti-
tur, ſpiritus aduerſus carnem abſtinentia eleuatus, car-
nem crucifigens, in ſuam redigat ſeruitutem. Qua-
propter, vt hæc ieiuniorum tempora ſalubriter inti-
tuta, qua decet religione ſeruentur, ea, quę aliàs edicto
noſtro cauimus, Quadrageſimali tempore obſeruari
mandamus, cuius exemplum in fine conſtitutionum
ponetur.

Sciunt pariter omnes eodem modo, & ſub eisdẽ pe-
nis ieiunia ſeruanda eſſe in quatuor anni temporibus,
& in Vigilijs Sanctorum ab Eccleſia ſtatutis.

De

De Clericorum vita rectè Instituenda.

Quanto in sublimiori gradu Ecclesiastici ordinis viri sunt positi, tanto præ ceteris vitæ sanctitate præluere debent. Si enim hunc dignitatis splendorem improbi mores obnubilent, quo in altiorum Dignitatis gradum prouecti sunt, eo grauiore lapsu præcipites ruunt. Vt autem sciant vitam suam rectè componere, quæq; in sortem Domini electos maximè deceant, hæc statuenda putauimus.

Sacerdotes, qui ratione beneficii celebrare non tenentur, Dominicis diebus, & festis solemnibus ex præscripto Conc. Trid. celebrare non omittant.

Qui ad presbyteratus ordinem assumpti non sunt, singulis primis Dominicis cuiusque mensis in Missa solemnem sacram communionem sumant.

Clerici minores, qui adhuc sacræ Mensæ non sunt idonei, peccata sua semel saltem in mense confiteantur.

Antequam cibum sumant, benedicant mensam, eoq; sumpto, gratiarum actiones persoluant.

Coronam in capite gerant ordini congruentem, sub nostri arbitrij pœna.

Barbam, eo modo aptatam habeant, vt Clericali modestiæ non dissentiat.

Pili à superiori labro ita sint incisi, vt sacræ sumptioni impedimento esse non possint.

Galcrum in Ecclesia non deferant, nec in processionibus,

fionibus, nec in funeribus, sed Bireto vtantur; tempore autem pluię, Galero super Bireto vtificeat, per Ciuitatem verò depresso, & non turbinato vtantur. foccos in Ecclesijs non deferant, vestes tam inferiorem, quàm superiorem ad talos usq; demissas semper gestent; & hanc non sub brachio reflexam, sed ex utroq; pendente humero, ac modestè compositam.

In itinere, vestem contractiorem, non minus tamen, quàm infra genua promissam, concedimus.

Vestes sericas, aut serico ornatas non deferant, anulum non gestent, nisi id Clericatus, vel Doctoratus dignitas permittat, tunc autem simplex sit, & in sacrificio missę deponatur. qui in his deliquerit, pœna amissionis rerum vetricarum, & quinq; ducatorum auri, Pij locis applicandorum multabitur.

Cum mulieribus non cohabitent, etiam propinquitatē coniunctis, nisi causa à nobis scripto probata, cum suspectis non solum non conueniant, sed ab omni prorsus eorum consuetudine separentur, qui contraxerit, pœnam ducatorum decem auri luet.

Canentes, vel psallentes noctis tempore non circum cant.

In Conuiuijs, mensis, nocturnis vigilijs, virorum, & fœminarum conuentibus, voce, aut fidibus canendo operam suam non præstent, Cnœas, Comœdias, fabulas, vel cuiusmodi Theatrales ludos non agant, Taxillis, piëtis pagellis, alijsq; ludis, à sacris canonibus iudictis non ludant, nec in suis Ædibus quentquã ludere sinant, sub pœna in edicto ad hoc contenta.

Pro

Pro alijs non fide iubeant, præterquam in Curia nostra, & de nostra licentia. Cauponas non frequentent, nisi ex necessitate, dum iter facient. Venationum genera, Sacris Canonibus improbata non exerceant. Aliena prædia, vel alios quoscunq; fructus, redditus, vectigalia non conducant, neue directè, vel indirectè cum conductoribus in eorum communionem veniant. Mercaturas, & illicitas negociationes non exerceant. Vinum frumentum, aliaq; segetum genera non emant, ut carius vendant, sed tantum pro suo victu. Nundinas non frequentent, In emendo, & vendendo proxenetæ officio non fungantur. Laicorum nemini sordidè famulentur, vel inseruiant, nullorumq; negocia gerant, præterquam miserabilium personarum, atq; ubi à nobis facultatem habuerint, nullam artem exerceant nobis abnuentibus.

Nullius Tutelam, curamq; gerant, nisi pietatis causa, & nostro assensu, neq; apud Iudices Seculares Procuracionem, vel patrocinium suscipiant, nec seculare Tribunal adeant, neue coram Iudice seculari testimonium dicant sine nostra licentia, Neq; verò querelas exponant, etiam citra pœnam sanguinis.

Tabellionatus officio in profanis negocijs, non fungantur, sententiam sanguinis non dicent, aut proferrant, neue testes ad sint, nec quicquam aliud faciant, quod ad sanguinis vindictam tendat, nisi causa à nobis probata, & in scriptis impetrata facultate. Qui in prædictorum aliquo deliquerit, prima vice, carceris, arbitrio nostro pœnam substineat, et, si semel correp-

tus

tus in eandem culpam reciderit, suspensionis ab officio, & beneficijs, vel etiam priuationis, & exilij pœnas incurrat.

Nullum Armorum genus deferant, sub pœna in edicto, alias edito contenta.

Clericalem habitum à se ipso nemo assumere audeat, sed cum prima tonsura est primû assumendus de mandato nostro induat, susceptum verò non deponat, nisi probatam, atq; iustam ob causam.

Clerici Ecclesijs, quibus fuerint ascripti, inseruiant, nec locum, inconsulto Episcopo, deferant, sub pœna suspensionis ab officio, & amissionis immunitatis gabellarum.

Clerici obtinentes beneficia quæcunq; Ecclesiastica vel Pensiones ducatos sexaginta aut de Camera excedentes, clericalem habitum, & tonsuram deferant, alioquin pœna ex Const. Sixti V. hac de re edita multabuntur. Qui verò sacris ordinibus initiati beneficijs carent, pœnam suspensionis ab ipsis ordinibus incurrant.

Prima tonsura, ac quatuor minoribus ordinibus insigniti, si breuioribus vestibus vtantur, fori, & Canonis priuilegio priuatos decernimus omni spe ad altiores ordines ascendendi carituros.

Clerici, qui per sex menses à die obtenti beneficij horas canonicas non recitauerint, ex dispositione Sacri Lateranen. Concilij, possunt ipsis priuari.

Qui pensiones fructus, aut aliàs res Ecclesiasticas clericali nomine percipiunt, Officium Paruum B. M. Virginis singulis diebus recitent, sub pœna amissionis fru-

fructuum ex Const. Pij V.

Clerici in publicis Plateis confessus, laicorūq; conuentum, & familiarem consuetudinem declinent, hinc enim clericorum contemptus exoritur, Plerumq; .n. ad scurrilia, nulla clericalis status habita ratione, prorumpitur, hinc obrectationes, & alia peccatorum genera emanant. In omnibus demum corporis functionibus graues, modestos, pios, religiososq; animi mores ostendant, vt vita, & moribus tales se prebeant, quales Ecclesiastici ordinis dignitas, & professio exposcit.

A locis publicis, vbi frequens est hominum cœtus, procul sint clericorum ludietiam honesti, qui contrafecerint, grauissimis arbitrio nostro pœnis, in edicto expressis, pro ludi conditione, afficientur.

Nè facinorosis hominibus ad flagitia perpetranda aditus pateat, exules, Crassatores, aut eiusmodi sceleratos, nec domi recipiant Clerici, nec aliqua re iuuent, nec quicquam suppeditent, sub pœna in Bulla Gregorij XIII. contenta.

Concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspitio, Domi, vel extra numquam retineant, sub pœnis in Conc. Trid. fulminatis.

Dignitatis clericatus memores sint, ideoq; rurale opus, mercennariorum more, nè exercent, nec iumenta ipsi agant onerata, aut ea quouis modo custodiant, vel pascant.

Si Clerici in famulatu Ecclesiasticorum Virorum fuerint, viliora officia, aliaue, quæ clericali decore non conueniunt, ne exercent.

De Sepulturis.

Sepulture officium mortuorum corporibus per soluendum esse , & charitatis ratio postulat, & humanæ miseriæ pietas exigit , & lex naturalis quodammodo iubet ; redditur enim terre corpus , & quasi operimento Matris obducitur, ne feris obiectum dilanietur, ut igitur hæc pietatis officia , debita religione persoluantur , quæ subiciuntur , statuimus.

Vt omnis sordide avaritiæ suspitio ab hoc pietatis munere procul pellatur, sub excommunicationis poena, Papæ reservata, prohibetur clericis , tam secularibus , quàm Regularibus, ne quemquam directè, vel indirectè , voto, iureiurando , aliauc promissione interposita, cogant, siue inducant, ut in ipsorum Ecclesijs sepulture locum eligat, vel iam electum non mutet.

Excommunicatione verò nobis reservata astringimus omnes utriusq; sexus fideles , qui alliciunt infirmos ad eligendum sepulture locum, in oratorijs laicorum Confratrum ; cupientes , ut liberum cuiq; sit de suo corpore disponere.

Si quando ut aliqui in Oratorijs laicorum sepeliuntur contingat, Parochi nullo prorsus iure suo defraudentur, non aliter , ac si in proprijs Ecclesijs sepelirentur.

Si verò exequiæ ibidem fiant, omnia, quæ dantur ratione exequiarum, cedant ipsis Parochis.

Quod ratione exequiarum soluitur à laicis , solvatur

tur

tur id totum Parocho, qui inter presentes Sacerdotes seorsum a populo in sacristia sine strepitu, soluta prius parte debita Episcopo, reliquum distribuat modo, & forma à nobis prescripta, & in fine constitutionum posita.

Quilibet debet sepeliri in sua Parochia, nisi sibi liberè elegerit alibi sepulturam, de qua nobis summam constet, vel maiores sui sibiipsis, & successoribus sepulchrum alicubi posuerint.

Peregrini, & advenæ, non electa sepultura, in Civitate, debent sepeliri in Cathedrali, extra verò, in maiori Parochiali Ecclesia. Rector tamen, qui ei Sacramenta ministraverit, partem funeralium consequatur.

Parochus suum Populum occisum poterit liberè ex aliena Parochia extrahere, nulla tamen adhibita funerali pompa, quòd si forsan alter Parochus Sacramenta ministraverit, tertiam funeralium lucretur, id quod dispositum volumus, si quo alio casu quis in aliena Parochia vita functus fuerit.

Si quis tam secularis, quàm regularis Clericus ausu temerario sine nostra, vel Vicarij nostri, aut Parochi licentia defuncti corpus ex aliena Parochia asportaverit, & illud sepulturæ tradiderit, graui pœna arbitrio nostro plectetur.

Quando solita Eleemosyna carolorum 36. exequiarum nomine relinquitur, & ab hæredibus soluitur, eius distributionis nequaquam participes fiant Confraternitates, cum hæc antiquissimo tempore ad

D Epi-

Episcopum, Capitulum, & Clerum tantūmodo spectent. cum verò maior summa relinquitur, tunc illud, quod 36. carolenos excedit, pro rata parte, etiam Regularibus, & confratribus distribuatur, iuxta præscriptam formulam.

Funalia, quæ vel circa cruces, vel cadauera Defunctorum accenduntur, cum ad funus spectent, licet in Ecclesias non introducantur, sed ante fores extinguantur, ad Ecclesiam tamen, quò defunctorum corpora deferuntur, & ad Parochos, pro equali portione spectare declaramus.

Pauperum Cadauera, quibus ad funus sumptus nō suppetit, gratis à Parochis sepulturæ dentur, adhibitis Ecclesiæ impensa, luminaribus minimū duobus: testimonium autem paupertatis Episcopo ab ipsismet Parochis exhibeatur!

Nullius corpus sepulturæ mandetur, nisi ab Episcopo obtenta prius licentia.

Omnes Clerici, tam in associando funere ad Ecclesias, q̃ in exequijs celebrandis, vtantur superpelliceo, & Bireto Sacerdotali, tempore tamen pluuiæ vti liceat pileo super Bireto, & clamide cum superpelliceo, pœna suspensionis à diuinis per mensem, & amissionis elemosynæ illius funeris, vel exequiarum.

Hora deferendi mortuos ad sepulturam matutina, erit post missas celebratas: à prandio, post vesp̃eras decantatas, numquam autem ante solis ortum, vel post occasum sepeliantur sine nostra licentia.

Defunctorum corpora, non ante sepulturæ tradan-

dantur, quàm duodecim horarum spatio ab ipsorum obitu elapso, quod si mors fuerit repentina, & corpora satis valida 24. horis inhumata relinquantur.

Clerici ad defunctorum corpora ad Ecclesiam du- cenda conueniant in Ecclesia Parochiæ Defuncti, qui deferendus est, & omnes cum superpelliceis, (Cruce præeunte) ad locum Defuncti rectà, & bini incedant, funus, piè psallentes, ducant, & in Ecclesia tamdiu consistant, dum ex ritu Sanctæ Rom. Ecclesiæ, iusta fuerint per soluta, contra inobedientes pœna suspen- sionis à Diuinis ipso facto incurrenda, & amissionis elemosynæ illius funeris, proposita.

Nemo in funere peragendo Parochi munera sibi vsurpet, Regulares tamen in propria Ecclesia ebdo- madarij munus obeant, nullibi verò confessio nisi pe- racto funere, fiat.

Neg; Parochis, neg; Regularibus, neg; confratri- bus liceat alicui locum sepulturæ concedere, & sepul- chrum assignare, aut noua sepulchra edificare, nisi obrepta prius ab Episcopo licentia, pœna interdicti eiusdem Ecclesiæ, vbi alias sepulchra fuerint concessa, aut de nouo condita.

Sicuti Episcopus communis patens, dum in hu- manis ageret, communi omnium saluti consulere nō destitit, ita profectò æquum est, vt omnes gratos sese, ac memores probent, & cum primis sacerdotes, qui- bus ille præfuit, de eius obitu certiores facti, officium, & Missam pro Defuncto Episcopo celebrent. quibus verò diebus ex ritu Ecclesiæ id non licet, commemo-

D 2 ratio

ratio saltem pro defuncto adhibeatur. Diaconi verò, & subdiaconi, & minorum ordinum Clerici, tres noturnos cum laudibus defunctorum recitent.

Parochorum autem partes erunt populos monere de obitu communis patris, hortariq; eos ad aliquod pietatis officium peragendum.

Successor verò Episcopus, & capitulum, ex præscripto Ceremoniarum Romani, anniuersarium exequiarum honorem communibus impensis soluant. Canonicos item huius tam pii officii, erga defunctos Canonicos memores esse decet.

Caveant Parochi, ceteriq; Sacerdotes, tam seculares, quam Regulares, ne anniuersaria officia defunctorum, Dominicis, aut alijs festis diebus peragant, neq; verò Missas Defunctorum celebrent, in die obitus, & depositionis Defuncti, si in diem festum incidat, sed exequias in sequentem, vel alium diem transferant.

Confraternitates huius Ciuitatis, & Diocesis singulæ habeant feretrum, & Pallium ad Mortuos sepeliendos.

Quoniam verò nonnulli sunt, qui suis flagitijs se Ecclesiasticæ sepulture honore indignos reddunt; Idcirco ad Curatorum instructionem, hæc tamquam frequentioris euentus subiicienda duximus.

Ab Ecclesiastica sepultura arcendi sunt publicè excommunicati, & denuntiati.

Notorii clericorum percussores, etiam nulla facta declaratione, aut denunciatione.

Interdicti dum viuerent ab Ecclesię ingressu. Mortui in duello, aut in prohibitis torneamentis; Impœnitentes, nisi prius aliqua pœnitentię signa ediderint. Vfurarij manifesti, nisi alienum restituerint, vel saltem idoneam de restituendo cautionem, de qua legitime constet, reliquerint.

Infantes, vel adulti, qui sine baptismo decesserint, fœtus tamen in ventre Matris, tamquã pars viscerum, sepeliatur cum matre.

Qui in peccato publico, & manifesto vita migrauerint, nullo dato contritionis signo.

Qui seipso de industria occiderint, nisi morbi præsertim vi, ob furorem, aut insaniam id fecerint, cuius rei Iudicium reservatum volumus Reuerendissimo Ordinario.

Qui eo anno Confessi non fuerint, & sacram Communionem ex præcepto Ecclesię non sumpserint, aut in obitu id non præstiterint.

Horum corpora, quæ Ecclesiastica sepultura carere debent, ita longè ab Ecclesia amendantur, vt clericorum canentium voces inde non valeant exaudiri.

Qui verò aliter fecerit, pœnis à Sac. Canonibus indictis, & alijs grauioribus arbitrio nostro infligendis plectetur.

Verum quoniam non raro vsu venit, vt de alicuius morte testimonium sit proferendum, habeant Parochi suum quique codicem, in quem defuncti nomen, & cognomen, diem, atque annum obitus referant, cuius exemplum nobis in Synodo tradant.

De

De Immunitate Ecclesiastica.

SI Principum virorum Ædibus, ac signis, ab Imperialibus legibus tantus fuit tributus honos, ut quisquis, quam vis facinorosus ad eas, tamquã ad Asylum confugiens, tutus haberetur; quanto magis Ecclesijs Deo dicatis, ubi verus Deus adoratur, & colitur, debitus honor, & reuerentia exhibenda est? Qua propter në in his, & similibus Deus, & Ecclesia offendantur, hæc statuenda putauimus.

Tam etsi omnibus, & præsertim huius Regni Magistratibus, ac Iudicibus satis esse debet præclarum summæ pietatis, & obseruantiarum in Ecclesias, tum in Ecclesiasticas personas, quod à Catholico, eodemq; inuictissimo Rege nostro exhibetur exemplum; ut eo ad Ecclesiasticam libertatem, & immunitatem tuendam inflammentur ardentius: Pastoralis tamen muneris nostri ratio postulare videtur, ut eosdem moneamus, ne delinquentes quoscuq; cuius vis, etiam immanis criminis reos, ex Ecclesijs, Oratorijs, Sacellis, Monasterijs, locisq; sacris, & religiosis, etiam ab Episcopali Iurisdictione exemptis, in hac nostra Ciuitate, & Diœcesi consistentibus, ad quæ confugerint, inuitos extrahere, seu abducere, sine Episcopi, vel eius Vicarij expressa licentia, & personæ Ecclesiasticæ ab eo auctoritatem habentis interuentu, permittant, aut id mandent, vel eadem in re consilium, auxiliumue præstent, sub pœna excommunicationis ipso facto incur-

currenda ex Constit. Gregorij xiiii. & alijs censuris, & pœnis contra violantes Ecclesiasticam libertatem, & immunitatem per sacros Can. inflictis.

Nè verò facinorosi homines hoc beneficio abutantur, prohibemus clericis, sub pœna aureorum quinquaginta, & Carceris ad libitum, ne delinquentes huiusmodi conuocare, vel eos sine Episcopi licentia recipere audeant: at si ipsimet delinquentes instanti periculo compulsi eò confugerint, iidem Clerici teneantur sub eadem pœna, quàm primùm id ad Episcopum deferre, vt quicquid ipse Ecclesiasticę immunitati conuenire existimauerit, iudicare possit; teneantur item Clerici eadem pœna, nobis denunciare, si quispiam, reum ad Ecclesiam confugientem extrahere tentauerit.

Sciant item pœnam excommunicationis ipso facto, ex Bulla Cœnæ Domini incurrere eos, qui Ecclesiasticas personas, absq; Episcopali facultate capere, carceri tradere, aduersus ipsas processus formare, casu directè, vel indirectè in iudiciũ vocare presumpserint.

Publicanos, vel alios, Vectigalia in hac Ciuitate, & Diœcesi exigentes moneant sepe Parochi, & confessarii serio inculcent, eos salua conscientia, non posse, nec debere exigere ab Ecclesiasticis personis, etiam sponte dantibus, Vectigalia, Collectas, Decimas, Gabellas, aut alias quascunq; laicales exactiones, & impositiones sub pœna excommunicationis in Bulla Cœnæ Domini aduersus eos illata.

Excommunicationis latæ sententię vinculo innodatos decernimus omnes, tam Clericos, quàm laicos

quo-

quoscunq; , qui palam, vel occultè, per se, vel per alios, Dominum temporalem, Iudices seculares, aut alios officiales contra personas Ecclesiasticas, aut Ecclesiasticam libertatem inuocauerint, aut consilium, vel auxilium dederint. Si verò Clerici fuerint, eos præterea fructibus suorum quorumcumq; beneficiorum per biennium priuamus in pauperes erogandis, vt proinde tuta conscientia eos sibi retinere non liceat.

*De Diuino cultu in Ecclesijs, ac Religiosa in eisdem
versandi ratione.*

CVM Ecclesiæ ad Dei honorem, & cultum, sanctorumq; venerationem, lapidibus sensu carentibus erectæ spiritualis Ecclesiæ viuis ex lapidibus supra firmam angularem petram constructæ, cuius Typum gerunt, sanctimoniam referre debeant; nihil vñquam in eis immundum, nihil inordinatum, nihilq; indecorum permittendum erit.

Nemo igitur nouas Ecclesias, oratoria, Cappellas, aut Monasteria exedificet, aut in eis noua erigat altaria, aut erecta demoliatur, absq; ordinarij scripta facultate, interdicti pœna proposita.

Si qua verò Ecclesia corruat, aut vel aliò transferenda, vel in ampliorem formam redigenda sit, cæmentra, lapides, & ligna antiquioris Ecclesiæ, nouæ fabricæ inferuiant, quæ enim semel olim Deo dicata fuere, in profanum vsum nemo vñq; conuertat absq; nostra in scriptis facultate, sin secus, interdicti pœnam subeat.

Nullæ

Nullę delictorum inquisitiones, Cadauerum inspectiones, aut alia Crimīnalia iudicia in ecclesijs fiant, si qua verò occisorum corpora in ecclesia illata inspicienda sint, extra eam exportentur, vbi eiusmodi fieri inquisitiones decet.

Nulli in Ecclesijs cuius uis generis contractus celebrentur præter matrimoniales, aut alios, qui pietatem respiciant, neq; in Ecclesijs, vel oratorijs sodalium, laicales Conuentus habeantur; nemo ibidem iudex, seu arbiter ius dicat, aut sententiam ferat, sub poenis in edicto aliàs ad hoc edito.

Interdicimus omnino fenestras, per quas ex priuatīs domibus in Ecclesiam prospiciatur, si quæ verò iam fuerint, infra mensem obstruantur.

Ecclesię post missas claudantur, & ità etiam post vesp̄as, numquam autem apertæ sine custode relinquantur.

Si qua sint sepulchra non benè clausa, & apta, claudantur, & aptentur.

Quæ sc̄. re. Pius V. in sua Const. de reuerentia, ac modestia in Ecclesijs seruanda statuit, hæc nos sub poenis in ea contentis, obseruanda recensemus.

Fideles cum in Ecclesiam ingrediuntur, nihil sibi prius faciendum ducant, quàm vt statim rectà ad sanctissimum Corporis Christi Sacramentum accedant, ibiq; flexis ambobus genibus, Deum adorent, nemoq; surgens auersus sedere, aut stare audeat.

Inanes, futilesq; colloctiones, immoderatiq; risus, & nugæ, atq; huius generis alia, numquam in

E Do-

Domo Dei habeantur , contentionesq; omnes in ea vitentur.

De ambulationes , Circuli , Clamores , aut importuni strepitus inde eliminantur , præsertim dum Diuina celebrantur officia , dum concio habetur , vel doctrinæ Christianæ opera datur .

Quo tempore Diuina celebrantur officia , vel Ecclesiarum ianuæ fidelibus patent , vetitum sit in cimiterio , aut propè eas , centum passuum spatio , pila ludere , aliosq; quoscunq; ludos habere , cum ex his strepitus , aut vociferationes sepè exoriantur , à quibus sacra perturbantur , & omnes à pietate distrahantur , quod sub pœna duorum carolenorum vniciq; pro qualibet vice mandamus .

Domestica supellex , frumentum , vinum , Poma , aut quæ vis alia profana res in Ecclesijs non retineantur , sub pœna amissionis earundem rerum .

Mendicantes , per Ecclesias petendo eleemosinas , ne vagentur , & si ad Ecclesiæ ianuam consistant , ibi clamitare , & ostrepere non permittantur .

Ostiarij , & quibus cura Ecclesiarum incumbit , canes , & alias animantes brutas ab Ecclesijs expellant , excommunicatos pariter , & interdictos , implorato (si opus sit) brachij secularis auxilio , aditu prohibeant , & arceant .

Balistas , scopleta , aut hastas cuius vis generis ferro munitas nemo in Ecclesias inferat , si quem verò huiusmodi tela habentem sacerdos deprehenderit , eundem antequam ad rem Diuinam accedat ,

dat , paternè præmoneat .

Commestationes , computationes , Choreę , omnesq; cuiusuis generis ludi pellantur , non solum ab Ecclesijs , & cæmeterijs , verum etiam à locis Ecclesię finitimis ; & ne in atrijs Ecclesiarum vendantur exculenta , & poculenta , Parochi omnino prohibeant .

Altaribus , fontibus baptismi , vel Aquę benedictę nemo adhereat .

In Ecclesijs , & oratorijs nemo dormiat , ibiue iaceat , vel in Choro , Clericis deputato , dum diuina aguntur , sedere , morariue audeat .

Portas Ecclesię nemo occupare audeat , vt liberè ingredi , vel egredi liceat , id quod Parochorum curę mandamus .

Nemini iusiurandum deferatur super altare , crucem , vel Reliquias , aut Imagines sanctorum , vel super Ecclesiasticos libros , pœna arbitrio nostro imponenda .

Nemini in Ecclesijs locum proprium , vbi perpetuò sedem ponat , quouis iure habere liceat .

Super Ecclesijs , vel Cappellis non sint cubacula , vbi dormiatur , aut aliud profanum fiat , si sint , aut intra sex menses amoueantur , aut Ecclesiasticę suppellectili conseruandę destinentur , sub pœna interdicti eiusdem Ecclesię , vel Cappellę .

De Residentia.

Pastor derelinquens gregem, gladius super brachium eius, & super oculum dexterum eius, brachium eius siccabitur, & oculus dexter eius tenebris obscurabitur.

Hac sanè formidanda sententia Parochos, ne suas vnquam deserant stationes, Deus per Prophetam admonuisse videtur. Quare Sacri Conc. Trid. Decretis, & Pij iij. & V. Summorum Pontificum Constitutionibus editis inherentes, præcipimus, & iubemus omnibus Parochis, quibus animarum cura commissæ est, vt diuinorum præceptorum memores, gregi suo inuigilent, proprias oues, verbi Dei Predicatione, Sacramentorum administratione, bonorumq; operum exemplo pascant, miserabilium personarum curam paternam gerant, dissidentium similitates componant, & vno verbo ouium suarum, quarum sanguis, de eorum manibus in extremo iudicio requirendus est, ad curam sedulo incumbant, numquam autem eas, mercenariorum more deserant, sed assidue in suis Ecclesijs resideant, & munus suum per se ipsi obire studeant. Quod si eos vltra biduum, abesse aliquando contigerit, id, grauitamen ex causa, nobisq; inscriptis probanda, permittatur, relicto tamen idoneo Vicario, ne interim Ecclesiæ obsequium aliquid detrimenti patiatur.

Si quis verò Parochus aliter, quam præscriptum est, abesse audeat, is, præter mortalis peccati reatum, quem incur-

incurrit, beneficiorum etiam fructus, pro rata temporis absentiae, ex Conc. Trid. Decreto suos non facit, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non sequuta, illos sibi detinere potest, sed in eiusdem Ecclesiae exaedificationem, aut in pauperes loci erogare tenetur, in quem, si contumacius ille se gesserit, alijs etiam poenis, & censuris, usque ad beneficij priuationem, Episcopus, seruato iuris ordine, animaduertet.

Quod autem ad dignitates, Canonicatus, aut praebendas obtinentes pertinet, si ultra tres menses quolibet anno à suis Ecclesijs abfuerint, primò anno priuabitur vnus quisque dimidia parte suorum fructuum, quod si iterum eadem vtetur negligentia, omnibus fructibus carebit, crescente verò contumacia, contra eos iuxta Sacrorum Canonum constitutiones procedetur.

De officio Parochorum.

Populorum salutem ex Parochorum vigilantia, & sanctitate quam maximè pendere innuit Apostolus, dum eos vigilare admonet, quasi pro animabus eorum rationem reddituros; studeant ergo Parochi officij sui partes omnes, pro viribus, implere.

Missas in suis Parochialibus Ecclesijs non solum Dominicis, & alijs festis diebus celebrent, sed etiam tam frequenter; (praesertim ieiuniorum diebus), vt suo muneri satisfaciant.

Vt aut quouis tempore innotescat, num quæ quouis obligationis nomine sacra peragenda sunt, ab vno quoque;

quoq; ritè persoluantur; in vna quaq; Ecclesia Codex sit, in quo vnusquisq; siue Parochus, siuè alius sacerdos, qui quoquo modo eo dicere celebrare tenetur, notato prius die, mense, & anno, manu sua subscribat se celebrasse, vel ratione sui officij Parochialis, vel Cappellæ, aut legati Pij, aut anniuersarij, aut funeralis officij nomine, vt infra.

Ego .N. Missam celebraui ad altare .N. ex obligatione Parochiali, aut cappellæ, vel deuotione, qui contrafecerit, ac si non celebrasset, habeatur.

In eodem libro qualibet hebdomada idem subscribendo testetur, qui sacristiæ præst.

Appensum in vnaquaq; sacristia sit Album, in quo descriptæ sint omnes missarum, Diuinorumq; officiorum obligationes, quæ ex pijs legatis, veteri consuetudine, aut deuotionis ergo, ad tempus, vel perpetuò ad eam Ecclesiam pertinent, quò facilius ad illius, cuius interest, memoriam reducantur, statisq; potissimum temporibus impleantur.

Sint Parochi solliciti, ac prudentes in administrandis sacrosanctis Ecclesiæ sacramentis populis sibi commissis, ipsorum vim, efficaciam, & virtutem vulgari idiomate populo clarissimè explicent, quo maiori animi pietate, ac religione ad ea suscipienda præparentur, & inflammentur.

Caueant, nè culpa, seu negligentia sua aliquem paruulum sine baptismo, aliquem adultum sine pœnitentiæ sacramento, sacro viatico, extrema vnctione, aut etiam animæ commendatione, cum solitis precibus,

bus, & pijs cohortationibus ex hac vita discedere contingat, quod si ipsorum culpa, seu negligentia (quod Deus auertat) euenerit, meminerint se grauissimas pecuniarum, & carceris poenas duros.

Sine autem Episcopi, aut proprii Parochi facultate nemini liceat, dum necessitas non urgeat, sacramenta in aliena Parochia de gentibus administrare, sub poena suspensionis ipso facto incurrenda.

Ieiunia quatuor temporum, vigiliarum, ac quadregesimæ, & festa occurrentia Populo quolibet die Dominico inter missarum solemnias obseruanda de more significant, quæ ratione colenda sint ipsum edocuant. Denuncient item stationes, & indulgentias, processiones, aliasq; huiusmodi supplicationes obeundas. Postremò vnà cum populo, clara voce, confessionem faciant.

Parochi omnes, singulis Dominicis diebus, antequam missam inchoent, aquam recentem stans precibus benedicant, populumq; de more aspergant.

Domos Popularum in die Sabbati sancti, aqua benedicta lustrantes adeant, Cruces verò cereas in Dominica in Albis eorum valis affigant.

A feria V. Cœnæ Domini, vsq; ad Sabbatum sanctum nullus Parochus, vel quisquis alius, tam secularis, quam Regularis Clericus campanas pulsare incipiat, antequam in nostra Cathedrali pulsari cœptæ fuerint, sub poena ducatorum centum, in Constitutione Leonis X. in Concilio Lateranen. promulgata.

Publica delicta publicè arguant, secreta seorsum, & cum

& cum charitate corripiant.

Seruetur pia , & laudabilis consuetudo pulsandi campanam pro signo fidelis populo dando ad Angelicam salutationem summo mane, meridiè, vesperi, & post primam horam noctis pro defunctis, vt Indulgentiam à Gregorio XIII. Populus consequatur .

Teneantur Parochi, omnesq; alij, qui Ecclesijs Ciuitatis, & Diœcesis nostrę præsunt, tam in Ecclesijs Parochialibus, quàm in Oratorijs laicorum, & alijs, inter missarum solemnia, dum in eis maior populi frequentia conuenerit, in ambone , vel ad Altare solemniter publicare vulgari idiomate omnes sententias excommunicationis cõtentas in Bulla Cœnę Domini, vel quę à nobis emanarunt, huiusmodi promulgent feria V. Cœnæ Domini, nosq; hac de re pręstita , cum ad Synodum conuenerint, testibus adscriptis certiores faciant, quod si id omiserint, pœnam duorum nummorum aureorum incurrant.

Omnes Confessarij tam seculares, quàm cuiuscunq; ordinis Regulares Bullam Cœnę Domini, excommunicationum à nobis latarum, & casuum nobis reseruatorum paginas penes se habere curent . Quòd si quis id negligat, sciat se (quanq̃ alioquin idoneus esset) nequaquam ad confessiones audiendas approbandũ .

Duo illa pręcipua Parochorum munera, sacramentà, scilicet administrandi, & populum suę curę concredutum edocendi à Conc. Trid. sæpiùs commendata, per se ipsi obire studeant Parochi , docendi verò Populi munus diebus Dominicis, & alijs solemnibus festis

stis numquam prætermittant , inter missarum solennia Euangelium imminentis Dominicæ , vel festi explicent , aliquod inde salutare Populo documentum colligentes; cui rei, vel maximo vsui futurus est Catechismus Romanus . Ceterum si parum memoria , aut exercitatione valeant , pium aliquem librum , aut homiliam vulgari sermone conscriptam legant , nè populus à tam salubri cibo ieiunus domum redeat .

Sacrorum Cinerum vsus ad significandam , & excitandam pænitentiam introductus , nullatenus à Parochis prætermittatur .

Sanctum præterea institutum candelas, ramosq; palmarum benedicendi, & fidelibus tradendi, statim ab Ecclesia temporibus religiosè obseruetur, quæ in Ecclesijs tantum dentur , candelæ verò accendantur in Processione ad præscriptum ceremonialis Romani .

Parochi omnes , sacristæ , & Præfecti Ecclesiarum curent, vt vestes cuiusvis generis, ornamenta, & vasa sacrorum mynisteriorum vsui dicata, quoad eius fieri possit munda feruētur . Quapropter corporalia quater in anno lauentur, Calices, & Patenæ in vnaquaq; hebdomada tergantur, altaria semel saltem in mense totaleis mundis sternantur .

Ad sacra Mysteria peragenda eius coloris vestes , aliaq; ornamenta semper adhibeant , quæ pro temporis diuersitate præscribuntur .

Sacras vestes , & vasa vetustate , & longo vsu consumpta , perinde ac sacris Mysterijs inepta à Parochis, Sacristis , & Præfectis Ecclesiarum comburantur ,

F & cineres

& cinerès in sacrario recondantur non autem veniuntur, donentur, permutentur, aut profanis vñibus deputentur.

Vestibus, aut vasis Diuino cultui dicandis, non nisi sacra benedictione affectis quisquam vtatur.

Nemini laicorum permittant Parochi, vt se sacris vestibus induat, aut calices, Patenas, vel alia sacra ex proposito tangat, excommunicationis pœnam comminantes.

Caueant Parochi, alijq; Ecclesiarum Rectores, Sacristiæ, Campanarij, nè Campanæ ad libitum cuiusq; sed congruis horis, ad uocandum populum ad Diuina, pulsentur ideò Campanile cuiusuis Ecclesiæ valuis firmis, & Pelsulis, & claue muniatur.

Neq; Parochis, nec alijs clericis cuiuscunq; gradus, & dignitatis sint, liceat immundos abijcere à corporib. obsessis sine facultate Episcopi in scriptis obtenta.

Indulgentias pariter, nisi ab ordinario probatas nō promulgent, quando verò id faciendum sit, earum vim, & ea omnia, quæ pro ipsarum consecutione prestanda erunt, populo explicent, abusus, & quæstus omnes ab ipsis prorsus tollant, ad præscriptum constitut. à Pio V. editæ.

Parochi in suis Parochijs sedulò inquirent, an qui sub eorum cura degunt, in concubinato viuant, vsuras exerceant, simultates, inimicitiasq; graues gerant, an aliqui publici excommunicati, in excommunicatione ultra annum inforDESCANT, vt proinde de hæresi suspecti sint. An blasphemii, adulteri, lenones, nefario aliquo

aliquo scelere coinquinati, incogniti, bonorum morū corruptores, Ecclesiasticarū rerū vsurpatores, an item coniuges separatim absq; iudicio Ecclesię viuentes, an in gradibus prohibitis, & minus canonicē coniuncti reperiantur. Hos atq; aliōs, quos pijs hominibus offensionem esse perspexerint, si se ad eos corrigendos impares agnouerint, ad Episcopum deferant, vt qua ratione his malis prouidendum sit, pro sua authoritate, & prudentia decernat.

Inter concionandum non omittant Parochi immanissimū illud scelus prouocandi abhortū, aut editum iam foetum, necandi, grauissimis verbis detestari, quo mulieres intelligant, se dum hominibus turpitudinem suam tegere student, Deum tam nefarij flagitij vindicem fallere non posse.

Vnusquisq; Parochus præter libros Baptizzatorum confirmatorum, & matrimoniorum, librum etiam in quo statum animarum Parochiæ suæ, & alium in quo literas item, edicta, & decreta, & alia quęcunq; , vel à curia nostra, vel quæ ab alio superiore emanata sint, & ad suæ curę officium spectent, adnotet.

Ea tandem denunciare non omittat, quę ex præsentibus constitutionibus Populo innotescere oporteat, præcipuè verò casus, sententias excommunicationis annexas habentes, quos vulgari sermone explicent, vt fideles ab illis præmoniti, & grauitatem pænę excommunicationis edocti, eas diligentius caueant.

De obseruandis, & euitandis in celebratione Missæ.

SI quanta in eo tremendo Myſterio , quo in Ecclesia viuifica illa hoſtia quotidie immolatur , qua Deo Patri reconciliati ſumus , vel dignitas , vel diuinitas inſit , ſacerdos celebraturus ſecum ipſæ præmeditetur , numquam ſe ſatis interioris integritatis , aut exterioris pietatis ad illud peragendū attuliſſe iudicabit . Quare ſumma animi demiffione parem tanto ſacrificio pietatem à Deo precibus contendat .

Et ſi mortiferi alicuius peccati ſe reum ſenſerit , antequam ad altare accedat , penitentiæ ſacramento illud expiare omni ſtudio conetur , neq; ſolam ſibi contritionem , vbi facultas conſitendi datur , ſatis eſſe arbitretur , quæ ſi deſit , ſummo interim animi dolore de peccatis concepto , vrgenti miſſæ celebrandæ neceſſitati ſatisfaciat , ac deinde primo quòq; tempore conſiteatur .

Preces præparatoriæ , & ſingulis ſacris indumentis accommodatæ , numquam à ſacerdotibus celebraturis prætermittantur . Miſſa item tota prælegatur , tùm ob Pontificias Indulgentias conſequendas , tùm ne vlla in ipſa ſancta actione mora aut hæſitatio contingat .

Antequam è ſacriſtia , præcedente miniſtro , pedem efferat , oia ad ſacrificij vſum neceſſaria parata habeat ; ipſe verò adeò veſtibus , ore , inceſſu prodeat , vt ad ſantum munus non ineptus accedere videatur .

Clericale biretum ad altare , (niſi regularis ſit) perferat , numq̃ verò ſuper eo deponat , pœna ſuſpenſionis indicta

indicta, sed ministro porrigat, subbiretum autem in Missæ sacrificio nemo, sine debita licentia in capite retineat, & annulum vel ij tunc deponant, quibus alibi gestare permissum fuerit.

Sacerdos indutus, ad altare neminem expectet, neq; alicuius caussa Missam inchoatam intermittat, aut eius initiû repetat, nec ipsam in Parochiali Ecclesia cuiusvis personæ gratia differat, vel anticipet, nec ante auroram aut post meridiem nisi in casibus à iure permissis rem diuinam faciat.

In sacra celebratione ritus omnes accuratè seruètur, qui in Missali Romano præscribuntur. In commemorationibus, ac collectis, in missis votiuus, aut defunctorum, nè latum quidem vnguem ab eiusdem Rubricis discedat, atq; ea, quæ summissa voce dicenda sunt, elata nè pronunciet.

Ad Missam, non nisi absoluto saltem Matutino officio, nemo aggrediatur, nisi vel vrgens, vel rationalis caussa aliud exposcat.

Clerici Ministri, dum missæ celebrantur, per Ecclesiam non discurrant, vel vagentur, aut cum alijs colloquantur, sed talari veste, & cotta induti, sacerdoti sacrificanti prestò sint.

Ignoti, & vagi Sacerdotes in Ecclesijs etiam Regulariû nostræ Diocesis missam celebrare non pmittantur absq; nostra, seu Vicarij nostri generalis licentia, eam verò non nisi cû literis dimissorijs suorum ordinariorum, quæ recentes sint, obtinebunt; sacerdotes tamen cogniti vicinarum Diocesum ad breue tēpus, per duos,

aut

aut tres dies, poterunt ad celebrandum admitti, dummodo clericalem habitum, & tonsuram habeant.

Regulares quoq; non admittantur ad celebrandum in Ecclesijs secularium, nisi visis, & probatis suorum superiorum literis suscepti ordinis, præstita q; in eo functionis, bonum testimonium continentibus.

In Altari, q; sub Dio positum sit, sacrum non fiat.

Sacerdotes etiam Regulares in Oratorijs sodalium, vel Cappellis secularium sacrum non faciant, anteq; Parochus, in cuius Parochia, oratoria, vel Cappellæ sitæ sunt, celebrauerit, vel concio absoluta fuerit, nisi alicubi à nobis aliter indicatum fuerit, sub pœna suspensionis à Diuinis ad duos menses.

Dum in Missa Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, vel Parochialis corpus Christi eleuatur, populo campanæ sono signum detur, vt ad tanti sacramenti venerationem excitetur.

Missam nouam celebrare nemini liceat, nisi prius à nostro ceremoniarum Magistro probatus licentiam à nobis, vel Vicario nostro obtineat.

In Missis Nouis, nullæ saltationes, nulla sumptuosa conuiuia, nullę illiberales elemosinarum exactiones, quas Conc. Trid. detestatur, vinq; permittantur.

Sacerdos verò nouus oblationes in Missa accepturus post offertorium, numquam per Ecclesiam vagetur, sed in imo Altaris gradu consistens, quod sponte offertur, accipiat, manipulum, aut sanctas imagines porrigat de osculandas, patenam autem, aut sacras Reliquias, vel manus numquam.

Mulier,

Mulier, quam uis arinosa, sacerdoti in Missæ sacrificio numquam inferuiat, nec filius, etiam legitimus, patri celebranti minister adhibeatur.

Laicos aliquando moneant Parochi, nè extrà Ecclesiam, vel in eius liminibus ità consistent, vt alijs ingressum, aut egressum prohibeant.

Hostiæ de mundissimo flore farinæ adhibeantur, quæ Crucifixi Imaginem conspicuam habeant, vinum album sit, & non acescens.

Nullus sacerdos, etiam Regularis celebrare audeat, vel quiuis laicus celebrare faciat in priuatis ædibus, aut alijs in locis, præterquam in Ecclesijs, & oratorijs Diuino cultui dicatis, & ab Episcopo designatis, & uisitatæ, sub pœnis Clericis suspensionis per annum, laicis uero excommunicationis eo ipso incurrendis.

In Ecclesijs autem sanctimonialium, celebrare nemo audeat, siue speciali in scriptis à nobis obtenta licentia, & multò minus moniales alloqui, sub pœna excommunicationis.

Regularis uero nullo modo, non impetrata à Sac. Congregatione Regularium facultate, sub pœnis ab eadem decretis.

Vbi plures in eadem Ecclesia sunt celebrandæ Missæ, vna in Aurora, pro operariis, vel iter facturis dicatur, reliquæ debitis interuallis ità distribuantur, vt postrema post Conuentualem, quo tardius fieri potest, celebretur; sicuti præscripta à nobis formula docet.

Cum plures Missæ in eadem Ecclesia eodemq; tempore sunt celebrandæ, caueatur quantum fieri potest, nè ob

nè ob propinquitatem sacerdos alter alteri impedimento sit.

In duobus altaribus, è regione positis, nè eodem tempore celebretur, nè Missæ sacrificio præsentibus auctera terga celebrantibus habere cogantur.

Inter legendum ultimo loco Euangelium, caueat Sacerdos, nè calicem abstergat, vel corporale plicet, aut aliud huiusmodi quicquam faciat, sed missa absoluta, Altari, & Episcopo, (si ad sit) præterea nemini, reuerentiam faciat. Ministrum præcedentem sequatur, vultuq; demisso, ad sacristiam reuersus, neminem salutet; sacris deinde vestibus exutus, in locum secretum, ad debitas Deo gratias peragendas se recipiat.

De Sacris supplicationibus.

QUemadmodum Pia Mater Ecclesia Diuinitus edocta publicas supplicationes, tum ad peccatorum veniam à Deo pro vniuerso populo implorandam, tum ad alia præsentis vitæ beneficia impetranda, vel pro acceptis gratias eidem peragendas valde accomodatas perpetuò experta est; Ita nos laudabilem hunc catholicæ Ecclesiæ morem, longo usu receptum, à Clericis, & à reliquis fidelibus, non modo piè retinendum, verum etiam religiosè colendum statuimus.

Quarè tam sacerdotes, quam clerici omnes (quæ decet pietate) ad Diuinam, quantum in ipsis erit, beneuolentiam promerendam bini suo quique loco procedant

cedant, veste talari, superpelliceo mundo, clericali bireto induti, pileo verò super bireto, aut pallio super cotta, numquam nisi ob pluuiam vtantur.

Quando igitur publicas supplicationes fieri contigerit, à Cathedrali in Ciuitate nostra Nucerina, in Terra verò Angriæ à Collegiata S. Ioannis proficiscantur, & ad eandem reuertantur, præterquam infra octauam Corporis Christi, cum ab alijs Ecclesijs, secundum Cathedralē, eadem processio erit habenda.

* Ad processiones generales, tam ordinarias, quam extraordinarias, vel à Summo Pontifice, vel ab Episcopo indictas, teneantur ex decr. Conc. Trid. accedere Clerici omnes seculares cuiusvis dignitatis, & gradus sint, quamuis exempti, Regulares item, sodalitarumq; Confratres, qui hactenus conuenire consueverunt, qui omnes stata hora ad Ecclesiam Cathedralē conueniant, ibiq; certo loco taciti consistant, nec per Ecclesiam vagentur, sed orationibus vacent, dum, solemni sacro peracto, suus cuiq; tribuatur procedendi locus; Canonici verò, & reliquus Ecclesiæ Clerus Chorum non deserant, vt in sacrificium sese recipiant.

Qui huiusmodi Processionib. interesse neglexerint, si Clericus fuerit pena vnius aurei multetur, Regulares verò, aut laici sodales, quatuor aurorum ptenam luent.

Primicerij, vel eo absente, antiquioris Canonici nostræ Cathedralis Ecclesiæ, partes erunt, curam oēm, & sollicitudinē adhibere, vt Processiones rectè dirigantur, turbe, & Iurgia tollantur, qñ procedendū, qñ consistendū sit præcipere, & quia id per se ipse obire non posset;

G duos

duos ex clero eligat sacri Agminis directores, qui in hoc munere Primicerio inseruiant, hastas ferant, & Clerum, & Populum, cum opus fuerit, dirigant, arceant, coerceant.

Eiusdem munuserit, duos item Cantores deputare, qui Hymnos, aliasq; preces præcinent, quæ sacræ illi actioni accommodatæ sint: idem quoq; præstent Regularium, & laicorû sodalitates; singulæ proprium, qua decet pietate, vexillum sequentes. Quod ab ijs, qui eiusdem sint ordinis præferri mandamus.

Monendus præterea reliquus erit populus, vt sacris precibus, aut piæ meditationi intentus, ab inanibus colloquutionibus, & risu omninò abstineat; caueatq; prorsus quilibet, nè quid in sacris supplicationibus edat, aut bibat, vel quicquam esculenti, & poculenti emat, aut vendat, sub pœna excommunicationis, aliisq; arbitrio nostro pœnis infligendis.

Ad Processiones, Campanis Cathedralis Ecclesiæ, omnes fideles pridie conuocentur, in exitu, & reditu Processionis, omnes Cathedralis Campanæ pulsentur: id ipsum in alijs Ecclesijs seruetur, vnde egredi, quò reuerti, & quâ iter facere contigerit.

Nullæ prorsus Processiones habeantur, nec à Parochis, neq; à Regularibus, nec à laicis confratribus, absq; Episcopi licentia, sub pœnis Clericis, & Regularibus suspensionis à Diuinis, laicis verò excommunicationis ipso facto incurrendæ.

Dum solemni celebritate, ac singulari veneratione præcellum, atq; augustissimum Christi Corporis Sa-

sacramentum honorificè per loca publica circumferendum est, æquissimum videtur, vt omnes singulari, ac rara quadam significatione, non modo pro tam ineffabili, ac planè diuino beneficio gratos, ac memores testentur animos erga cōmunem Dominum, & Redemptorem, verum etiam nulli sumptu parcentes, sterna, & purgari vias, per quas eundem est, parietesq; circumuestiri, & ornari curent: Intortitijs, vel minimum, faculis accensis, illud detecto capite comitentur; qui verò pedibus prosequi non poterunt, non de fenestris, aut de alio superiore loco, sed pro foribus, flexis genibus, reuerenter adorent.

In hac sacra Processione, Episcopo legitimè impedito, is sanctissimam Eucharistiam deferat, qui dignitate, vel gradu, ceteris antecellat, vel is, cui ex consuetudine id muneris incumbit, sacris ornatus vestibus, quæ tūm rei, quæ agitur sanctitati, tūm personæ dignitati conueniant.

Semper autem sub Baldachino, perpetua Thurificatione adhibita, in tabernaculo ostensorio, decenti vitro pellucido circumdato, lunulamq; argenteam habente, vnde commodè extrahi, & fragmenta (si qua fortè ceciderint, aut adhæserint) colligiqueant.

Quo ordine ab Ecclesia primū processerunt, eodem, ad eandem se omnes referant, in eaq; tam diū consistent, dūm solemnem ab Episcopo (si adsit) vel ab eo, qui Diuinum sacramentum detulerit, benedictionem acceperint.

Eodem planè cultu, ordine, ac cæremonijs in Calice,

lice, vel Pixide, feria quinta Cœnæ Domini ad locum destinatum, & decenter ornatum, publicè fidelium adorationi exponendum, & pro feria sexta conferuandum deferatur.

De Chori Disciplina.

OMnes, qui in Chorum ad psallendum conuenire debent, se ante præsentem Dei conspectû constitutos meminerint, eius maiestati publice orationis sacrificium oblaturi; quare ita se mente, ac corpore componant, ut tam voce, quam cordè gratû Deo cultum exhibeant, ne sibi illud obijci possit, *Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longè est à me.* quapropter colloquutionibus, aut rebus quibuslibet inanibus, & à rei, quæ geritur, sanctitate alienis se interim implicare, aut per Chorum, vel Ecclesiam vagari nefas est, quando omnes in Psalmis, Hymnis, & Canticis Deo conuenit alacriter modulari, alternis igitur versibus psallentes, non cursim, aut perturbatè, sed lenitè, ac decenti respirationum intervallo, id munus obeant, nec prius, quàm ab vna parte chori versiculus finiatur, altera sequentem inchoet. Cuncti etiam pro temporis, & officij ratione, simul equè sedeant, stent, vel genua flectant, exceptis tamen Clericis minorum ordinum, qui semper aperto capite ibidem stare debent, nemini demùm, ante peractum officium à Choro discedere liceat, vel si secus necessitas coegerit, non nisi petita, & obtenta à Præfecto Chori licentia, id fiat, qui ut hæc omnia ad vnguem seruentur curabit, pœna vsq; ad Tarenum plus, minus, prout errati modus

duſ poſtulare videbitur, propoſita.

Audito Campanæ ſigno, certis horis omnes Clerici ad Eccleſiam conueniant, in Sacriſtiam ſe recipiant, vbi demiffis pallijs, pileis, & ſoccis, ſuper talarĩ veſte, munda ſuperpellicia, & clericalia bireta induant. Canonici verò Cathedralis Eccleſiæ almutijs præterea violaceis ſuſceptis, cum reliquo Clero bini è Sacriſtia ad Chorum procedant, genuſſectant coram Sanctiſſimo Eucharitiæ Sacramento, reuerentiam Epifcopo faciant (ſi adſit) ſe ipſos inuicem ſalutent, ſuam quiſq; ſedem adeat, & dicto per Hebdomadarium *Pater noſter*, & *Aue Maria*, ad initium officiĩ omnes aſſurgant, ſi quis verò Chorum, cum pallio, ſoccis, vel lineo ſubbireto intrauerit, ab eo pœnam vnius caroleni eo ipſo exigendam punctatōres adnotabunt.

Dùm ceteri Pſalmodiæ intendunt, nemo dormiat, aut ſileat, vel ſub miſſa voce priuatim horas recitet, ſeu literas legat, aut incompoſito corporis habitu, vel ſitu geſtũve indecenti maneat, nemo flores, roſas, aut alia id genus, leuitatem, vanitatemq; præſeferentia geſtet, nemo per Chorum, aut aliorum ſubſellia vagetur, aut faciem ab altari, ſeu Choro auertat.

Canonici, Sacerdotes, & clerici noſtræ cathedrali aſcripti, Abbas item, canonici Aſſiſtētes, & clerici Eccleſiæ S. Ioānis Terræ Angrię, atq; etiam Rector, cappellani, & clerici Eccleſiæ S. Fœlicis loci Paganorum, Choro, iuxta laudabiles eorū conſuetudines, & præſcriptas à nobis formulas interſint, & qua parte horarias preces de cantare, functioneſq; alias ipſis impoſita præſtare
negle-

neglexerint, præter mortalis peccati reatum, quem incurrent, fructus pro illa parte, sibi alioqui contingentes, tuta conscientia percipere non posse, & si acceperint, restituendos esse declaramus.

Quo ordine omnes ad Chorum accesserunt, eodem ad sacristiam absolutis officijs reuertantur.

Et quoniam sæpe contingit, ut laici chorum intrantes, clericorum loca præoccupent, atq; adeo ipsos à diuinis officijs distrahant; Idcirco laicis quibuscunq; sub pœna excommunicationis præcipimus, nè, dum Diuina peraguntur officia, chorum ingrediantur, cuius pœne clerici eosdem commonefaciant, nisi fortè musicalicantui eorum opera fuerit necessaria.

De Præfecto Chori, Cæremoniarum Magistro, & Punctatore, eorumq; muneribus.

Quemadmodum ad militarem aciem dirigendam, militesq; in officio continendos maxime necessaria est ducis alicuius auctoritas, ita Clericali militiæ adscripti (dum publicis in Choro precibus, quasi quodam præsidio diuinæ iustitiæ ictus à se, cæteroq; populo propellunt, & Diuinam misericordiam aggredientes, cælestium donorum diuitias exorant) monitoris alicuius quasi ducis indigent, cuius opera, & iussu, recta Chori disciplina seruetur.

Quamobrem in Ecclesia nostra Cathedrali Primicerius: in Ecclesia S. Felicis Paganorum, Rector, in Ec-

Ecclesia S. Ioannis Terrę Angrię, Abbas, ipsiq; impeditis, vel absentibus, antiquior in prædictis Ecclesijs, sit, à quo totius Diuini cultus ordo, & incrementum potissimùm pendeat, cuiq; Clerici omnes, in ijs, quę ad Diuinorum officiorum rationem pertineant, obediētiā præstent.

Horum munus erit sedulò curare, vt missarum solemnia, & alia Diuina officia congruis horis, & quę decet religione, peragantur, atq; vt ritè, & rectè omnia fiant, quę à nobis, vel circa Chorum, vel missas, & alia diuina officia celebranda præscripta sunt.

Si verò quempiam in his peccare animaduenerint, eum perhumaniter moneant, nisi resipuerit, pro modo culpę ius habeant pœnam vsq; ad Tarenū irrogandi, si adhuc minus profecerint, ad Episcopum deferant.

A Choro nemo discedat, nisi venia à Chori præfetto impetrata, quę ab eo non nisi graui, & probata ex causā concedatur.

Chori Præfectus primus ad Ecclesiam accedat, postremus recedat, vt sub quo ritu officia diuina peragenda sint, præmoneat Hebdomadarium, & Cantores instituat, aliaq; huiusmodi munera idoneis viris assignet; quę in re, & locis cuiq; tribuendis, dignitatis personarum rationem semper habeat.

Ceremoniarum Magister in nostra Cathedrali, & in alijs Collegiatis Ecclesijs (si fieri possit) semper habeatur, isq; eligatur, qui sit in Sacris Ecclesię Ceremonijs apprimè versatus, eius munus sit curare, vt diuina officia

officia in Ecclesia congruis cæremonijs ex Missalis, & Ritualis præscripto ritè celebrentur, nec non quando standum, sedendum, genuflectendū, caput demittendum, aperiendum, vel tegendum sit indicare, & annuere, & constitutos à Præfecto Ministros edocere.

Punctatorum officio fungantur in omnibus Ecclesijs sacristæ, qui iugiter ipsis inserviunt, ij antequam officium aggrediantur coram Episcopo, vel Vicario iuramentum præstent de eodem benè, ac fideliter exercendo, ad formam hoc extremo capite adscriptam.

Librum punctationum penès se habeant, & diligenter custodiant, in quo fideliter describant, cui quisq; sui muneris, parti, in Diuinorum celebratione defecerit, vt singulis quibusq; mensibus exactis, punctationum supputatio diligenter fiat, & Vicario Generali exhibeatur, qui, edicto, negligentes ad earum solutionem compellat. Quod si Punctator contra subiectam iuramenti formulam deliquisse deprehendatur, graues tãquam periurus arbitrio nostro pœnas dabit.

formula iuramenti præstandi à Punctatoribus.

Ego .N. Punctatoris officium quod suscepi promitto, spondeo, ac iuro, me fideliter, & sincerè, quantum in me erit, exequuturum, & muneri meo, nec indulgentia, nec odio, nec amore, nec spe, nec metu, nec vlla alia caussa defuturum, sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

De Examinatoribus .

Sancta Tridentina Synodus iudicauit expedire maximè animarum salutem, eas à dignis, atq; idoneis Parochis gubernari, ea propter statuit, vt examinatores, ad minus sex, quolibet anno in Diœcesana Synodo eligantur, qui cum Episcopo, vel Vicario, examen præficiendorum Ecclesijs Parochialibus, perficiant. Nos verò eos, qui in Diœcesana nostra Synodo Nucerna pro tempore eliguntur, ijs, quæ sequuntur, decretis, sui officij admonendos censuimus.

Examinatores in Synodo electi, qui tùm præsentés fuerint, statim, ad præscriptum Conc. Trid. in manibus Episcopi iuramentum præstent; absentes, antequam examinandi officium exerçant: & quod Sacramento pollicentur, opere complere studeant.

Nihil prorsus, vel ante, vel post examen à quoquã eius occasione accipiant, aliòquid tam ipsi, quàm dantes, simoniæ vitium incurrant, & grauissimis, ab eodem Conc. statutis pœnis subijcientur.

In examine perficiendo, non doctrinæ tantùm, sed ætatis, morum, prudentiæ, aliarumq; rerum, quæ ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportuna videbuntur, præcipua ratio habeatur, vultus præterea, gestus, sermo, corporis compositio, clericalis habitus, & tonsura inspiciantur.

Cum eadem non sit oïum locorum, & beneficiorũ ratio: ideo examinatores, priusquam examinandi

H initium

initium faciant, locorum, beneficiorum, populi illorum curę subiecti, reddituum rationem cognitam, & perspectam habere studeant, vt & congruum examinandi modum tenere, & rectum de competitoribus iudicium Episcopo renunciare possint.

Cum plures examinandi erunt, qui primus fuerit in albo, idem primus ad examen aduocetur.

Expedit autem videtur, vt singuliseędem interrogationes, & quęstiones proponantur, & maximę quę ad Ecclesię gubernationem pertinent, quò melius quid sit inter ipsos discriminis, internosci queat, & querelarum cuiq; occasio penitus tollatur.

Quapropter sub pœna suspensionis, ipso facto incurrendę mandamus omnibus examinadoribus, nequemquam examinandorum priuatim edoccant, si quis secus fecerit, examini interesse recuset, vt alius (si opus sit) in eius locum sufficiatur.

Peracto examine, quid quisq; de eorum, qui examinati fuerint, doctrina, moribus, prudentia, ætate, & de alijs ad regendam vacantem Ecclesiam requisitis in Domino sentiat, sincerę, ac liberę proferat, & cum ceteris communicet, deindę coram Ordinario, apertis suffragijs, iudicium ferant. Quę verò dicta, aut collata fuerint, nemo, sub pœna suspensionis, eo ipso incurrenda, foras eliminet.

Ex illis, qui ab examinadoribus idonei renunciati fuerint, magis idoneum eliget Episcopus, cui, & non alteri Ecclesię conferatur.

Prouisi de Beneficijs curatis, canonicatibus, & alijs
sim-

simplicibus , teneantur quàm primùm literas huiusmodi collationis expediuisse, & possessionem actualem accepisse, sine quibus beneficij administratio , tam in spiritualibus , quàm in temporalibus usurpata , pœnæ intrusionis est obnoxia, atq; adeò ad illud obtinendum inhabilitas contrahitur.

De Iudicibus Delegatis.

Quolibet anno in Diœcesana Synodo , ad præscriptum Concili Tridentini eligantur aliqui viri , in dignitate constituti, seu saltem Canonici Cathedralis Ecclesię, quibus, & non alijs , tam à Sede Apostolica, quàm à legatis, & Nuncijs causę Ecclesię cognoscendę mandentur, qui auctoritate , & ratione ab eodem Conc. præscripta, causas, quanta fieri poterit breuitate, terminandas curent. Nomina eorum , qui electi fuerint, in albo describantur , & in curia nostra, seu in sacristia loco conspicuo affigantur, vt omnibus innotescant.

De Testibus Synodalibus.

Vetus est, & laudabilis cõsuetudo, sacris inducta decretis, vt in omnibus Diœcesanis Synodis aliqui viri spectati, & probati eligantur, *Testes Synodales* appellati, qui diligenter inquirent, an aliquid publicum in Ciuitate, & Diœcesi peccatum corrigendum, emendandumq; sit, & compertum ad

Episcopum, aut Vicarium, quotiescunque opus fuerit, fideliter referant, qui cognitis spiritualibus necessitatibus, & aegritudinibus, facilius opportuna remedia comparare possit; Ideo hoc probatum institutum sequi volentes, statuimus, vt anno quolibet, in Nostra Diocesana Synodo eligantur sex viri, duo in Nuceria superiori, duo in loco Paganorum, duo in Terra Angrar, qui hoc officio fungantur, quorum nomina, nec in Synodo, nec alibi diuulganda esse volumus, vt maiori diligentia, ac libertate, huic muneri vacare possint; sed in schedula clausa proponantur, qui cum ab Episcopo vocati, iuramentum de officio bene fungendo prestabunt.

Vt autem sciant, quæ potissimum inquirere, & animadvertere debent; nonnulla hæc capita subiungenda putauimus.

An qui in Ecclesijs Parochialibus, & alijs, in quibus ad residentiam de iure, vel consuetudine tenentur, assidue resideant, suoq; muneri satisfaciant.

An aliquis absque Ecclesie Sacramentis, Parochi culpa decesserit.

An Clerici omnes habitum, & tonsuram Clericalem gestent, præsertim beneficiati, & qui immunitatibus Ecclesiasticis gaudent.

An in Ecclesijs, quibus ascripti sunt, debitas functiones exercent.

An præsentis Constitutiones, & eas præcipuè, quæ ad vitam, & honestatem Clericorum spectant, à singulis seruentur.

— H —

An

An ita Clerici vitam instituant suam, vt neminem offendant.

An Parochi Missas diebus Dominicis, & festis, ac his, terūe per hebdomadam celebrent.

An Parochi diebus festis à prandio doceant pueros doctrinam Christianam.

An lampas in Ecclesijs ardeat diū, noctūq; coram Sanctissimo Eucharistię Sacramento.

An dum Sanctissimum Sacramentum deferretur ad infirmos, Clerici ipsum comitentur.

An cum effertur mortuus ad Ecclesiam, Sacerdotes curati, & reliqui preces, & psalmos, de more Ecclesię recitent, & cum cotta, & bireto sacerdotali incedant.

An idem feruent, dum in Ecclesijs diuina celebrant.

An diebus Dominicis, & festis, Parochi inter missarum sollemnia, Euangelium populis explicent.

An illi, qui tenentur celebrare Missas pro Cappellis, satisfaciunt suis oneribus.

An Templum sacra tecta conferuentur, & fenestre, quę vitæ pellucido munita non sint, telis ceratis occludantur.

An in Atrijs Ecclesię, & circumcirca per passus triginta, fiant res illicitę, vendantur merces, ludatur ludis, tam pernisiis, quàm prohibitis.

An Christi fideles in Dominicis, & festis Coleendis: in ieiunijs obseruandis: & in annua Sacramentali Confessione, & Communione Ecclesię præceptis pareant.

CTT

An

An Decimas integrè perfoluant, an aliquos vsurarios, Sortilegos, Blasphemos, Concubinarios, Coniuges separatim viuentes, Adulteros, incestuosos, Virginum raptos, Matrimonio, sine dispensatione illegitimè coniunctos, an deniq; excommunicatos in excommunicatione per annum infordefcentes deprehenderint.

De rebus Ecclesiæ, Piorumq; locorum iuribus tuendis.

Impium planè, & sacrilegum est, ut bona, quæ pro conseruatione Ecclesiarum, earumq; ministris, Sacerdotibus, & Clericis, Pauperibus, & peregrinis alendis constituta sunt, alienis vsibus à quoquam applicentur: ideoq; ad eorundem conseruationem, & defensionem, tum multè sunt editi sacri Canones, summorumq; Pontificum constitutiones, tum nouissimè cōtra sacrilegos occupatores inuehit Sacra Trid.

Self. 7. Synodus, ad quam, pro bonis tuendis, Ecclesiasticos
& vlt. viros, Piorumq; locorum conseruatores reijcimus.

22. c. 9. Quare caueant, ne bona Ecclesiastica vendant, per-
25. c. 8. mutant, & in Emphiteosim concedant, aut quouis
& 11. modo, aut titulo alienent, sine præuio consensu Sanctissimi Domini N. Papæ, & in rebus modicis, Episcopi; Contractus cum clausula, (reseruato beneplacito Sanctiss. D. N. Papæ) & non aliàs, nec alio modo celebrent, nec possessionem transferant, alioquin poenam excommunicationis incurrant, & contractus sic inuitos, irritos declaramus.

Pro

Prohibemus autem omnibus Ecclesiasticis viris, bona Ecclesiarum possidentibus, ac etiam piorum locorum administratoribus, ne huiusmodi bona locent consanguineis, vel affinibus, usque ad tertium gradum, sine nostra in scriptis danda licentia, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ.

Vicarius Generalis, alijque iudices à Sede Apostolica, vel pro alienationibus faciendis, bonis permutandis, vel in Emphiteosim dandis, deputandi, diligentes, & cautissimi, loca ipsa adeant, & bona inuisant, si secus fecerint, sciant, se pœnas in extrauaganti Pauli 2: incursumuros.

Sibona alienata, vel in emphiteosim concessa quocunque modo in commissum ceciderint, prohibemus caducitatem remitti, & si semel ad Ecclesiam reuertantur, & si solita locari dicerentur, nouam concessionem, & locationem, ad longum tempus, absque nostra licentia factam, irritam esse volumus.

Sciant præterea omnes ex Conc. Trid. locationes anticipatis solutionibus factas, non valere in præiudicium successorum. Sess. 25.
c. 11.

Cum dantur bona in emphiteosim, vel ad longum tempus locantur, bona ipsa cum eorum mensura, vocabulis, terminis, & alijs id genus qualitatibus, in publico instrumento explicentur, & declarentur, quoniam verò lapsu temporis quandoque termini, & vocabula mutantur, aut delentur, ne bona sic locata in præiudicium Ecclesiæ dilapidentur, mandamus, ut clauso decennio, dicta vocabula, & termini antiqui, & recen-

recentiores, vocatis conductoribus renouentur, & recognoscantur, & in publicas tabulas à perito scriba referantur, quarum exemplum quàm primùm ad Episcopalem Curiam transmittatur, sub pœna id facere negligentibus viginti nûmorum aureorum. Si verò emphiteotæ id facere recusent, eos tunc cecidisse à iure suo, & bona ad Ecclesiam redire eo ipso declaramus, hæc autem conditio apponatur in futurum in locationibus in emphiteosim faciendis, vt cōductor ad huiusmodi bonorum, quolibet decennio, recognitionem faciendam teneatur, pœna caducitatis iudicta.

Bona mobilia, tam vilia, quàm preciosa, vsui Ecclesiæ dicata, & si vtile foret, ea alienare, non tamen alienentur absque Episcopi scripta licentia, & ab Antecessore alienata, etiam non restituto à successoribus precio, pertinere, & redire volumus.

De Pijis Voluntatibus exequendis.

Quoniam maximi momenti semper visum est, vt piæ morientium dispositiones debitam obtineant executionem, ne hæredum auaritia, aut aliorum incuria, eo, qui sibi à Domino sperarunt, salutari fructu careant, à Sacris Canonibus, & nouissimè à Tridentina Synodo, Episcopis tamquam Sedis Apostolicæ delegatis, mandatum est, vt piarum dispositionum, tam in vltima voluntate, quàm inter viuos sint executores.

Quare sub pœna excommunicationis latæ sententiæ,

tia, omnibus heredibus, fideicommissarijs, & Testamentarijs mandamus, vt legata ad pias causa, intra tempus in testamentis prefixum, alias intra annum à die obitus piè disponentis persoluant, si verò cuiuspiam hisce exequendis annum spatium breuius visum fuerit, iusta, ac rationabili causa à nobis cognita, tantum prorogabitur temporis, quantum rei, & personarum ratio videbitur postulare.

Sub eadem item pœna præcipimus Presbyteris curatis, Notarijs quibuscunque, tam Apostolicis, quàm Regijs, vt infra decem dies, à notitia obitus Testatoris, certiores faciant omnes, quorum interest, de pijs legatis, & dispositionibus, quas in publicis tabulis penes se habent, quarum exemplum Episcopalis Curie Actuario exhibeat, qui in certum librum referat omnia Ecclesiarum, piorumq; locorum, & causarum iura piè disponentis: Notarij, testiumq; hominibus adscriptis, nec non die, mense, & anno. Quorum Cancellatorum operam ab ijs, quorum res agitur, persolvenda mercede, nullatenus fraudatum ircurabitur.

Ceteri quoque, qui Notarij non sunt, monumenta omnia, aliasq; scripturas ad Ecclesiæ, piarumq; causarum cōmodum quomodolibet pertinentes, intra idem tempus, à publicatione harum constitutionū, sub eadē pœna (etiā si contra se facerent) proferre teneantur.

Clericorū item heredes instrumenta, libros aut scripturas, quoquo modo ad Ecclesiam pertinentes, sub eadem pœna, successorī in beneficio, gratis q̄ primū exhibeant. id q̄ præstent etiā beneficia resignantes.

Eadem anathematis poena, teneri volumus omnes, qui directe, vel indirecte, quodvis prae-textu dissuadere, aut impedire audent, testari, donare, aut legare, ad pias quasque causas, tam inter vivos, quam causas mortuis, volentes.

Presbyteros, & Notarios, sub eadem poena moneamus, ut in conscribendis ultimis ipsius voluntatibus ea conscribant pure, & simpliciter, quae à Testatoribus dicta, vel disposita fuerunt, nil addendo, vel minuendo, declarare tamen possint ea, quae indigent declaratione, dum modo sensum, & propriam testatoris voluntatem nequaquam mutent, idque de consensu testantis omnino fiat.

Et, ut omnibus innotescat, quam graue sit sacrilegium, bona, & iura Ecclesiae occupare, iubemus, ut Parochi, & concionatores semel in Adventu, & semel in Quadagesima, vulgari sermone exponant Populo, decretum Con. Trid. sess. 22. cap. xi.

Parochi praeterea, & concionatores decreta haec nostra populo enuncient, quae ad pia legata, & relictà exequenda, atque bona, & scripturas exhibendas spectant, ne quisquam ignorantiae Clypeo se tueri possit.

Quoniam qui suae animae providere, vel non poruerint, vel neglexerint, & sic intestati decesserint, laudabilis consuetudo Ecclesiae nostrae, ipsis providere curabit, testamentum ad pias causas eisdem faciendo. Quare volentes hanc consuetudinem usu receptam, & à sacra congregatione Episcoporum, & Regularem probatam de cetero casibus aduenientibus profequi:

quæ Testamēta ad pias causas faciemus, habita ratione filiorum, filiarum, sororum nūc, aut consanguinearum nūbilitum (si quæ sint) & licet, de consuetudine prædicta, usque ad quartam bonorum partem disponere possimus, attamen paterna charitate mitius semper agemus.

Ut autem ius suum unicuique tribuatur, statim, ut piorum omnium legatorum quartam, seu Canonica portionem Episcopo solvant omnes heredes, & successores, ex dispositione iuris usu recepta, prout hætenus seruatum est, exceptis tamen ijs legatis, quæ pro ornamentis, vel pro cereris, seu exedificatione, luminibus, anniuersarijs, siue alijs ad perpetuum Dei cultum factis, dum tamen in fraudem id minimè factum constiterit.

Ne Sede Episcopali, vel alijs Ecclesijs vacantibus, bona ad Ecclesiam spectantia, sacroie vsui addicta surripiantur, præcipimus, ut in Synodo Diocesana eligantur tres æconomi omnium Ecclesiarum vacantium; vnus in Nuceria Superiori, alter in loco Paganorum, Tertius in Terra Angriæ, qui egritudine graui cuiusuis Clerici beneficiati cognita, inuentarium bonorum omnium, ad vsum Ecclesiæ destinatorum conficere studeant; vocatis idoneis testibus, etiam egrotantis presbyteri propinquis, quo decedente, omnia penes idoneum, & probatum virum, ex inuentario à se confecto custodienda deponant, ita tamen, ne sacræ res à laicis contrectari permittant. In primis vero de animarum cura solliciti sint, dum Episcopus ido-

neum Vicarium deputet, aduenienti deinde successori omnia fideliter restitui ex eodem inventario procurarent, ut congruam mercedem à nobis declarandam, optimo iure accipiant.

De Confraternitatibus.

Christus Dominus, qui, ut hominem perditum redimeret, carnem sumere dignatus est, eos, qui voluntatem Patris sui, qui in Cœlis est, faciunt, fratres non confunditur appellare. ex quo satis apparet, quanta cura ab ijs adhibenda sit, qui fraterna quadam necessitudine colligati, Spiritus Sancti numine conuenientes ad augendum veri Dei cultum, aliaq; pietatis opera præstanda, fratres appellari volunt. Quare in primis curabunt mutua inter se se charitatis officia sedulo exercere.

Eorum munus præcipue sit pauperes eleemosinis, & consilio iuuare, & aegros fratres frequenter inuifere, & cum ad eos sacrum viaticum deferendum est, ceteris accensis comitari, eorumdem corpora defunctorum, ad Ecclesiam sepelienda deferre, pro ipsorum animabus orare, & ut sacrificiorum suffragijs subleuentur, quam primum curare.

Meminerint præterea solemniq; diebus D. N. Iesu Christi, & Beatissimæ Virginis, & sodalitatis Patroni festis diebus, maxime decere, ut poenitentiae Sacramento expiati, almo Sacrosanctæ Eucharistiæ cibo reficiantur, præterquam in Paschate Resurrectionis, quando à proprio Parocho Sacram Communio-

nem

nem sumere debent.

Feſtis diebus omnibus, ſummo mane ad oratoria conuenientes, ea tantum, quæ ab Eccleſia probate ſunt, preces, recitent, officium nimirum Beatiſſimę Virginis. Plj. V. auctoritate reformatum, vel litanias, ſaltem adhibitis, quæ ſequuntur, precibus pro Summo Pontifice, pro Rege noſtro Catholico, pro Exaltatione S. Romanę Eccleſię, Extirpatione Hæreſum, Principum communionem, & pro pace conſeruanda: pro noſtro item bono regimine, pias ad Deum preces effundant.

Singulis annis renouentur Gubernatores, Priores, vel Magiſtri quocunque nomine nuncupentur, eorumq; electio fiat per vota ſecreta, præſente Vicario noſtro Generali, vel alio ſacerdote de eius mandato.

Oſtauo ante die, quàm electio fiat, à Prioribus, ſeu Magiſtris ſedentibus indicatur dies electionis ſuffeſſorum, ad quam conuocentur fratres, Campanę ſigno, quę ſaltem per horam pulſetur.

Nemo Prior, ſeu Magiſter eligatur, qui ab officijs per biennium non vacauerit, electionem præcedat Miſſę ſacrum de Spiritu Sancto, alijs adhibitis precibus. ſemper autem excludantur malę famę homines, & publici peccatores.

Priores, & Magiſtri electi, antequam magiſterium exerceant, iuramentum obedientię, & fidelitatis in manibus noſtris præſtent, aliàs verò, electio nulla habeatur.

Eligatur item per vota ſecreta quolibet anno v-

nus

nus Camerarius, siue Theſaurarius fidelis, qui habeat in bonis, ad cuius manus reducantur omnes redditus, quorum nobis arbitrio nostro, & hominibus ad id ab ipsa ſodalitate deputandis, rationem redditurus ſit.

Theſaurario abſq; alia licentia licebit Ordinarios ſumptus facere, extraordinarios verò nullos, abſque licentia ſaltem duorum Magiſtrorum.

Magiſtri alios inferiores miniſtros ſibi eligant, qui circa minora miniſteria, tum in Oratorio, tum in Sacriſtia verſentur. Queſtores eleemoſynarij per ciuitatem deputati, accedente licentia noſtra eleemoſynas colligant, quę ſodalitatis vſibus, & oneribus inferuiant, vbi verò electio huiusmodi minorum officiorum ab vniuerſa ſocietate fieri conſueuit, laudabilis conſuetudo ſeruetur.

Prohibemus Confraternitatibus, & eorum Prioribus, & Magiſtris alienationem bonorum immobiliũ, abſque Sedis Apoſtolicę auctoritate, mobilium verò precioſorum abſque ordinarij licentia.

Si quid alicui Confraternitati pię legatum fuerit, temporali, vel perpetuo onere affectum, Priores, & Magiſtri ſedulo curent, vt illud adimpleatur, preſertim ſi pro fidelium animarum ſuffragio relictum ſit.

Si quis fratrum, ſiue Magiſter, ſiue Theſaurarius, vel quocunque alio nomine cenſeatur, bona iura, fructus confraternitatis in proprios vſus conuerterit, is tam diũ anathemati ſubiaceat, donec de ſuis bonis dicta Confraternitati duplum reſtituerit.

Conuentus in Oratorijs, vbi miſſa celebratur, non ha-

habeantur, nisi loci inopia nobis tum cognita, id cogat, & tunc ea tantum pertractentur, quæ ad commune eius societatis bonum spectant: colloquia, risus, & alia omnia profana procul ab ipsis omnino sint.

Sacerdos, Cappellanus, Prior, siue Magister cuiusvis Confraternitatis, curent, vt confratres omnes memoriter sciant saltem Paternoster, Ave Maria, decem precepta legis, & duodecim articulos fidei, & earum rerum ignari, omni Confraternitatis officio careant, donec prædicta didicerint.

Administratores omnes Confraternitatum, infra sex menses, ipsarum constitutiones, seu quæ vocant capitula, nobis probanda, vel si opus fuerit, corrigenda exhibeant.

Nouas Confraternitates erigere sine Sedis Apostolicæ authoritate nemini licere Clementis Octavi Summi Pontificis recens edita constitutione cautum fuit.

De Quæstoribus.

Nulli dubium esse potest eleemosinam pro redemptione Peccatorum multum valere: ideoque à Parochis populus hortandus erit, vt pauperes, & miserabiles personas, Piaque loca eleemosinis foueant, sed quia quandoque nequam homines, impentam multitudinem decipientes, in prauos eas usus conuertendas extorqueant, accirco monemus Priores, & Magistros Confraternitatum, Hospitalium, & quorumlibet aliorum locorum, vt ad conquirendas eleemosinas,

finas, homines probos eligant, qui nulla pietatis simulatione, sed modestè, pro locorum piorum subsidio eleemosinas colligant.

Quæstorum nemini quouis prætextu eleemosinas queritare liceat, nisi ab ordinario scriptam prius facultatem obtineant, singulis quibuscunque Annis renouandam.

Qui si, etiam facultate ab Episcopo impetrata, flagitiosè vixerint, aut benedixerint, aut obsignauerint animalia, aut ad id agendum instrumenta habuerint, si imprecationes, aut prestigia fecerint, si indulgentias, aut alias spirituales gratias promulgauerint, si per se, vel per alium concionem habere præsumpserint, si reliquias sanctorum, aut imagines, seu grana benedicta, acus, aliaque huiusmodi munuscula gestauerint, quibus simplicium fidelium animos afficiant ad eleemosinas sibi tribuendas, à Vicario nostro Generali pro modo culpæ multabuntur. In Terra Angriæ à Vicario foraneo idonea accipiat de comparando cautio, vel si delicti grauitas id requirat, in carcerem trudatur, & nos statim hac de re certiores faciat.

De Vicario Foraneo.

Cum ob distantiam Terra Angriæ à Ciuitate nostra Nucérina vix Gregi regionis illius perpetuò inuigilare possimus, Sacerdotem grauitate, doctrina, & moribus commendatum præficiendum decreuimus, qui continuas excubias super com-

commissio sibi grege faciat, Vicarius foraneus nuncupandus, eius munus erit Clericorum disciplinam promouere: vt Ecclesijs presertim inserviant, mone-
re: Ecclesias, & oratoria inuisere, & quæ a nobis in vi-
sitatione generali fuerunt sancita, vt executioni man-
dentur curare, euellendis vitijs, & virtutibus inseren-
dis studere. Quas ob res nostris patentibus literis ijs
erit facultatibus munitus, quæ magis ad munus suum
exequendum oportune videbuntur, quarum modum
nullatenus pretergrediatur.

De Hospitalibus, Montibus Pietatis, & alijs Pijis locis.

Sunt quidem Hospitalia, Montes Pietatis, aliaq; à
fidelibus pia loca erecta, & facultatibus aucta
ad subleuandam pauperum inopiam, egrotan-
tium morbos curandos, mortuorum corpora ad se-
pulturam efferenda, eorumq; animas Diuinis offi-
cijs, & suffragijs iuuandas, aliaq; pietatis opera exer-
cenda.

Quare nos, qui Pauperum, aliarumq; miserabi-
lium personarum curam paternam gerere debemus,
hæc pro eorumdem locorum recta gubernatione san-
cienda putauimus.

Præcipimus ex sacre provincialis Salernitanæ Syno-
di ferundæ præscripto, vt deinceps Hospitalium, Mon-
tis Pietatis, & aliorum quorumcunq; locorum Admi-
nistratores, Priores, & Magistri nuncupati, siue Clerici,
siue laici fuerint, nullo modo, sub pœna excom-

municationis eo ipso incurrenda, munus suum ante aggrediantur, quàm in manibus Vicarij nostri iuramentum præstiterint, se fideliter, & diligenter munus suum executuros, studioseq; prospecturos, ne piorum locorum bona, ac redditus in alios, quàm in destinatos vsus conuertantur, qui si cuiusmodi bona male perdidierint, aut sibi vsurpauerint, tam diù anathemati subijciantur, dùm eidem pio loco de suis ipsi bonis duplum restituant.

Qua propter ad administrationem huiusmodi, pij tantum, & prudentes viri erunt admittendi, qui dati, & accepti rationes ritè conficere, & nobis legitime reddere valeant.

Teneantur omnes Pij locis præpositi infra mentem inuentarium legatorum, onerum, ac bonorum omnium, iurium, & actionum cuiuscunque sodalitatis, Hospitalis, aut pij loci, illiusq; exemplum publici Notarij manu subscriptum, in Archiuum Curie nostræ deferre, fiatq; præterea Tabella legatorum, & onerum, eaq; conspicuo loco semper affixa habeatur.

Quæ de bonorum Ecclesiæ locationibus, & alienationibus illorum conseruatione, & contractibus superius statuimus, eadem circa sodalitatum, Hospitalium, ac Piorum huiusmodi locorum bona obseruandumamus.

Administratores omnes prædicti, iuxta Trid. Con. decreta, rationem nobis, aut Vicario nostro, seu alteri deputando, quotannis reddant, si moniti non paruerint, per censuram Ecclesiasticam compellentur.

In

In Hospitalibus, pijsq; diuersorijis mares eodem loco cum foeminis, etiam sub specie matrimonij, vel quocunque alio nomine nuncupentur, viri item cum pueris cubare non permittantur.

De Ecclesijs, Oratorijs, & Altaribus.

Deus, qui vbique est, in sacrosanctis, sibiq; à fidelibus religiosè dicatis locis adoratus, & exoratus larga benedictione aduenit, clementiq; bonitate preces, ac vota suscipit. Quare, quæ sacra loca, vbi Deus fidelium irritas esse preces non finit, ea æquissimum planè est, vt apra, & ornata construantur, atq; perpetuò conseruentur.

Cùm igitur nouam Ecclesiam, oratorium, vel altare, Ordinario inconsulto ædificare nemini liceat, aut collapsa reficere: Decernimus, vt facultas eiusmodi ijs tantum detur, qui dotem accomodatam pro ministerijs, & prouentum, ad necessariam suppellectilem comparandam, re ipsa constituerint, vel de eadem publico instrumento cauerint.

Ecclesiæ, Oratoria, ita separata sint à profanis ædibus (vbi tamen commodè fieri potest) vt obiri valeant; stabulis, alijsq; locis immundis nullatenus adhæreant, & in posterum nullam eiusmodi ædificij genus, sub pœna excommunicationis, iuxta quarumcunque Ecclesiarum, aut oratorium parietes exedificentur.

Sacristæ, & alij, quorum interest, ecclesias ab omni prorsus immundicia, & sordibus intus, & exterius,

K 2 mundas

mundas ferrare studeant, & ornatas, quoad eius fieri potest, habeant, omnia feda procul ab ipsis abijciant, aranearum telas, & opera dimoucant, eas deniq; diligenter expurgent, sub pœna arbitrio nostro imponenda.

Arbores item, vites, hederæ, aliæue huius generis herbaræ à parietibus amoucantur, & conuellantur.

Fenestræ Ecclesiarum occludantur, vel vitro pellucido, vel tela cerata ad imbres, & ventos repellendos, & ad prohibendos auium nidos, & earundem frequentes in Ecclesia volatus, & garritus.

Ille autem fenestras, per quas ex vicinis ædibus in Ecclesias prospiciatur, muro claudantur.

Portæ item Ecclesiarum sub primam noctis horam semper claudantur, nec vnquam ante primæ Missæ horam aperiantur: Missis celebratis, vel claudantur, vel perpetuo custodes inuigilent, præsertim vbi sacramentum asseruatur, pœna ipsis custodibus, si negligentes fuerint, ducati vnus pro qualibet vice.

In summa parte exterioris frontispicii Ecclesiarum Crux ex ære, aut ferro, vel alia decenti materia, pro Ecclesiæ ratione collocetur, atq; à parte superioris Ostij maioris, imago, vel Christi, vel Deiparæ Virginis, aut sancti, vel sanctæ in cuius honorem Ecclesia dicata est, vel sculpatur, vel pingatur.

In summa verò parte interioris frontispicii, vel alibi pro loci situ pia crucifixi decens imago, lignea saltem, cuiusq; magnitudinis, vt ab ingredientibus perspicî facile possit, ponatur.

Propè Ecclesiarum portas, à dextero, si fieri possit, latere

latere, decens labellum aquæ benedictæ cum aspersorio
intus, non extra collocatum sit.

Pavimentum Ecclesiæ ex lapillo, & calce, siue ex la-
teribus, firmiter, ac rectè sit adequatum, & planum,
quod quidem ad mortuos sepeliendos nunquam om-
nino effodiatur, sub pœna 15. Tarenorum, & in sub-
sidium excommunicationis.

Parietes, deletis incomptis, & peructustis pictis ima-
ginibus, vel albario opere incrustentur, vel sacris, ac
probatiss ab Ecclesiâ picturis decenter omentur.

Tectum, vel fornicatum, vel rectè laqueatum sit, &
ita benè opertum, vt nè vel gutta quidem aquæ inde in
Ecclesiâ diffuat, si quod autem appareat stillicidiû,
statim instaretur, atq; opportunè provideatur, nè
parietes detrimento aliquo afficiantur.

Princeps ara ita collocata sit, vt circumiri facîle
possit.

Ab altari ad septum, tantum inter sit spatij, vt in
Missa solemni ministrantibus locus congruus, pro ec-
clesiæ ratione, & situs amplitudine, relinquatur.

Altaria non lignea, sed lapidea, vel opere lateritio
constructa sint, eiusq; mensuræ, vt super ipsis commo-
dè celebrari possit, suosq; tres, vel quinq; gradus alta-
ribus congruentes habeant.

Mensa, si tota consecrata sit, cerata tela contega-
tur, sin autem sacrum tantummodo habeat lapidem,
tela pariter circumuestiatur, qui eius sit magnitudi-
nis, vt commodè Calicem, Patenam, & Pixidem, pro
particulis consecrandis contineatis in altaris mensa ita

inne-

innectatur, vt ab illa, media vncia extet; quò facilitè tactu cognosci possit.

Altaria nullum habeant subtus foramen, nisi fortè ad recondendas reliquias fenestella, aut locus aliquis relinquatur, qui nulli alij vsui deseruiat.

Habeant præterea singula Altaria, quæ sequuntur.

Icona decentem, seu tabulam, in qua ea depicta sit imago, quæ altaris titulo respondeat, nisi in pariete plano, aut fornicato decenter sit depicta.

Crux, vel argentea, vel ærea, vel lignea decenter ornata nisi in tabula, aut pariete sanctis. Christi Crucifixi imago picta sit.

Candelabra saltem duo, ex auricalco, vel lignea decenter, & ornate picta.

Tabella precum, quæ secretò dicuntur è regione celebrantis posita, quæ, peracta Missa, non erecta, sed depressa, sub tela recondatur, nisi velo decenti, aut aliquo panno sericeo obducatur.

Mappæ tres, quarum duæ vniuersam altaris mensam, tertia, quæ est superior, mensam simul, & latera ad solum vsq; cooperiat.

Tela stragula, quæ super altaris mensa explicata à puluere, & sordibus illam tueatur, & cum missæ sacrificium peragendum est, ab altari amoueat.

Pallium decens, vsui quotidiano futurum ex corio inauratò permitti poterit, dummodo aliud nigricoloris pro defunctis, atq; aliud festo ipsius altaris conueniens habeatur, si ob eius inopiam ea comparari non possint, quæ suis distinctis coloribus, festis Ecclesiæ

clesiæ diebus ritè respondeant.

Puluini duo, vel vnus ad minus, super quo Missale collocetur, fenestella in pariete à cornu Epistolæ apertè constructa ad puluim cum vireolis collocandam.

Gradus vnus in superficie altaris à parte superiori, qui ligneus esse poterit, & longitudine mensam æquet.

Altaria, quæ tota opere fornicato non conteguntur, tegumento, vt dicitur baldachino, operiantur, vel sericeo, vel quod è tabulis, aut tela decenter picta cõstet.

Tinctinnabulum nisi è sacristia deferatur, sit propè altare appensum, quo minister, cum Corpus Christi in Missa eleuatur, vt possit, ad fideles, vt Deum reuerenter adorent, admonendos.

In ynaquaque Ecclesia, vbi commodè fieri possit, sacristia, si extructa non sit, construat.

In ea locus sit, à reliqua sacristiæ parte, aliquatenus separatus, cum scabello ad genua flectenda ante Crucifixi effigiem, aut piam aliam imaginem, quò celebraturus se recipiat, ibiq; penitentia sacramento expiari, & pia animi meditatione ad sacra ritè celebranda preparari possit.

Non desit in ea locus, seu vas decens ad manus abluendas, nec mantile mundum ad tergendas.

In eadem sacristia vnum sit saltem vestiariu, seu Armarium, quo sacra vestes, atq; alia ecclesiastica ornamenta, & sacra supellex recondi, ac rectè conseruari possit: Eaq; vt celebraturo commodum sit sacras inde sumere vestes, quas ad sacrificium peragendum induat, mensè formam imitetur.

bonp

In ea

In ea mancant appensa tabellę precum, quę ad missam preparatorię dicuntur, & quę unicuique indumento sint accomodate.

Tabella item, in qua, ordine, missarũ, annuiterfiorumq; officiorum, & aliarum obligationum, consuetudinumq; illius Ecclesię monumenta notata sint, in loco omnibus conspicuo.

Oratoria, vel capellę, quę in titulum dantur, si ruinose sint, sarciantur ex eorum fructibus, & prouentibus, quod si id, ob eorum tenuitatem prestari nequaquam poterit, Ordinario significetur, vt ex Con. Trid. decreto, onera cum titulis aliõ, erecta ibi cruce, transferantur.

Et verò cappellę, seu oratoria, quę de cetero profanari contingat, aut quę profanata iam sunt, ne cui vnquam sordido vsui deseruiant, si autem diruenda sint, cements, omnisq; eius edificij materies, in ipsius oratorij, vel ecclesię dirutę edificium (si commodè reedificari poterit) sin minus in alicuius Ecclesię, vel pii loci utilitatem conuertantur, nunquam tamen ad profana edificia, nisi implorata à nobis facultate, adhibeantur.

Si in vno altari, vel Cappella, plures tituli reperiantur, sumptus fiant communiter ab omnibus profata prouentuum, nisi ex fundatione, legato, aliõue iure, id oneris alijs adiunctum sit.

In altaribus laicorum, vel Cappellis indoratis, ne celebretur, nisi rectè instaurata, & prouisa sint ad prescriptum earum cappellarum, quę ritè dicuntur erectę,
quod

quod si ab ijs, quorum interest, diu præstari negligatur, ea loci Parochus demoliatur.

In oratorijs priuatis, quæ muis ritè instructis, & prouisis, nullatenus sacrum celebretur diebus festis, antequam Missa, & sermo Parochialis absolutus sit, ne populus à Parochiali Ecclesia auocetur.

In oratorijs, seu altaribus, quæ aperta sunt in via, vel in agris, vel plateis sita, numquam celebretur, sub pœna suspensionis à Diuinis ipso facto incurrenda, sed ea valuis, aut ligneis saltem cancellis à brutorum ingressu tuta reddantur, neue facinorosis hominibus vsui vnquam pateant, & à labe, atq; vsu profano, & indecenti immunia custodiantur.

Altare (si quod in eis est) diruatur, eiusq; nullum remaneat vestigium, intus tamen sacra imago, vel crux relinquantur.

Ea oratoria, in quibus missa aliquando celebrata fuit, ad profanum vsu, absq; legitima facultate non cōuertantur. Cœmeteria, vbi extra ecclesiam sunt, muro, aut alia ratione quam primum ita circumsepiantur, vt bestiis aditus omnino præcludatur, atq; in ijs præalta crux lignea saltem erigatur, clausa deniq; pessulo, & clauis benè munita semper habeantur.

Defunctorum ossa, si per cœmeteria sparsa sint, ne proterantur, aut pedibus conculcentur, sed simul colligantur, & in aliquo ipsorum cœmeteriorum loco commodo collocentur.

Noua aut cœmeteria sine nostra licetia non cōstruantur, & in ipsis, ante benedictionem, corpora nūq̃ sepeliantur.

In sacris tandem huiusmodi locis, ne lignorū strues fiat, ne tigna congerantur, nec cēmentorum, lapidumūe aceruus sit, nec aliud quicquam loci illius decori, nitoriq; repugnans.

De Decimis.

Decimas partem esse Deo debitam, quam sibi amplissimę potestatis suę signum reservauit; ab ipsius orbis conditio exordijs, iure Diuino inductas esse, nemo est, qui ignoret, quo factum est, vt Christiani homines, initio nascentis Ecclesię, non modò frugum primitias, ac decimas Ecclesię ministris Diuina lege debitas, sponte Domum Domini importarent, sed multa præterea electa, & optima quęq; offerrent; verum hoc tempore ad eò refrixit charitas, vt à quibusdam vix extorqueri valeant.

Quarè omnes, cuiuscunq; gradus, & conditionis sint, quic eas, ad quas tenentur, decimas dare nolunt, aut subtrahunt, aut dantes impediunt, auctoritate Sacri Trid. Conc. eo ipso excommunicationis pœna afficimus; nec ab hac censura, nisi plena restitutione secuta, absolui vnquam posse edicimus: cuius rei, secunda quaq; Dominica Aduentus, & Quadragesimæ à concionatoribus inter concionandum fideles accuratè admoneri iubemus, & à Patochis inter missarum solemnias, decretum eiusdem Concilij sess. 25. cap. 12. vulgari sermone in fine harum constitutionum positum populo enunciari præcipimus.

Excommunicationis autem à nobis auctoritate eiusdem

dem Sac. Conc. superius illatæ Parochi quotannis tempore messium, populum inter missarum solemnia commonefaciant, eidemq; denuncient, neminem nisi à nobis absolvendum fore.

Ad faciliorem Decimarum consecutionem decernimus præterea Ecclesiarum Rectoribus actionem in solidum, tam contra agrorum dominos, quam contra colonos frugū participes competere, atq; ad eò cōtra alterutros, semel tantum in ius prius vocatos, nisi soluerint, literas concedi grauatorias continuo debere. ab excommunicationis tamen pœna immunem alterutrum, qui partem suam dederit, fore declaramus.

Caveant Parochi, ne in Decimis exigendis negligetiores sint, aut in iisdem, amicis, aut propinquis remittendis, Ecclesiæ, aut alijs Ecclesiæ ministris, quibus earum pars aliqua obuenire debeat, fraudi sint, ac detrimento; præsertim verò eos monemus, ne quarta, quæ Episcopali mensæ, de iure, vel de consuetudine debita sit, à quoquam, fraude aliqua intercedente, subtrahatur, sub pœna suspensionis à Diuinis ipso facto incurrenda.

In ipsarum autem decimarum exactione, tam circa quantitatem, quàm circa personas, loci consuetudo seruetur.

De Sacramentis Adminiſtrandis.

INter omnia Parochiorum muneræ Sacramentorū administratio præcipuam in ipsis scientiam, diligentiamq; desiderat, vt ex frequenti eorundem

explicatione fideles intelligant, quantà sit eorum vis ad gratiam conferendam: peccatorum maculas abstergendas, augendasq; virtutes, ac proinde, ad ea, quae decet pietate, frequenter suscipienda, ipsorum oratione, ac cohortationibus inflammentur.

Id verò tùm praeipue præstent Parochi, cùm ea festis solemnioribus, vel pluribus praesentibus ministrari contigerit. ad quorum diuinitatem, vim, partes, ac fructus populo explicandos, vnus Romanus Catechismus assidue Parochorum manibus conterendus, vberimam doctrinae segetem, ac materiam suppeditabit.

Ad quæ sacra mysteria obeunda Parochi tantam grauitatem, castimoniam, ac pietatem asserre debent, quantam tam diuina tractantibus, conuenire intelligent: vt inde ipsi non minorem gratiae fructum, quam eorum exemplo reliquus populus, consequantur.

In ipsa verò administratione (quam nemo, cui ordinaria, vel subdelegata potestas, & iurisdictio non sit, sibi arroget) à Ritualis Romani præscripto, quem à singulis Parochis haberi mandamus, ne minimum quidem discedatur. Apta in primis materia semper adhibeatur, cui præscripta verborum forma simul adiungenda erit, cum hæ duæ sint partes, sine quibus sacramenti ratio constare non potest.

Nunquam autem sine talari veste, superpelliceo, stolaq; congruentis coloris, aliquod sacramentorum Parochi administrent, in quo profanum nihil, nihil à pio cultu alienum immisceri patiantur.

Ad

Ad omnem autem simoniæ, aut avaritiæ, quæ, teste Apostolo, est idolorum seruitus, vel minimam suspicionem euitandam, nihil prorsus in sacramentorum exhibitione exigatur, si quid verò eleemosinæ nomine spontè detur, accipi poterit.

Eo verò Parochi charitatis studio, tam rectè, quàm male habentibus etiam non vocati, sedulò, & oportune per se ipsi (nisi legitimè fuerint impediti) Sacramenta ministrent, vt nemo alius propriū ipsorum munus temerè vsurpare audeat, atq; adeò quàm maximè caueant, ne ipsorum negligentia, aut culpa, absq; debitis Ecclesiæ sacramentis, quisquam eorum decedat, quorum sanguinem de ipsorum pastorum manibus, se seuerissimè repetiturum, prophetico ore Deus comminatus est.

De Baptismi Sacramento.

Quanta cura, diligentiaq; adhibenda sit, ne infantes sine baptismo pereant, ex eo satis percipi potest, quòd nulla alia salutis comparianda ratio ipsis relicta est. quapropter moneant frequenter Parochi populos, vt primo quoq; tempore infantes ad Ecclesiam baptizandos afferri curent: Si verò vitæ periculum antea immincat, domi esse baptizandos.

Tunc autem, nec mulier præsentè viro; nisi forte baptismi formam melius illa teneat, nec vir, præsentè clerico, nec minor, præsentè maiore, sacramentū huiusmodi ministrabit. Parentes item, pp spiritualis affinitatis

tatis impedimentum ab eo filijs ministrando penitus abstinebunt.

Illud crebrò inculcet Parochus, dum festis diebus ad populum verba facit, materiam huic sacramento necessariam esse aquam simplicem, puram, naturalem, non autem vllò modo artificiosam, in cuius infusione adiungendam esse formam, sacra nimirum illa verba. *Ego te Baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti*; vel, Io ti battezzo in nome del Padre, del Figliuolo, e dello Spirito Santo. cui nihil planè addendum, aut detrahendum sit. Tum etià eam esse debere baptismum præbentis intentionem, id vt agere velit, quod Ecclesia catholica in ea sacra functione facere intendit, quæ tria sacramenti rationem perficiunt, quicumq; , vel qualiscunq; fuerit eius minister.

Doceat præterea Parochus, dum infans, antequam è materna aluo totus prodierit, in vitæ discrimine versatur, super ea corporis parte, pede, manu, vel digito, quæ primum appareat, effundendam illicò esse aquam, sacris adhibitis verbis, si tamen idem postea viuus euaserit, vt tutius cum eo agatur, cum adiunctione, si non es baptizatus ego, &c. in capite iterum abluendum.

Quæ verò proximè dicta sunt de materia, forma, intentione, & de administratione baptismi in mortis periculo, obstetrices præsertim probè tenere debent.

Quapropter quascunq; experiendo, horum repererit ignaras, atq; adcò rudes, & indociles, eas ab officio desistere iubeat.

Quibus iusta de causa fuit extra Ecclesiam baptismus

mus exhibitus, ad ecclesiam postea delatis, solemnes alia ceremoniæ, præter ablutionem, & formam, à Parrocho adhibeantur. primum igitur ex ijs, qui infantem ferunt, aut comitantur, querat, vtrum ritè fuerit baptizatus, cum huiusmodi Sacramentum sine sacrilegio, ac irregularitatis nota iterari non possit.

Si verò rediligenter perquisita, dubium adhuc relinquantur, aut infans expositus offeratur baptizandus, licet scripto de collo pendente, baptizatus significetur, nihilominus cum adiunctione, si non es baptizatus ego te baptizo, &c. abluendi erunt: id quod nefas erit, si baptismum ritè fuisse collatum comperit fuisse.

Ad Christianæ pietatis studium pertinere videtur, ut ethnicorum, ac impiorum hominum nominibus posthabitis, sanctorum tantum, quos imitari studeant, & patronos optent, nomina infantibus imponantur.

Nec plures baptizatum, de baptismo suscipiant, sed ut vnus tantum, siue vir, siue mulier, vel ad summum vnus, & vna atq; inter hos tantum, susceptores videlicet, & susceptum, huiusq; parentes, nec non inter baptizantem, & baptizatum, eiusdemq; patrem, & matrem, legitima nuptiarum fœdera impediri, atq; iniuncta dirimi, Trid. Conc. & Pij V. constitutione statutum est. In catechesi verò nequaquam, id quod fideles docendi sunt.

Susceptores sui officij commoneat Parochus, quod paucis verbis optimè comprehendit S. Agustinus inquiens, admonere susceptos debent, ut castitatem custodiant,

stodiant: iustitiam diligant: charitatem teneant, & ante omnia Symbolum fidei, & orationem dominicam eos doceant, Decalogum etiam, & quę sint prima Christianę religionis rudimenta: Quapropter Christianę fidei, ac religionis hostes, excommunicati, aliqua infamię macula notati, qui neq; sacram Eucharistiam sumpserint, neq; confessionem eo anno obierint, aut qui fidei elementa ignorent, à sacro suscipiendi munere arcendi sunt.

Quoniam verò priuatam hanc curam pueros ad omnem pietatis rationem instituendi, & in fide erudienti suscipere, & obire illi non possunt, qui publicę fidelium curationi præesse debent, quiuē superiorum, aut maiorum arbitrio viuere tenentur, nullus clericorū secularium, aut religiosorum, aut annis quatuordecim minor, idoneus censendus erit, cuius fidei, & prudentiæ, spirituales filij perpetuò commendati sint.

Sancta sanctè ministrari, ac suscipi maximè decet, præsertim in Ecclesia, vbi omnia honeste, & ordine fieri præcipit Apostolus. Summa igitur mentis demissione, ac fide in Deum susceptores, alijq; omnes sacro huic mysterio adesse debent: quicquid verò à pijs cogitationibus animos auocare possit, penitus tollatur; vbi enim Satani operibus, ac pompis renunciatur, inde iocos, nugas, risus, vanaq; colloquia procul abesse decet. In primis autem cauendum erit, ne quid infantibus ad baptismum suscipiendum allatis annexum sit, cuius esse vsus aliquis in superstitionibus possit, nè, quę diuinitus ad salutem instituta fuerunt, ad beneficia

pro-

profanis manibus conuertantur, quia mobrem curan-
dum pariter erit, ne sal exorcizatum, sint eolum, aut
aliud quicquam, quod ad sacrum ministerium perti-
nuerit, quisquam domum ex Ecclesia auferat. Ad
Ad suam quisque Ecclesiam, & à proprio Parochop
baptizandus (nisi aliud necessitas postulet) afferri de-
bet. Parochi verò codicem, huic tantum vsui para-
tum habeant, in quem eorum, qui baptizantur, patren-
tum, & compatrum nomina, ac cognomina referant,
diem, quo quisque natus, ac baptismo initiatus sit, &
vtrum ex legitimo matrimonio procreatus sit, diligen-
ter, & fideliter exprimant.

Illud postremo serio mandant Parochi, & auctori-
tate nostra excommunicationis poena. proposita, ijs,
ad quos baptizatorum infantium cura pertinet, pre-
cipiant, ne intra anni spacium, infantes sine capsula,
aut alia cautione secum in lecto iacere permittant,
quod si ij propterea obruti, suffocationem passi fue-
rint, eo ipso in excommunicationem incidisse decla-
ramus, à qua, nisi precedente salutari poenitentia,
prout delicti, aut persona ratio postulare videbitur,
atque praeterea oblati Ecclesiae nostrae Cathedrali, ad
sacrorum vsum, libris quinque cetera, nemo absoluen-
dus à nobis erit.

Nullus Parochorum baptismalem fontem exedi-
ficare, aut ferè de integro reparare, nobis in consiliis,
presumat, vt enim id congrue fiat, atque habita ratio
ne ecclesiae, & pro facultate sacerdotum, & populi,
qua decenti forma excitandus, aut reficiendus sit,

¶

M

qui-

quibus ſic illū rebus inſtrui oporteat: præſcriben-
dum à nobis erit.

Singulis Annis Sabbatho Sancto, & in Vigilia Pente-
coſtes ſolem nibus cœremonijs, ac ritibus, ad Miſſalis
præſcriptum, noua baptiſmalis aqua benedicatur, opti-
mè tamen prius purgato, & à veteri aqua in ſacra-
rium inſundenda exſiccato fonte. At verò ſi adhuc
præter conſtituta tempora ſacri fontis aqua deſiciens,
aut ſordeſcens, renouanda fuerit, ex viciniore alia Ec-
cleſia, aqua ſolem niter benediſta afferatur, cui ſimplex
ac naturalis alia aqua, donec ſatis fuerit, immiſceatur:
vel cotta, & ſtola indutus ſacerdos priuatim, ac ſine
ſolem ni cantu incipiens ab Antiphona, *ſicut cernis*.
nouam aquam, vt eſt in Miſſali, benedicat.

Sacrum oleum à Nucerino, Epifcopo quotannis cō-
ſecratū ad baptiſmi uſum, & ſacram infirmorum vn-
ctionem oportune accipiat Parochi; combuſtis ſimul
cum bombice præcedentis anni oleis, eorumq; cin-
ribus in ſacrarium illatis. Ad ſacrum fontem vaſcula
ſacrum Chriſma, & cathecumenorum oleum coniu-
gentia ſimul coniuncta, loculos diſtinctos habentia,
adſeruentur: ſua verò cuiq; inſcriptio, ad vitandum er-
rorem, addita ſit: ſi in prædictis vaſculis ſacra olea de-
ficere incipiat, neq; conſecrata haberi poſſint, ex non
conſecrato, cānonis præſcripto, conſecratis immiſcea-
tur, quandocunq; tandem ſacrum oleum ſacerdos at-
tigerit, digitos bene abluat, lotioniſq; aquam in ſacra-
rium inſundat.

De Confirmationis Sacramento.

Quoniam in naturali vita generatio ab incremento distat, tantundem inter se differt baptismus, qui regenerandi vim habet, & confirmatio, cuius virtute fideles augetur, & perfectum animi robur, ad id præsertim assumunt, ut nullo poenarum, suppliciorum, mortis periculo, aut metu, à vera fidei confessione deterreantur. Quare omnem Parochus operam dabit, ut a nemine ex ijs, qui suæ fidei crediti fuerunt, tale, tantumq; beneficium ad singulare animæ presidium negligatur, immo verò ex Catechismi Romani doctrina, solemni appropinquante die Pentecostes, quo præcipue die administrari solet, cuius initium ab eo quoq; die ductum est, cum alijs etiam diebus, quando Episcopus Nucerinam Diocesim visitans, huius sacramenti administrationem obiturus erit, eius naturam, vim, dignitatem, & fructus breuiter, ac dilucide explicabit, ut plenior em eiusdem notionem assecuti fideles, illud omnes summa cum pietate, ac religione suscipiant.

Adultos, ut diuinæ gratiæ fructum, ac Sancti Spiritus dona per tam admirabile sacramentum capere mereantur, oportune præmoneat, ne ad eius susceptionem ante accedant, quam se peccatorum confessione expiauerint, & quando commodè fieri possit, illud ut ieiuni suscipiant. Atque in processu, statu, vestituq; modestiam seruent.

M 2 Illud

Illud etiam caueat Parochus, nè sacramentum hoc iteratò quispiam suscipiat: quemadmodum enim gra- uiter reprehendendi sunt, qui per negligentiam præ- termittunt, ita planè sacrilegi, qui id repetere non ve- riuntur.

Ex aliena Diocesi neminem ad illud accedere per- mittat, nisi is ab ipso suo Ordinario scriptam faculta- tem sibi factam ostenderit.

Cultet item in primis Parochus, vt sacramentum hoc suscepturi, orationem Dominicam, salutationem Anglicam, fidei Symbolum, præcepta legis, & reliqua Christianæ disciplinæ rudimenta nouerint, nec verò i- gnorent, quid sacra illa cæremonia peragatur. Qua propter expedire minimè videtur, vt pueri, aut etia- nis ipsi, ac proinde septem uel minores, ad illud su- scipiendum admittantur.

Arcendi verò sunt Amentes, infideles, excommu- nicati, interdicti, atq; in grauioribus criminibus pu- blicè perseuerantes, donec resipuerint.

Parentibus, propter eandem, quæ in baptismo con- trahitur, spirituales affinitatem, nequaquam licet suo- rum filiorum esse patris: nec item coniugibus vicis- sim. Neq; eorum aliquis admittendus est, vt in hoc sacramento Patrus sit, qui, vt dictum est, in bap- tismo ab eodem munere reiiciendus sit, aut qui non fue- rit ipse prius confirmatus: absurdum autem videtur, vt natu minores grandiores suscipiant: decere verò, vt maris à maribus, & fœminæ vicissim à fœminis susci- piantur, ita tamen, vt vnus tantum, aut vnà tantum

fufcipient, nè cum pluribus fpiritalis cognationis impedimentum intercedat. Atque hæc omnia ritè ferventur, Parochis curè fit.

Accurate item provideant, nè confiffè omnibus fed teoſum viris, ac mulieribus ſacra unctio miniſtretur, ac propterea in altera parte matres, in altera foeminas ſtatuant, omnes autem moneant, ut ſuo quoque loco, nixi genibus, iunctis ante pectus manibus, colloctionibus vanis, vocalitationibus, ſac ſtrepitu penitus abſtinentes, pias ad Deum preces fundant. Cuius frontem Epifcopus ſacro Chriſmate inunxerit, eiuſdem bombice abſtergat ſacerdos, & candida aſtringat faſcia, que ante poſterum diem non tollatur, ablata verò, cum bombice comburatur, & cineres in faſciarum immittantur. Confirmat tandem, ne plius ex Eccleſia abeant, quàm huius ſacri myſterij actio tota fuerit abſoluta, omnesq; Epifcopali benedictione dimiſſos, cum in Codicem, quem ad hunc uſum Parochi paratum habeant, confirmatorum ſcriptumq; patientium nomina, diem, & annum ſacra huius unctiois referant. Quod ſi id, ob eorum multitudinem ſtatim fieri nequeat, ut poſtero, ad ſummum, die parentes, vel confirmati ipſi ad Eccleſiam propterea veniant, Epifcopi auctoritate præcipiant, ne, ſi diutius hoc differatur, deinceps prætermitti contingat.

De Sacrosancto Eucharistiae Sacramento.

Singulissimum Eucharistiae Sacramentum sanctitate, & mysteriorum numero, ac magnitudine longè ceteris antecellit, cum ipsorum auctorem Christum Dominum Coelestium omnium charismatum, ac donorum fontem admirabili quadam ratione in se contineat, à quo, quicquid illa boni, ac perfectionis habent, deriuatur; nihil magis à Parochis curandum erit, quàm nequid sibi, aut fideli populo, ad summam animi integritatem, & innocentiam defuit, cum sacrosancta hæc mysteria tractaturi, aut percipituri fuerint.

Id autem faciliè animarum Curatores assequi poterunt, si frequentè, vt debent, eius diuinitatem, & vberimos fructus, ex Catechismi Romani Doctrina piè, ac prudenter, pro suscipientium capto, fidelibus exposuerint, atque diuini interdicti memores, *nolite sanctum* *carere canibus*. illa etiam Apostoli plena formidinis verba inculcauerint, *qui manducat indigne, iudicium sibi manducat*.

A Diuino igitur conuiuio excludant publicos concubinos, feneratores, blasphemos, inimicitias exercentes, coniuges separatim, sine Ecclesiae iudicio viuentes, ac manifestis tandem criminibus contaminatos, donec sinceram male actæ vitæ emendationem, ac veram cum Deo, ac proximis reconciliationem certis indicij comprobauerint. Neminem item, quem mor-

calis alicuius peccati conscientia stimulet, antequam
eum sacramentali confessione expiatum nouerint, ac-
cubere permittant, ne sine veste nuptiali in conuiuio à
Domino deprehensus, in tenebricosum carcerem sem-
piternis pœnis addictus meritò sit coniiciendus.

Neque illos ad sacram mensam admittat Parochus,
qui hunc cœlestem à profano, & communipane non
discernunt, vt sunt pueri ante rationis vsum; qua ve-
rò etate idonei sint, pater, & sacerdos, cui illi peccata
confitentur, statuere debent, quibus exploratum esse
poterit, an tam habeant huius mysterij cognitionem,
que debitam animi pietatem, ac religionem in ipsis
excitare possit.

Aménibus item sacramenta danda non sunt, dum
à pietatis sensu alieni fuerint, in fine tamen vitæ, si an-
tequam in insaniam incidere, piam, & religiosam
animi voluntatem præstulerunt, licebit Eucharistiam
administrare: modo vomitionis, vel alterius indigni-
tatis, & incommodi periculum nullum timendum sit,
cuius item periculi ratio habenda erit, cum ad egrotos
afferri contingat.

Vt semel saltem singulis annis oues à suis quæque
Parochis cognoscantur: plurimorum conciliorum de-
cretis sapientissimè sancitum est, nemini planè licere
extra suam Parochialem Ecclesiam in Paschate Resur-
rectionis sacram Eucharistiam sumere. Quin etiam
sub Innocentio tertio, in Lateranensi Concilio consti-
tutum fuit, vt qui semel eo saltem tempore non com-
municauerit, viuus, & mortuus ab Ecclesia arceatur.

Quoniam

hoc

hoc igitur decretum Parochi, sub gravi ex arbitrio ho-
stro pœna, prima quaque Dôminicâ Quadragesimę,
ac Palmarum fidelibus, inter Missarum solemnias vul-
garilingua, conceptis verbis ad finem harum consti-
tutionum appositis, explicant. Auscultantes quoque
Eorundem verò partes erunt diligentissimè præte-
rea curare, vt fideles, non modo decreti huius aucto-
ritate compulsi semel tantum corpus Domini quo-
tannis sumant, verum etiã, vt cœlestium donorum,
quorũ hoc diuino Sacramento participes fient, de fide-
rio inflammati, solemnioribus quibusque festis die-
bus, sacramentali confessione à peccatis purgati, om-
niq; peccandi occasione remota, pacem, & charita-
tem cum proximis habentes, æternæ vitæ, ac glorię pi-
guus accipiant. Ut qui ex suis subditis Paschali tempore commu-
nionis Sacramentum sumserint, exploratum habeat
Parochi, congruâ aliqua ratio ineunda erit, eã autem
valde accommodata videri potest, si singulis, statim,
atq; fuerint sacra communione refecti, Clericus notam
aliquam, instar sigilli, Ecclesię Patronum, vob Recto-
ris ipsius insignia referentem, numerisq; arithmeticis
signatam porrigat, post Octauam Paschatis ab uno
quoq; fidelium Parochi exhibendam, quæ veluti tes-
sera quidam, qui Ecclesię præceptum impleuerint, ab
alijs faciliè internoscantur. Quoscuq; verò Parochi suę cure creditos repe-
rerint, qui proprię salutis in memores sacrorum Con-
ciliorum decretis, intra Paschale tempus, quod Do-

corl
minicis

niciſ Palmarum , & in Albiſ continetur , minimè obtemperauerint , eorum nomina ad ordinarium ſcripto afferant , eaq; ipſa Dominica in Albiſ illos omnes, vna tantùm pro trina canonica monitione generatim moneant , vt in proxima hebdomada Eccleſiæ præcepto pareant, alioquin fore, vt viuï Eccleſiæ ingreſſu , mortui ſepultura Eccleſiaſtica priuentur, & ad Eccleſiæ foreſ eorùdem nomina affigantur, atq; deinceps, ſi contumaciores fuerint, iuxtà formam iuriſ, & Sacrorum Canonum , contra ipſos ad pœnas grauioreſ procedatur.

Neq; verò ij excuſabuntur , qui eo tempore à propria Paròchia , etiam iuſta de cauſſa abſuerint ; niſi cum primùm redierint de peraſta alibi confeſſione , & communionẽ locupletiſſimum teſtimonium Parocho exhibuerint , vel ſine mora præuia confeſſione, cõmunione in propria Eccleſia ſumpſerint : Extraquam ſi quiſ Paſchali tempore, abſq; Epiſcopi, vel proprij Parochi licentia, ex graui tantùm cauſſa concedenda, communicauerit, iſ prædicto Eccleſiæ præcepto, nequaquam ſatiſ feciſſe cenſeatur . Idem planè iudiciũ fiat de eo, qui cùm plura, vel ruralia, vel Urbana habeat domicilia, ex vno ad aliud tunc tẽporiſ migrauerit, niſi ab alterutro Parocho peraſtę cõfeſſionis, & cõmunioſiſ teſtimoniũ alteri oſtẽderit, ne utrũq; decipi cõtĩgat.

Quicunq; certũ domiciliũ non habuerint, vt Aduenæ, Peregrini, & Mendicantes , ſi Nuceriæ Paſchali tĩpe cõtiterint, in cathedrali Eccleſia noſtra, ſi nãũt in Terra Angriæ morentur, tunc in Collegiata S. Ioanniſ, at verò ſi p Diœceſim vagentur, in harum alterutra, quæ

N pro-

propinquior sit loco, vbi tunc temporis fuerint, sacrosanctam Eucharistiam sumant; cuius rei præstitæ, scriptum testimonium, si petierint, proprio Parocho exhibendum, à communionis ministro statim, gratisq, detur.

Cum interiori animi puritate, & integritate, quam fideles ad sacram mensam afferre debent, vt externam quoq; summisionem coniungant, à Parocho hortandierunt, ac proindè, vt viri non nisi demisso vultu, & humili vestitu, omniq; armorum genere deposito, accedant. Mulieres item vt vndequaque simplicitatem, honestatem, ac modestiam præferant.

Viris seorsim à mulieribus, & vbi id commodè fieri poterit, in separatis mensis Sacratissimum D. N. Corpus præbeatur; purificatio verò non in calice, sed in vase vitreo, vel crySTALLINO huic tantùm vsui parato, porrigatur. Numquam tamen, ante, vel post, bursa, aut peluicula ad eleemosinam colligendam, circumferatur. Parochus autem, vel alius cuius Sacerdos, qui hoc iusserit, aut permiserit, suspensionem à Diuinis eo ipso incurrat.

In ea administratione, scamna mundis semper instructa sint mappis, quarum alię longiores, alię breviores ad hunc tantùm vsum habeantur.

Salutarem, ac necessarium catholice Ecclesie vsum asseruandi in sacrario sacrosanctam Eucharistiam, tum ob quotidianam adorationem, tum vt ad infirmos deferatur, tam in Cathedrali nostra Ecclesia, & Collegiatis, quàm etiam in singulis Parochialibus (q

Tri-

Tridentino Concilio statutum est) perpetuò obseruari mandamus, sub pœna decem numorum aureorum eo ipso persolvendorum.

Quapropter Tabernaculum ligneum, auro, sacrisq; imaginibus ab exteriori parte (quantum per Ecclesiæ redditus fieri licebit) ornatissimum paretur, intus verò sit panno serico rubri coloris aptè affixo, circumuestitum, vbi verò æneum, aut marmoreum fuerit, asseribus antea, quàm panno serico, intus circum muniat. ima pars interior corporali mundo sternatur. ostiolum eiusmodi sit, vt indè commodè inferri pyxis efferriq; possit, claue, quæ inaurata sit, benè muniatur, eamq; Parochus nulli vmquam committat, quod si ipsius negligentia aliqua iniuria, aut indignitas, Sacramento fiat, graues ex canonum decretis, pœnas dabit.

Tabernaculum super Altari rectè, & firmiter statuatur, eleganti conopæo contegatur, quod, si fieri possit, pro temporum ratione mutetur. in eo, nec sacris reliquijs, nec sanctis oleis, aut libris vllus omninò sit locus. è regione vnâ ad minus lampadem perpetuò prælucentem Parochi habeant: in Cathedrali verò, & Collegiatis, plures omninò esse decet. Negligentes arbitrio Episcopi grauiter punientur.

In vnaquaque curata Ecclesia duæ habeantur pyxides, si minus ex auro, vel argento, ex ære saltem vndiq; inauratæ; amplior altera, qua populo sacrosancta Eucharistia in Ecclesia ministratur, altera verò angustior, qua viaticum ad egrotos deferatur.

Ad quorum necessitatem, & vsum inclusas perpetuò

tuò asseruēt Parochi sacras hostias, minimùm quinq; ,
 quas octauo quoq; die, & quinta, si commodum fue-
 rit, feria renouent, adhibitis recentibus, quę non an-
 te quindenos confectę sint dies, & consumptis vete-
 ribus, earumq; fragmentis.

Cum ad ægrotos Eucharistia deferenda fuerit, id
 muneris, vel Parochus ipse, vel de eiusdem concessu
 alius Sacerdos ad audiendas confessiones, approbatus
 semper obire debet, vt ægrotum alicuius fortè peccati
 sibi consciū absoluerē valeat.

Ægroti cōmunicandi domesticos opportunè prę-
 moncat Parochus, vt eiusdem domus sordibus, gra-
 uiq; omni odore mundata, ac propè ipsius lectum
 mensa parata sit, quę mappa munda, Cruce, vel alia
 pia imagine, atque vase vitreo, cum vino, vel aqua
 instructa sit.

Pridie verò sub vesperam, vel manè paulò ante-
 quàm viaticum ad ægrotum deferat, campana de mo-
 re, pulsetur, ad fideles in Ecclesiam conuocandos;
 tùm cereis, vmbellaq; paratis, manus abluat, dein-
 dè superpelliceo, ac stola indutus, & si commodè ha-
 beri potest, pluuiali (at hoc, si longius iter fuerit, viaq;
 nimis incommoda, prętermitti concedimus) sacram
 particulam, vasculo argenteo in sacculum sericum
 inclusam, & à Sacerdotis collo, chordulis sericis pen-
 dentem, sub minore vmbella vno tantum hastili sub
 ducta, deferat.

Per urbem, & per oppida humeros, & brachia super
 pluuiali, serico amictu, aut velo tectus, sinistra pyxidis
 pedem,

pedem, dextera globulum, seu nōdum, sub eodem velo tenens, sub vmbella procedat, quæ pluribus hastis à dignioribus laicis elata gestetur.

Semper aut, antequam ex Tabernaculo Eucharistiā efferat, corporale in Altari explicet genibus ante altare curuatis, secretò oret, mox ascendat, genuflectat, Tabernaculi ostiolum pandat, flexo iterum genu pyxidem velo tectam depromat, atque in corporali constituat, rursus genuflexione, ac vbi commodum sit, thurificationis honore adhibito, incedat.

Sacerdotem præeat clericus librum ritualementale bursa decenti inclusum, vas aquæ benedictæ cum aspergillo, & Tintinnabulum portans, ad cuius sonitum certis ictibus editum, ad Sanctissimum Sacramentum venerandum, & comitandum incitati fideles procedant: numquam verò desint duo saltem, qui cereos laternis inclusos præferant, quibus, ne imbris, aut ventis in itinere extinguantur, tecti, munitiq; sint.

Inter eundem psalmos recitent, qui pœnitentiales dicuntur, præsertim verò eum, cuius initiū est, *Miserere*, repetatq; donec via tota confecta sit; quod item cū coalternatim faciant clerici, aliq; qui comites aderunt.

Cum tandem ad ægroti lectum Parochus peruenerit, pacem præsentibus annunciet; super parata iam mensa, in qua etiam corporale explicatū sit, pyxidem deponat: Sacramento flexis genibus adorato personas, locumq; aqua benedicta aspergat: præscriptas in rituali preces adhibeat, et vbi explorauerit primū, nihil adesse impedimenti, aut causæ, quam obrem sacrū viaticū infirmo

infirmo porrigendum non sit, illud tunc præbeat, digitos super poculo abluat vino, aut aqua, quæ pro oris purificatione eidem propinabitur, completisq; reliquis sacris precibus, ipsum salutaribus demum verbis moneat, ut diuinam in se ipse gratiam conseruare conetur.

Ægrotanti, qui locutione peccata cōfiteri nequeat, si, cum amplius non possit, saltem signo, vel nutu suum aliquod peccatum indicauerit, aut se peccatorem significauerit, sacramentalis primum absolutio concedatur, mox etiam, si pium sacri viatici desiderium ostenderit, Sacramentum pro viatico tribuatur.

Sacerdotem ægroti domo ad Ecclesiam cum sacra holtia reuertentem, omnes eodem venerationis, & honoris modo comitentur, quo eo vsq; ipsum profecti fuerunt, donec in tabernaculū, vnde deprompta fuit, iisdem cæremoniis reponatur. Nos autem fidelibus tam pium officium præstantibus, ut in eo promptiores, & frequentiores sint, auctoritate ordinaria quadraginta dierum indulgentiam, toties quoties, concedimus, quam Parochus, completis omnibus in Ecclesia annuntiare debeat: Sin autem ob itineris prolixitatem, & viarum difficultatem, eas tantum sacras particulas portauit, quas vni, vel pluribus egrotis debuit exhibere, ibidem tunc indulgentiam promulget, & superpelliceo exutus, extinctis luminaribus, & deposita vmbella, vas vacuum ad Ecclesiam sine mora reportet.

Quotiescunq; iusta grauiq; de causa Episcopo, vel
cuius

eius generali Vicario in Vrbe, vel Foraneo in Dicecesi, eam approbante, publicè Sacrosancta Eucharistia exponi debeat, id nunquam fiat, nisi adsit Sacerdos superpelliceo, stola, pluuiali indutus, q̄ precationibus, & thurificationibus adhibitis, quàm maximo pietatis, ac venerationis cultu eam ritè proponat, ecclesia tota, in primis verò Altare religiosè prius ornatum sit; in quo sex minimùm cereę faculę perpetuò ardeant, præter alia instrumenta oleo lumen alentia, quę extra illud omninò collocata, assiduè præluceant.

Si occasione orationis quadraginta horarum expositum fuerit Sacramentum, duo clerici, quorum alter in sacro Diaconatus ordine sit constitutus, amicti superpelliceis interdium assistant, noctu verò vnus saltem assiduè excubet: vbi (quod quidem esset decentius) Sacerdotio, & Ecclesiastica dignitate insigniti semper haberi non possint.

Fœminę nocturnis horis ad orandum nequaquam admittantur. diurnis verò non gregatim cum viris, sed seorsim ab illis constituentur, quę omnia, vt ritè, & quo decet ordine, peragantur, diligentissimè curabit tùm Parochus ipse, vel alius, qui illi Ecclesię præest, tùm etiam illi, qui ibidem in Sanctissimi Sacramenti sodalitatem adscripti sunt.

Vbi verò huiusmodi sodalitas non dum instituta esset, vt in singulis Parochialibus, si commodè fieri possit, Parochorum cura, impetratis indulgentijs solitis, iuxtà Constitutionem Foel. Record. Pauli Tertij, quàm primùm erigatur.

Maxi-

Maximo item venerationis, ac pietatis studio, decenti facelli ornatu, & luminum apparatu, congruentibus precationibus, genuflexionibus, & thurificationibus ad Missalis præscriptum, adhibitis, sacrosanctum D. N. Corpus à feria V. Cœnæ Domini, vsq; ad parasceuen, in Ecclesijs, vbi id moris fuerit, assuetur, & custodiatur, dum verò noctu adorantium, & custodum copia desit, consueto interim Tabernaculo benè clauso, ad sacras cœremonias perficiendas summo manè depromendum, recondatur.

De Pœnitentiæ Sacramento.

QUoniam humanę naturę imbellicitas ea est, vt, quam quisq; in baptismi sacramento innocentiam suscepit, vix vnquam aliquis diutius tueatur, voluit clementissimus Deus, qui cognouit figmentum nostrum, ne in profundo peccatorum mari, factò naufragio, demergeremur, sacramenti pœnitentię præsidium patere, quo tanquam de naufragio arrepta tabula, certissimę salutis portum teneremus.

Ideo Parochus, quotiescunque oportunum eius rei tempus videbitur, fidelem populum ad sacræ confessionis frequentiam adhortabitur, & vberrimum, qui ex ea percipitur, fructum interim explicabit, nec vnquam se satis multam operam in ea re posuisse arbitrabitur, cum toties pœnitentię locus detur, eiusq; repetendæ toties necessitas imposita sit, quoties post baptismum peccari contingat.

Quo-

Quoniam autem non omnibus sacerdotibus promiscuè , vt Sacramentum pœnitentię ministrent permissum est ; sed illis dumtaxat , qui vel Parochiale beneficium , vel ad id muneris , prævio examine ab Ordinario approbationem , quæ gratis dabitur , obtinuerint . Nullus proindè alius extrâ mortis articulum secularium confessiones audire præsumat , aliòquin in grauissimas à Sacris Canonibus , & Apostolicis constitutionibus impositas pœnas eo ipso se noverit incursum .

Ignoti verò Sacerdotes:Regulares item ad hoc examen, non antè admittantur , quàm sui Ordinarij , aut sui ordinis superiorum bonum exhibeant testimoniũ , recèns scriptum , quo ipsorum vita , & mores , sacrorumq; ordinum functiones , nullo canonico impedimento prohibetè comprobentur .

Ne animarum Curatores , & alij ad audiendas confessiones admissi , in alienam messem per ignorantiam irruant , omnium maximè caueant , ne à censuris , & criminibus in Bulla Cœnæ Domini contentis , aut ab alijs Summo Pontifici , vel etiam Nucerino Episcopo referuatis , cuiusvis priuilegij aut indulti , ante concilium concessi , prætextu , ullo modo quemquam absoluant . In articulo tamen mortis nulla est referuatio , atq; ideo omnes sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibusvis peccatis , & censuris absolvere possunt .

Pœnitentiarij ab Episcopo delecti , aut alij , quibus id scripto concessum fuerit , à referuatis Ordinario absolvere poterunt . Iubilæorum aliarumque Apostolicarum

carum Bullarum vigore, nemo facultatem sibi concessam extendat ad casuum Ordinario reservatorum absolutionem, aut ad votorum commutationem, vel tandem ad irregularitatis dispensationem, nisi hæc in Apostolicis literis nominatim fuerint expressa.

Quos verò earumdem literarum virtute legitime absoluerint, eos in interiori tantum conscientie foro absolutos esse admoneant. Illos autem, quos nequaquam absolueri poterunt, ad superiores, & legitimos Iudices pro absolutionis beneficio remittant. Quod si temerè quisquam, inconcessam circa huiusmodi casus facultatem sibi assumere præsumpserit, is in excommunicationem latæ sententiæ, & in alias, sacris decretis, literisque Apostolicis constitutas pœnas se noverit incidisse.

Sacerdos ad audiendas fidelium confessiones accedens (cuius rei admonetur in rituali) primùm pro se ipse, tum pro ijs, quorum confessiones excipere debet, ad præscriptam eo loci formam oret, &, omni alia inanis gloriæ, curiositatis, & avaritiæ cura prorsus abiecta, vnius Dei honorem, & confitentis salutem, semper ante oculos habeat: quem, si opus fuerit, moneat, ut vultu verecundo, ore atque habitu modesto, omniq; armorum genere deposito, ad ipsius genua procubat.

Et quoniam in plerisque pueris malitia præcurrit ætatem, huius à Parocho non tanta profecto habenda ratio est, ut non maiorem ipsorum iudicii habeat, quod quidem satius erit prævenire, quam expectare, ut celerius assuescant pueri, suaue, ac salubre confessionis iu-

gum

gum ferre ab adolescentia sua.

Plures simul pueros, qua ratione parati ad hoc Sacramentum accedant, opportuno tempore erudire necessarium planè videtur, coniunctim verò multorum confessiones audiri omninò nefas.

Mulierum confessiones non nisi in Ecclesia (dùm aliud necessitas non postulet) nec nisi patenti loco, neque ante ortum, vel post occasum solis, quisquam audire præsumat: neque item id vnquam extra sedem confessionalem; vbi seculares Sacerdotes superpelli-cco, stola, ac clericali bireto induti resideant, aliòquin pœnæ suspensionis à diuinis subiaceant.

Sedes autem confessionales in singulis Ecclesijs pro confessariorum numero, & populi multitudine plures habeantur ad eam formam extructæ, quæ vel in nostra Cathedrali confectæ sunt, quæuè in visitationibus à nobis præscribetur. quò loci confessarius ob oculos habeat summarium Bullæ Cœnæ Domini, & casuû Episcopo referuatorû, &, vbi plures ad confessiones fuerint approbati, eorum omnium nomina in album relata loco conspicuo affigantur.

Accedentem ad se confessarius perhumaniter excipiat congrua precatiuncula adhibita, nempe. *Dominus sit in corde tuo, & in labijs tuis, et dignè, & competenter confitearis peccata tua, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen.* & adhortetur, vt latentes animæ suæ morbos cum fiducia aperiens, Sacerdotis Christi personam gerentis iudicio se demissè subijciat.

Videat in primis Parochus, an pœnitens suæ curæ

O 2 subie-

subiectus sit, quòd si non esse intelligat, non audiat, nisi si proprius Parochus eius rei potestatem fecerit, quod vel maximè Paschali tempore caueri volumus, tùm deindè an aliquo excommunicationis, aut grauioris sceleris vinculo obstrictus sit, quamobrem superiorem pro absolutionis beneficio adire debeat.

Excommunicatum omninò prius ab excommunicatione, quàm à peccatis absolendum meminerit. Quòd verò ad casus referuatos attinet, absoluat à quibus potest, & pro absolutione referuati, ad habentem facultatē remittat, vel eam ipse sibi concedendā curet.

Confessionis initium, vt à signo crucis fiat, pœnitentem, qui fortè prætermittat, aut ignoret, edoceat, & quem rudimentorum fidei aduertat ignarum, audiat quidem semel, sed loco satisfactionis imponat, vt ea quàm primùm addiscat, ne deinceps meritò sit à confessione reiiciendus.

Deindè si pœnitentis statum, & conditionem ignoret, de ijs perquirat, vt indè cognoscat, an in statu peccati mortalis versetur, & an aliquam proximam, ac frequentem ad peccandum occasionem habeat, à quibus nisi statim recedere ipsi certum, ac deliberatum fuerit, indignus planè est, cui absolutionis beneficium tribuatur; quem si vel graui cohortatione ab ea infana mente diuellere nequiuert, miserandam eiusdem conditionem obijciens, ac deplorans, à se dimittat.

Interroget præterea, an conscientie sue latebras diligenter, accurateq; perquisuerit, illudq; in animo habeat integrè peccata cōfiteri, & an ea ex animo,

ac vnus Dei offensus caussa oderit, ac detestetur, vitæq; emendandę certam, & stabilem cogitationem susceperit. quòd si nimis dissolutè, ac remissè conscientiam scrutatus, ex admissis sceleribus intimum, ac sincerum animi dolorem minime conceperit, aut peccatis nuncium remittere recuset; meritò à confessionis limine repellendus videbitur. Si verò ita in excutienda conscientia negligentiam suam accuset, vt se alio tempore accuratiore meditatione compensaturum promittat, iustumq; peccatorũ suorum dolorem à Deo exoptet, adduciq; possit, vt emendandę vitæ studium aliquod præferat, verendumq; sit, ne semel reiectus amplius non redeat, audiendus erit.

Quem semel in anno confiteri solitum cognouerit, serio hortetur, vt frequentiori peccatorum confessione animam expiare studeat, doceatq; ob multa, quæ impendent vitæ pericula, nihil salutarius esse posse, quàm statim peccata mortifera confiteri: vt turpe profectò etiam sit fideles in eluendis corporis, aut vestium sordibus diligentiores esse, quàm in delendis animæ maculis turpissimis; eundem verò accerbius obiurget, si vsque ad maiorem hebdomadam hoc distulerit;

Graui item reprehensione eos excipiat confessarius, qui cùm letalium peccatorum numerum, & circũstantias, quę aliquod mortiferum constituunt, aut illud diuersi planè generis reddunt, modestè, ac verecundè explicare debet, excusatione aliqua, eadem, vel defendere, vel minora facere nituntur, vt augere potius peccatum, quàm

quàm minuere meritò videantur : nam elatiani , & peccati sui magnitudinem , vel despicientis , vel planè ignorantis signum proferunt.

In audiendis mulierùm præsertim adolescentularū , & puerorum confessionibus cautè , accurateq; se gerat Confessarius , & omissis extraneis , & à re , qua de agitur , alienis colloctionibus , non diutius , quàm sit opus , eos detineat , atq; in primis caueat , ne importunis interrogationibus , criminis antea ignoti cupiditatem in ipsarum animis excitet : non enim omnia ab omnibus , sed personæ , ac professionis ratione habita , illa tantùm , in quæ probabiliter existimet pœnitentem incurrere potuisse , interrogare oportebit.

Qui , quod alteri per vim , aut fraudem abstulit , cum commodè possit , restituere tamen renuat : qui item alicuius dignitatē , aut vitam dicto , factòve violauit , nullo tamen , aut commodo , aut officio , id vniquam compensare velit : indigni planè sunt , quibus absolutionis gratia cōcedatur. Qui item datam satis faciendi fidem semel fefellit , id licet iterum confessario promittat , non expedit , vt absoluaatur ; donec læso re ipsa quod debet , ac potest , satisfaciat. Id quod cū ijs agat prudens confessarius , qui decimas , vel legata ad pias causas integrè persolvere , vel recusant , vel differunt.

Eos demum , qui spretis monitionibus , quæ ordinaria auctoritate pro deperditis , aut subtractis rebus in dies decernuntur , & euulgantur , in contumacia perseverant , nemo , nisi restitutione , seu reuelatione secuta ,

vm-

vmquam absoluat. At si iidem in excommunicationem, quę contra contumaces ferri solet, fortè incidrint, satis licet parti fecerint, nostra nihilominus auctoritas, vt validè absoluantur, accedat oportet.

Caveant diligentissimè Confessarij, siue seculares, siue Regulares sint, nè quicquam mercedis nomine etiam vltro oblatum, à confitentibus pro pœnitentię administratione accipiant: si pecunia interdum pœnitentes multare oporteat, quę in aliquod pium opus erogāda sit, eam vsibus illi suis nequaquam addicant: si quid verò eleemosynę nomine ad Missę sacrificium conferendum sit, id sibi præcipuè dari nè curent. Id tandem, quod alteri restituendum fuerit (modò aliter, occulto debitore, restitutio creditori fieri possit) ne id oneris ipsi suscipiant, vel penes se quicquam alteri debitum deponi sinant. Quòd si ab aliquo contra hoc decretum temerè quicquam factum erit, eo ipso ab audiendis confessionibus, donec nobis placuerit, suspensum esse volumus, & declaramus.

Vbi verò ipsius confessarij opera necessaria fuerit, vt restitutio occultè fiat, si quid ille in ea fraudis commiserit, aut si illam malitiosè distulerit, in eandem ipso facto pœnam incidat.

Veteres Canones pœnitentiales notos habere studeant Confessarij, vt quantum spiritus, & prudentia suggererit, pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate, salutare, & conuenientes satisfactiones iniungant; quę non modò ad nouę vitę custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præterito-

rum

rum peccatorum vindictam, & castigationem referenda sunt. quapropter, haud leuissima quædam opera pro grauissimis delictis temerè imponant, nè ita aliorum peccatis conuiueant, vt eorundem participes efficiantur, sed cœlestem Medicum imitantes, singulis quibusq; vitij præsentissima adhibeant medicamenta; ita, vt lubricis continentiam, tenacibus largitatem, iracundis mansuetudinem, elatis præcipiant humilitatem.

Quoniam autem, vt Apostolus monet, publicè peccantes, palàm corripendi sunt, quando ab aliquo publicè crimen commissum fuerit, vnde alios scandalo commotos, offensosq; fuisse non sit dubitandum, huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam iniungi publicè oportet, vt quos exemplo suo ad malos mores prouocauit, suæ emendationis testimonio ad rectam reuocet vitam, quando tamen aliter fieri magis expediat, ad Episcopi iudicium deferatur.

Regulares, licet ad audiendas egrotantium confessiones in alienam Parochiam arroganter inscio Parocho se se intrudere nō debeant, vbi necessitas tñ vrgeat, opportunè vocati adcurrant: si quem verò Parochi ex suis morbo laborare cognouerint, etiam non vocati, ad eum, vt ipsius animæ per sacramentum pœnitentiæ medeantur, statim se conferant, nè, deficiente animarum medico, periclitentur egroti. Mulierum autem lecto decumbentium confessiones audituri, siue seculares, siue Regulares sint, primùm curent, vt cubiculifores ita patentes sint, vt conspici tantum possint, non tamen audiri.

Qui-

Quicumq; egrotorum confessiones audierint, scriptum huius rei testimonium Medicis exhibendum relinquant, quibus Parochi (quod inter Missarum solennia semel quotannis promulgandum erit) seriò Pij V. cōstitutione edicant, vt egrotos prius de obeunda confessione admoneant, deindè ad eos tertio ne redeant, nisi obite confessionis testificationem habeant: & nè tam salutare decretum faciliè prætereant, pœnas in eadem Pij V. constitutione contentas comminentur.

Postremò Confessarius, cui à Sacris Canonibus perpetui silentij seuerissima lex propoſita est, cauere omninò debet, ne quicquam eorum, quæ in confessione audiuit, vllò, vel verbo, vel signo, vel nutu, aliòue modo detegat, aut peccatorem prodatur, licet de vitæ propriæ conseruatione, aut totius Reipublicæ salute ageretur. alioquin grauissimis veterum canonum, & alijs arbitrio nostro pœnis plectendus.

Hæc, & alia huius generis permulta in confessione obseruanda à Sacerdotibus, colligenda erunt ex Catechismo Romano, Nauarro, Toletò, & alijs, qui quomodo Confessarius erga pœnitentem se gerere debeat, non minus piè, quàm eruditè conscripserunt.

De extreme Vnctionis Sacramento.

SI vnquam in ceterorum administratione Sacramentorū, aliòue sacerdotali munere Parochi pietas, atq; industria requirenda fuit, in eo certè momento, in quo suorū spiritaliū filiorū disceptat animi

P salus,

salus, & vnde, vel beatitudinis, vel suppliciorum pendet æternitas, adhibenda est singularis: nam si alio tempore quicquam negligenter ab ipsis commissum sit, in hoc extremo vitæ actu reparari potest, vt contra, si aliorum Sacramentorum maximis auxilijs Christiani se integros, dum viuerent, conseruassent, parum, aut nihil profecerint, nisi hoc extremo sacramento ceterorum consummatio, tamquam firmissimo quodam præsidio muniti (dum vires, cum animarum corporis deficere videntur) acriores Dæmonis ad nostram perniciem perpetuò incumbentis, & præsertim vitæ nostræ calcaneo insidiantis, tentationes omnes eludant, ac superent.

Proindè Parochus, si quem ex suis, periculoso morbo affectum, lecto decumbentem cognouerit; studiosissimè curet, vt ad ministrandum hoc sacramentum in tempore adsit, & sedulo moneat, vt dum sibi ipse constat, sacro oleo se inungi ea fide, ac religione postulet, quæ olim, qui ab Apostolis sanandi erant, se ipsos offerre consueuerant, vt maximum, quem hoc sacramentum vltro petiit affert ad salutem, fructum consequatur; & in grauescente morbo semel saltem in die inuisit: seq; die, noctuq; ad eum quoq; sacro vngendum oleo paratum ostendat; cuius, vt ille sacramenti desiderio inflammetur; commodæ, & vtilitates inde prouenientes, ex Catechismo Romano expressa recenscat. atq; instruat, quibus potissimum remedijs, Dæmonis fraudes omnes detectas, irritas facere possit.

In catholica præsertim fide confirmet, quam, vt est salutis

salutis nostræ fundamentum; Aduersarius astutię suę
 machinis in primis tentatam labefactare conatur, & ita
 de Diuina bonitate, ac misericordia benè sperare iu-
 beat, ne ob ante actę vitę scelera in desperationis ba-
 rattrum præceptis à Dæmone agatur: ne sic ex suis bonis
 operibus, falsam quamdam, ac nimiam fiduciam ab
 hoste immissam concipiat. Dei timorem, qui saluber-
 rimam gignit humilitatem, incutiat, ostendens si Di-
 uino examini, seclusa misericordia, proponatur, pœna
 potius fore afficienda, quàm præmio; atq; ita ob sce-
 lera sua desperantem erigat, nimium uic proprijs tan-
 tùm meritis confidentem humiliet, vt seruata medio-
 critate, vtrumq; extremorum, prudenter vitari studeat.

Si quem verò dolorum acerbitate, aut mortis in flo-
 rente ætate aduentantis metu nimis agitarum viderit,
 suauibus verbis dolorem leuare conetur, docens ob id
 benignissimum Deum eiusmodi breues dolores per-
 mittere, vt à longè grauioribus, & æternis, & peccato-
 rum nostrorum multitudini, ac magnitudini omni-
 nò debitis liberet. Neq; dolendum, quòd in iuuenta
 illi sit moriendum, cum satis vixisse dicendus sit, qui
 fat benè, & maturè hinc abire, qui cœlum petit, oc-
 casione toties in vita Deum offendendi, præpropera
 morte, sublata.

Sin autem ægrotantem consternato, fractoq; ani-
 mo aduertat, quòd amplas opes congestas, vxorem,
 & reliquam familiam destitutam deferat; eum ab hu-
 manarum, fluxarumq; rerum cogitatione abductum,
 ad cœlestium diuitiarum, æternęq; beatitudinis cupi-

ditatem traducat, moncatq; vt Deo, cui cure est, nè capillus de capite pereat, parenti optimo cetera sua omnia committat, atq; commendet.

Hæc, & alia multa ex rituali libro, & ex Catechismo Romano, vnde alij quoque eiusmodi præcepta sumpturunt, in hunc locum collecta transtulimus: tum, vt Parochis longæ inquisitionis labor absit: tum, vt hac ratione ijs consultum sit, ad quorum manus Rituale Romanum recens editum, non dum peruenisset, ex quo etiam, quæ sequuntur decreta, desumpsimus.

Aegrotanti ante extremam vnctionem, ex perpetua Ecclesiæ consuetudine poenitentia, & Eucharistiæ Sacramentum administretur, ne alicuius peccati mortiferi conscientia sacramenti gratiam impediat: si tamen aliquem propter stomachi, fauciumq; morbum communicare minimè potuerit, confessionibus saltem sacramento præmuniat. Quod si tanta morbi vis egrotum oppresserit, vt neutrius sumendi facultas fuerit, hunc etiam inungi licebit; modò se rei huius desiderio teneri nutu aliquo, & significatione pietatis, ostendat.

Cùm illi, qui morbo laborant, curatione indigeant, iccirco periculose ægrotantibus, propè moribundis, extremo senio confectis in diem morituris, etiam non egrotis, hoc sacramentum præberi debet. illud tamen obseruabit Parochus, vt eo potissimum tempore, hanc cœlestem medicinam adhibeat, cùm is, qui sacro oleo liniri debet, integra mente, & ratione, fidem, & religiosam animi voluntatem, ad vberiore sacramenti gratiam

gratiam consequendam afferre potest.

Eorum igitur nemini sacram hanc vñtionem adhibere licebit, qui sano, & firmo corpore sunt, nimirum ad bellum proficiscentibus, nauigationem, aut peregrinationem etiam periculofam fufcipientibus, prælium, à quo, vel certa mors impendeat, ineuntibus, capite damnatis, ad vltimum fupplicium rapiendis, mulieribus partu laborantibus, Pueris, qui nulla peccata admittunt, quorum reliquie hoc Sacramento fanantur: rationis vfu carentibus; amentibus item, & furiofis, qui ab ipfo ortu nunquam mentis, & rationis compotes fuerunt. Hi tamen, fi interdum rationis vsum habuerint, & fanæ mentis tempore, pij animi fignificationem huius sacramenti fufcipiendi dederint, etiamfi poftea in infaniam, & furorem inciderint, facro nihilominus oleo inungantur.

Non funt autem omnes corporis partes vngendæ, fed eætantum, quas veluti fenfuum instrumenta, natura homini attribuit, vt oculi, aures, Nares, os, manus, renes, & pedes: partes verò vngendæ, atque illæ præcipuè, quæ fordes facilius colligunt, ante sacram vñtionem abluantur.

Vñtio rentum in mulieribus, vt quæ non eft de fubftantia, omittatur (ac etiam in Viris, quibus commode non poterit adhiberi) vel eius loco, pectus circa regionem cordis inungatur. Manus, quæ reliquis infirmis interius vngi debent, Presbytero infirmo exterius vngantur, cum Sacramento ordinis fufcipiendo, interius ab Epifcopo inunctæ fuerint.

Si

Si quis aliquo membro caruerit, pars illi propinquior vngenda erit.

In vna, eademq; egrotatione, egrum in eodem vitæ periculo positum, semel tantum vngendum esse nouerit Parochus. quod si post susceptam hanc vñctionem eger conualuerit, quoties postea in id vitæ discrimen inciderit, toties eiusdem sacramenti subsidium ei poterit adhiberi.

Caveat autem, dum oculos, aures, & alia corporis membra, quæ paria sunt, perungit, ne in altero ipsorum inungendo sacramenti formam prius absoluat, quam ambo huiusmodi paria membra linierit, quam si fortè in vno absoluerit, in altero numquam repetat.

Quotiescunque ad periculosè egrotantem, cuius domicilium à Parochiali Ecclesia longè distat, sacrum viaticum deferendum fuerit, dubiumq; sit, ne morbo ingrauescente ad sacramentum ministrandum redire Parochus possit in tempore, sacræ etiam vñctionis vasculum secum afferat, eundemq; liniat.

Ad extremæ Vñctionis Sacramentum ministrandum, violacea stola, ac superpelliceo amictus, vno saltem clerico comite, crucem sine hasta præferente, ad caput infirmi, si aliam eius domestici non habuerint, sacra vñctione peracta relinquenda, vasculum sacri olei non manu gestet, sed sericò sacco decenter, inclusum, colloq; serica item chordula aptè appensum pie deferat.

Iuxta cubicularem ægroti lectum, si fieri commodè possit parari mensam, mundaq; mappa sterni dili-

gen.

genter curet, super qua, sacri olei vasculum collocetur, quod nullius laici hominis manibus contrectari sinat: ibi peluicula sit cum tot bombicis, aut stuppæ globulis, quot ad inunctas corporis partes tergendas sint satis; mica præterea panis, & vas aquæ ad digitorum abstersionem, candela deniq; cerea minimùm vna accensa præluceat.

Primum omnium eos, qui præsentés adsunt, domesticosq; præsertim, vt egrotum Deo suis precibus commendent, admoneat, deinde sacram inchoet vñctionem, in qua sedulò omnia seruet, quæ hactenus tradita sunt, quæque in Rituali Romano habentur. Si egrotum ita laborantem viderit, vt sacram administrationem, co- viuente absolui non posse verisimile sit, precationibus prætermisiss, singulas corporis partes, cum stata verborum forma linat: eo autem adhuc superstitè, omisssæ precationes adhibeantur.

Quòd si in Sacra Vñctione peragenda egrotus obierit, desistat: verum si vtrum efflauerit animam dubitetur, tùm Parochus ea adiunctione vtatur: *sies viuus, per istam sanctam vñctionem, &c.*

Postremo Sacra Vñctione peracta, si ægrotus sensum vsuq; non amiserit, ad benè in domino moriendum disponat, sumptis adhuc pro illius captu, & conditione ijs argumentis, quæ tùm in Catechismo Romano, tùm in Rituali libro copiosè traduntur: deinde manus abluat, micam verò panis, qua digiti, & globulos quibus vñctiones absterse sunt, ad Ecclesiam rediens secum afferat, vt igni tradat, eorumq; cineres in sacramentum

rium immittat.

Sacri olei vasculum decenti, tutoq; loco in Ecclesia ita ab aliorum oleorum vasculis distinctè asseruetur, vt intra fenestellam, valuis, & claue munitam (quæ laicorum nemini planè credatur) interiùs tabulis, & serico circumuestitam, exteriùs pijs imaginibus decoratam, diligenter custodiat. Quòd si Parochi domicilium ab Ecclesia longius absit, domi etiam alterum sacri olei vasculum, loco item decenti, actuto, vt domesticis nunquam pateat, vnà cum superpelliceo, ac stola, Rituali libro, aspersorio, ceterisq; ad sacram vñctionem noctu ad egrotos repentino aliquo casu perferendam, habere permittimus.

Quosq; tandem, vel circa sacram huiusmodi administrationem, vel circa morientes egrotos, muliercularum, vel rudium, impiorumue hominum leuitate inductos abusus, & superstitiones vigere noverint, radicitùs extirpare Parochi omni studio conentur.

De Sacramento ordinis.

Quemadmodum Saluator noster à patre, Apostoli autem, ac Discipuli in vniuersum mundum à Christo Domino missi sunt; ita quotidie Sacerdotes legitimè promoti, eadem, qua illi, potestate præditi, ad consummationem sanctorum, in ædificationem Corporis Christi, mittuntur. Quare tanti officij onus, nemini temerè imponendum

nendum est; sed ijs tantum, qui illud vite sanctitate, doctrina, fide, prudentia substinere possint: & propterea Parochi promouendorum ad sacros ordines conditiones omnes exploratas, & cognitatas habere studeant: & quos dignos, atque utiles Dei operarios fore sperauerint, eosdem adhortentur, atque inflamment, ut iam tum ab ineunte adolescentia Ecclesię ministerio dicati se comparent. Parentes verò, ut lectissimum quemque filiorum alacriter Dei seruitio mancipatum donent, ac dicent.

Quoniam autem magnopere refert, ut fidelis populus nouerit, quibus maximè impedimentis à Sacrorum ordinum limine aliqui arceantur: Parochi partes erunt, eos sacrarum ordinationum præsertim adueniente tempore, vulgarilingua populo enunciare.

Hi verò sunt, Hæresis nomine suspecti, irregulares, homicidæ, qui tulere sententiam capitis, aut capitalis criminis acta, & sententiam, testificationesq; edixerunt, aut conscripserunt, quiue causas criminales egerunt, vagi, insigniter deformes, & corpore vitati, manci, serui, criminosi, illegitimè nati, Bigami, Peregrini, ignoti, Neophiti, ebrietati, & gulę dediti, impudici, incontinentes, scurrę, mimi, hystriones, infames quomodolibet, & vitijs dediti, Vsurarij manifesti, & Ratiocinijs obligati, suspensi, interdicti, excommunicati, amentes, morbo caduco laborantes, energumeni, ante tempus, siue per saltum promoti, aut alijs huiusmodi criminibus, censuris, aut canonicis impedimentis irretiti,

Q Im-

Improbandi propterea videntur, quos merus aliquis secularis iudicii, questus, aut ambitio, seu opulentum aliquod beneficium ad Ecclesiasticæ vitæ rationem, sacerorumq; ordinum susceptionem trahunt, nullam alioquin huiusmodi instituti cogitationē habituros.

Verum sacro ordini ij merito destinandi erunt, quibus propositum sit, non solum in omnibus Dei gloriam querere, sed etiam aliquo Ecclesiæ certo ministerio in sanctitate, & iustitia Domino deservire.

Illi inquam à Nobis promouendi erunt, quos legitime constiterit, non solum nullo Canonico impedimento prohiberi, sed origine, vel domicilio, aut alia ratione nobis esse subiectos, & spontè hoc vitæ genus elegisse, ad quod proinde caueant quàm maximè parentes, ne liberos inuitos inducant.

Iidemq; sacro sint antea chrismate confirmati, spèq; afferant, fore vt in clericali instituti consilio perseuerent. Qui Doctrinæ Christianæ, ac grammaticæ scholas adeò frequentent, vt nec fidei rudimentorum, nec legendi, ac scribendi ignari reperiantur.

Suscipiens primam tonsuram, non sit minor septennio, vestes talaris, superpelliceum, & clericale biretum habeat: quibus, & clericali corona decenter ornatus, Ecclesiæ, cui ascribetur, inseruiat, quòd si locum sibi assignatum, inconsulto Episcopo, deseruerit, sacram ei functionum vsus interdicitur, omnibusq; Clericalibus priuilegijs, & emolumentis priuabitur.

Qui clericalem habitum Episcopi auctoritate susceptum, eo inconsulto deposuerit, non solum graues eiusdem

dem arbitrio pœnas suat, sed sciat etiam se omni spe ulterius in ordinibus progrediendi, aut eundem habitum obtinendi, cariturum.

Parochi in primis curæ sit, vt suscepturi minores ordines (quos Episcopus ad Conc. Trid. præscriptum per temporum interstitia conferet) decenti clericali habitu, & tonsura statâ die, ante Episcopum omnes se fistant, eosdemq; ille præponeat, vt literas testimoniales afferant, se ex legitimis nuptijs procreatos esse: decimum tertium suæ ætatis annum attingere: à primâ tonsura clericalem habitum perpetuò gessisse: sacramentalem confessionem, & communionem, singulis saltem mensibus, per anni spatium obiisse: Doctrinæ Christianæ scholas frequentasse: Cantus plani, seu firmi, vt dicitur, peritiam habere: Ecclesiæ, cui iam fuerunt adscripti, deseruisse, & tandem, vt Chirographo Magister Scholæ, in qua educantur, vel alterius, quo institutore, in qualibet disciplina vtuntur, probent, eos ad literarum studia sedulò incumbere. Quarum oïum rerum testificationes eiusdem Parochi literis probatas, ante doctrinæ examen, deputatis examinadoribus, vnâ cû testimonio proximè suscepti ordinis, aut tonsuræ, exhibeant: quibus verò prædictorum aliquid defuerit, eos donec satisfecerint, ad nullos ordines admissum iri.

Ad maiorem autem aliquem ordinem promouendi, præter singulas, quas proximè enumerauimus testificationes (quas Regulares item à suis superioribus acceptas afferre debent) hæc etiam testimonijs probata præbeant. Denunciationes in Parochiali Ecclesia pu-

blicè, die festo, inter missarum solennia habitas: etatem ordini, quem quisq; suscepturus est, à Conc. Trid. præscriptam: redditus, vel Ecclesiasticos, vel laicales, sine ulla controuersia possidere, eosq; ad summam minimum Ducatorum 25. monetæ harum partium in singulos annos, oneribus, & expensis deductis, ascendere, nisi maiorem summam pro ratione loci, ad congruam Clerici sustentationem requiri Episcopus iudicauerit: quorû reddituû denunciations, eodem planè modo, quo alias item, fieri volumus, & mandamus.

Nec verò ad examen doctrinæ quisquam ante admittatur, quàm ab Episcopo, vel Vicario Generali prædictæ testificationes recognite, & approbatæ fuerint.

Vt autem prædicta omnia ritè fiant, monemus, ut cupientes aliquo maiorum ordinum insigniri, per mensem, ante indictâ ordinationis diem, Episcopum adeant, ut Parocho, aut alteri, cui magis expedire iudicauerit, committere possit, ut nominibus, ac desiderio eorum publicè in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum Natalibus, ætate, moribus, & redditibus beneficij, vel patrimonij à fide dignis diligenter inquireat, qui de his omnibus fideliter, obsignatis literis, Episcopum certiores faciat.

Fraudibus, quæ interdum circa constituendum titulum patrimonij ordinandorum à parentibus, vel consanguineis, seu ab alijs committuntur, quantum in nobis erit, occurrere cupientes, mandamus, ut eiusmodi contractus, coràm Vicario nostro Generali celebrentur, qui præterea à duobus probatæ vitæ hominibus iuratis testimonium accipiat, censum, siue bo-

na assignata ordinando, ab assignante iure, ac pacifice tunc possideri, & eiusmodi esse, vt à nemine potiori iure repeti, aut euinci vñquam possint, & ad prædictam summam 25. ducatorum ascendere; atque tantum superesse assignanti, quantum, & ad vitam sui ipsius sustentandam, & ad alendam familiam, & ad filiorum legitimam, & filiarum dotes (si eiusmodi onera habeat) satis esse possit.

Promouendus item continuò iuret, se fructus illos, aut bona nunquam assignanti retrocessurum, aut quouis pacto alienaturum, aut distracturum absque Ordinarij consensu, donec beneficium Ecclesiasticum ad vitæ sustentationem sufficiens obtinuerit, vel abunde habuerit, vñdè honestè viuere possit, & nullum tandem inter se, & donatorem fraudis pactū intercedere.

Si quis autem in patrimonio constituendo clericus, aut laicus malitiosè peccauerit, aut peierauerit, præter periurij, & falsi pœnas, laici ab ingressu Ecclesiæ sint ipso facto interdicti, promouendus verò, ab executione susceptorum ordinum sit eo ipso suspensus, & ad maiores ordines inhabilis; & has pœnas in iuramenti delatione Notarius, & Vicarius, illis edicat. Quibus item pœnis subiacere volumus Parochos, & alios etiam laicos, qui in alicuius promouendi gratiam, non verum nobis fecerint testimonium.

Præmissis ijs omnibus, quæ hactenus de requisitis testificationibus, patrimonijsq; constitut. ex Conc. Trid. decretis pro nostro munere præcepimus, sacris ordinibus initiandi ad examen doctrinæ admittantur, ad quod

ad quod accedant literis, & ijs, quæ ad ordinem exercendum pertinent, instructi, vsuq; periti in recitatione Diuini officij, cuius lege, mox subdiaconi tenebuntur, quibus item propositum sit votum perpetuæ continentiae sacro ordini annexum Deo auctore seruare: & saltem diebus Dominicis, & solemnibus, & cum Altari ministrauerint (quod quidem maximè decet), sacram Communionem percipere.

Qui verò ad Presbyteratus ordinem, ceterorum fastigium assumendi erunt, ij sint, qui non modo in Diaconatus ministerio ad minus annum integrum pie, & fideliter versari fuerint, sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad ministranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur: atq; ita pietate, & castis moribus præ ceteris conspicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari.

Regulares, præter prædictas testificationes, ac denunciationes, aliud præterea recens scriptum testimonium, à Superiore Monasterij, afferant, se nulla culpa, aut canonico impedimento irretitos esse, & loco tituli, regularem professionem solemniter emisisse, progressumq; in Regulari disciplina fecisse.

Si qui Seculares, aut Regulares ante legitimam ætatem ad subdiaconatû .s. ante 22. ad Diaconatum ante 23. ad Sacerdotium ante 25. annû inceptum promouebuntur, nouerint se, ex Pij Secundi Pontif. Constit. à prædictorum ordinum executione ipso iure suspensos

fos esse. Ab alieno autem Episcopo sine nostris literis dimissorijs ordinatum, à suscepti ordinis executione quamdiu nobis expedire videbitur, eo ipso suspensum fore. Eum denique, qui à Cancellario Episcopali nominatum, & publicè non vocatus, sese in ordinandorum numerum intrudere ausus fuerit, in excommunicationem latè sententię incidisse. quod idem de eo etiam intelligatur, qui, quòd in examine non satisfecerit, approbatus non fuerit, & se nihilominus initiandum curauerit.

Si quando contigerit, vt Episcopo Nucerino legitime impedito, ab alio Episcopo aliquis nostrę Diocesis cum literis dimissorijs promotus fuerit, is suscepti ordinis functiones ante obire non audeat, quàm Cancellario Episcopali, eiusdem ordinis suscepti testimoniales literas exhibuerit, vt earum exemplum, in ordinatorum codicem, quem in Archivio Episcopali ritè paratum, conseruari mandamus, statim, gratisq; referat. Qui huic decreto parere neglexerit, pœnę suspensionis ad annum erit obnoxius.

Postremò nequis ordinis Sacramentum suscipiens, à sacramenti gratia excludatur; iubemus, vt eorum quilibet confessus, & (si per ætatem liceat) ad sacram communionem de Episcopi manu sumendam paratus accedat.

De Sacramento Matrimonij.

SI quis paulò diligentius meditetur, quare pleriq; fidelium ex multiplici matrimonij bono, vix vllam partem percipiant: inde profectò, vt plurimum

num oriri intelliget, quòd non ea, qua ad hoc sacramentum, Christi cum Ecclesia indissolubilis planè coniunctionis significatione præstantissimum, decet pietate, ac religione ineundum, & colendum hoc tempore accedant, sed vt suę tantùm libidini vacent, sicut equus, & mulus, quibus non est intellectus, quo fit, Tob.c.6 (quod Tobiam monuit Angelus) vt super eos Demoni-um potestatem habeat. Hęc igitur, & alia plura huc pertinentia ex Catechismo præsertim Romano collecta, fidelibus inter missarum solemnità Parochi inculcent, vt & causas huius instituendi sacramenti intelligant, & sanctimoniam, quę in eo contrahendo requiritur, asserre pro uiribus conentur.

Primum omnium in huius sacramenti administratione Parochi ne minimùm quidem à Concilij Tridentini salutaribus decretis vñquam discedant, & ea in primis præstent, quæ cap. 1. sess. 24. sanctissimè sancita fuerunt. Quod caput bis, ter uè in Anno, inter missarum solemnità, diebus festis, vulgari sermone, vt hic subiicitur, fidelibus euulgent, vt inde omnes intelligant Matrimonia Clandestina nulla, & irrita omninò esse, carnalem copulam, etiam maritali affectu secutam matrimonij rationem non habere, in quo plerumq; puellę decipi possent: & alia multa cognitu omnibus planè necessaria.

B Enche non sia da dubitare, che i Matrimonij Clandestini, & occulti di libero consenso delle parti fatti, siano veri, e legittimi matrimonij, finche la S. Chiesa non gl'habbi annull-

annullat ; e fatti irriti ; e perciò con ragione si deuono biasmare, e dannare quelli (come la Santa Sinodo con escommunicare) che negano tal' Matrimonij esser veri, e legittimi, e che finalmente affermano, che li Matrimonij fatti dalli figliuoli di fameglia, senza il consenso de Padri, siano irriti, e non veri, e che li Padri à lor' piacere li possino far' validi, & irriti. Nondimeno la Santa Chiesa di Dio, per giustissime cagioni simili Matrimonij ha sempre detestati, e hanti in abominazione ; ma considerando la Santa Sinodo, che tali prohibitioni per la inobedienza non giouano, e considerando anco li graui peccati, che nascano da simili Matrimonij (clandestini, e occulti, e specialmente da quelli, che se ne stanno in stato di dannatione, mentre che lasciata la prima moglie, con la quale di nascosto haueuan' contratto matrimonio. pigliano un'altra volta moglie alla palese, e con essa viuono in perpetuo adulterio, alqual male, e disordine, non potendo la Chiesa (la quale non giudica delle cose occulte) prouedere se non con qualche più efficace rimedio, perciò non si discostando dalle pedate del Sacro Concilio Lateranense, celebrato sotto Innocentio III. comanda, che per l'auuenire, prima che si facci il Matrimonio, si denuntij pubblicamente dal proprio Parrocchiano de contraenti in tre continui giorni di festa, mentre si celebrano le Messe fra chi si debba contrarre il Matrimonio, le quali denuntie, fatte che saranno, non essendo opposto alcuno impedimento, si proceda alla celebratione del Matrimonio in faccia della Chiesa, doue il Curato, da poi che hauerà domandato l' Huomo, e la Donna, dica io vi congiungo in Matrimonio in nome del Padre, del Figliuolo, e dello Spirito Santo, ouero vsi altre parole, secondo l'approuato rito, e consuetudine di ciascuna prouincia; e se al-

R cuna

cuna volta ui fusse probabil sospetto, che tal' Matrimonio si potesse maliciosamente impedire, con il far tante denuntie, in tal caso, ò si facci vna sola denuntia, ouero si celebri il Matrimonio alla presentia almeno del Curato, e di due, ò tre testimoni, e di poi auanti la consumatione di esso Matrimonio, si faccino le denuntie in Chiesa, acciò se vi fusse alcuno impedimento, più facilmente si scuopra, se già l'Ordinario istesso, non giudicasse esser meglio, che le sopradette denuntie si tralasciassino in tutto; Ilche il Santo Concilio rimette alla sua prudenza, e giuditio, e quelli che altrimenti, che alla presenza del Curato, ò d'altro Sacerdote, che habbia licenza dall'istesso Curato, ouero Ordinario, e di due, ò tre testimoni tentaranno di contraere, e far Matrimonio alcuno, il Santo Concilio gli rende in tutto inhabili à potere così nascostamente contrarre, e dichiara, che questi simili contratti sian' irriti, e nulli, e di nissuno valore, si come per questo presente decreto gl'irrita, & annulla. Di più comanda, che il Curato, ò altro Sacerdote, che con minor numero di testimoni, & i testimoni, che senza il Curato, ò altro Sacerdote, come di sopra, si trouaranno à simili contratti, e i contraenti istessi siano grauemente puniti ad arbitrio dell'Ordinario. In oltre il medesimo Santo Concilio, efforta li sposi, che auanti la beneditione, che hanno da hauere, ò riceuere in Chiesa dal Sacerdote, non habitino insieme in vna istessa Casa, & ordina, che la beneditione si facci dal propio Curato, e che nissuno possa dar licenza di fare detta beneditione, eccetto, che il propio Curato, ouero l'Ordinario, non ostante qualsiuoglia consuetudine, ancorche immemorabile (la quale si deue più tosto chiamare abuso, ò corruttela) ò qualsiuoglia priuilegio, e se alcuno (Curato, ò altro Sacerdote, ò sia secolare, ò regolare (an-

cora,

cora, che presumesse eſerli ciò lecito per qualche priuilegio, ò conſuetudine immemorabile) hauerà ardire di congiugnere in Matrimonio; ouero benedire ſpoſi, e perſone, che non ſiano della propria Parrocchia, ſenza licenza del lor proprio Curato, tanto tempo ſia ſoſpeſo, quanto che ſia aſſoluto dall' Ordinario di quel Curato, che douea interuenire al Matrimonio, ò che douea far la beneditione .

¶ *Ut Matrimonia libero contrahentium conſenſu fiant, illoſ ex Conc. Trid. ſanctione excommunicationis ſententia, eo ipſo, innodatos edicimus , qui quouis modo, directè ; vel indirectè Matrimonij libertatem violauerint. Quapropter Parochi non ante illud contrahendum populo denuncient, quàm ex vtroq; coniugum ſcôrſum quæſierint, utrùm ſibi placeat ; vt denunciationes tres , in Eccleſia ex Concilij Tridentini decreto habeantur, quòd ſi ambo ad eàdem Parochialem Eccleſiam , non pertinuerint, numquam alter Parochus Matrimonium ante euulget, quàm ex altero cognitum conſenſum eius habuerit ; qui ſiue cura ſubiectus non ſit. Dum verò à Parocho mulieris conſenſus exquiritur (quòd in Eccleſia fieri deceret) id ſemper fiat decenti, apertoq; loco, ita tamen, vt à circumſtantiſus videri quidem , non autem audiri queant .*

Quòd ſi puellam Parochus ad id inuitam duci ſuſpicetur , vel quòd non libenter conſentiat in illum virum, vel quòd alteri fidem dederit, vel quòd caſtitatis, aut Religionis votum emiſerit, à denunciationibus ſuper ſedeat, remq; totam ad Episcopum, ſeu Vicarium

Generalem deferat, vt cautius puellę tũm libertati, tũm incolumitati prospiciatur.

Licet parentes filiorum Matrimonia, vel rata, vel irrita facere non possint : nihilominus eos, in quorũ potestate sunt, de re tanta celandos non esse paternę, ac grauius moneat Parochus, nisi fortę constet sponsalia de futuro inter eos verę contracta esse, & ob id futurum matrimonium malignę impeditum iri.

Et quoniam puer, ante 14. annum, & puella ante 12. quę etas legibus constituta est, ad Matrimonij iusta fœdera incunda apti esse non possunt, ideo Parochus de legitima contrahentium etate, antequam denunciations aggređatur, certior fieri debet.

Nullus Parochorum vnquam audeat quemquam ignotum, aduenam, incertis vagantem sedibus, aut deniq; ex aliena Diœcesi, propinqua, aut longinqua ad Matrimonij Sacramentum recipere, aut illud denunciare, nisi huiusmodi genus hominum, sui Ordinarij literis testatũ faciãt, & denunciations apud suos habitas esse, & nullum, quominus contrahi Matrimonium possit, intercedere impedimentum : & nisi eas nostrę Episcopali Curię exhibuerint, à qua id faciendi facultatem obtinuerint. Quod si secus fiat, tam Parochus, quàm ipsi contrahentes grauissimas arbitrio nostro pœnas dabunt.

Viduis nequaquam pateat ad secundas nuptias transitus, donec certus prioris cõiugis obitus Episcopo, vel eius Vicario legitimo testimonio notus fiat, & ab eodem eius rei potestas concedatur.

Si

Si in denūciando Matrimonio ambiguum aliquod impedimentum emergat, res integra ad Episcopum deferatur, sine cuius mandato, nihil præterea fiat. Si verò certum impedimentum se prodatur, aut opponatur, à Matrimonij celebratione Parochus absteineat.

Denunciationes à Parocho sponsi, & sponsæ tribus diebus festis continuis, qui ex præcepto Ecclesiæ, vel ex loci consuetudine coluntur, intra Missarum solennia ad Conc. Trid. præscriptum fiant, & earum nulla sine scripta ordinarij facultate omittatur, aut differatur. Quando verò factis denūciationibus, Matrimonij celebratio ultra bimestre tempus differatur, non liceat Parocho eiusmodi matrimonio interesse, nisi repetitis denūciationibus, vel nisi aliud faciendum Episcopo videatur.

Quo die postrema facta fuerit denunciatio, eodem Parochus, sine Ordinarij potestate, à Matrimonio celebrando absteineat, nisi Aduentus, aut Quadragesimæ initium continuò subsequatur: dū modo in secunda denunciatione populum eius rei præmonuerit, ut si qua forte, quis nouerit impedimenta, maturè patefaciat.

Edicat autem Parochus, cum de coniugijs sermonem ad populum habuerit, excommunicationis pænæ eo ipso obnoxios fore eos, qui impedimentum aliquod falsum scienter attulerint, quò matrimonium legitimè futurum malitiosè impediunt; idq; præter alias iuris pœnas. quando verò id contigerit, Ordinario hac de re inconsultò, ad matrimonij celebrationem, ne quaquam procedat.

Ma-

Matrimonio celebrando nō antè interfit Parochus, quàm ab altero (si sponſi in diuerſis Parochijs habitent) ſcriptum habuerit teſtimonium, rinas denunciationes factas, nullumq; detectum fuiſſe impedimentum, & præterea meminerit duorum minimum, vel trium teſtium, ex Conc. Trid. decreto, præſentiam neceſſariam eſſe.

Neq; item celebretur, niſi matutino tempore ſponſi in Parochialem Eccleſiam conueniāt (qui proprius eſt ſacramenti adminiſtrandi locus) ybi diligenti ante peccatorum conſeſſione expiati, ſacra mox communione reficiendi, Matrimonio ex Romano Rituali libro iungantur, benedictionemq; ſuſcipiant, quæ ſtatim celebrato Matrimonio danda eſt, neq; eos ymquam ad Matrimonium admittat, niſi ante Doctrinæ Chriſtiannæ elementa didicerint, & memoriter recitauerint. Si quid autem prædictorum Epifcopo inconſultò omitatur, Parochus ſuſpenſionis pœnam, contrahentes verò in excommunicationem, eo ipſo ſe incurriſſe nouerint.

Parochus per ſe ipſe Matrimonij ſacramentum miniſtret, quòd ſi legitima cauſſa impediatur, Sacerdotem aliquem idoneum, & aliàs ab Ordinario ad ſacramenta adminiſtranda approbatum ſubſtituat, eamq; ſuo Chirographo in librum Matrimoniorum referat. Quicunq; autem eo munere fungi debeat, iſ ſuperpelliceo, & ſtola ſemper indutus, interrogatis ſponſo, & ſponſa, eorumq; intellecto mutuo conſenſu, per verba, quæ præſens tempus ſignificent, expreſſo, ex præ-

prescripta in Rituali forma verborum, in hunc sensum sponfos coniungat. *Ego Vos in Matrimonium coniungo, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen.* & semper ad eam rem pium aliquem sermonem adiungat, quo Matrimonij originem, vim, auctorem, gratiam, mutua coniugum officia, & bona, quæ ex hoc sacramento, piè, religioseq; suscepto proficiuntur, vel horum pleraq; explicet: Et quò crebrius in huiusmodi argumento sibi esse versandum Parochus videt, eò diligentius quæ à Catechismo Romano, ab alijs Ecclesiasticis scriptoribus tradita fuerunt, multo ante collecta, in hunc locum transferat.

Quicumq; Sacerdos, aliene Parochiæ sponfos coniungere, aut benedicere sine Episcopi, aut proprij Parochi auctoritate, ausus fuerit, suspensionis pœnam, ex Con. Trid. sciat se ipso facto incurrisse.

Eo die, quo celebratum fuerit Matrimonium, vel alio, ante quam sponsa, domum sponsi traducatur, Missa sacramentalis, prout in Missali, de sponfis celebratur. quòd si Missa eius dici propria, ex instituto Ecclesiæ omitti nò debeat, in eadem commemoratio pro spòsis, & benedictio fiat, vt in Missali Romano præscribitur; quæ benedictio omninò omittenda est, quando alter coniugum in primis nuptijs semel benedictionem accepit.

Eorùm, qui ante acceptam in templo benedictionem, & Matrimonium in facie Ecclesiæ contractum; rem simul habere non erubescunt, procacitatem, & incontinentiam reprimere cupientes, culpæ huiusmodi

di absolutionem ad Episcopum pertinere decernimus: cui malo vt occurratur, prohibemus, ne post sponsalia, vllam ob causam quamuis honestam, coniuges cohabitent, aut alter alterius domum frequentet, donec matrimonium contraxerint, benedictionemq; acceperint, quòd si secus fecerint pœnam duorum ducatorum luent pijs locis applicandam.

Quod Sacro Conc. Trid. cautum fuit, vt qui intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere præsumpserint, separentur, & spe dispensationis consequendæ careant, & præterea excommunicationis lætæ sententiæ pœnam, à Clemente V. constitutam incurrant, id, vt Parochi ad eorum temeritatem comprimendam, bis, terûe in Anno populo denuncient, seriò monemus.

Qui si ignoranter ita contraxerint, aut alias ob causas dispensatione Apostolica indigeant, quàm primû thoro, ac domicilio separentur, & tamdiu seiuncti maneant, donec à Sancta Sede Apostolica mandatum de dispensando obtinuerint, & ab Ordinario eiusdem sedis auctoritate secum fuerit dispensatum. Sin autem, antea conueniant, doceantur à Parocho huiusmodi dispensationem sibi nullatenus profuturam.

Ab Aduentu Domini N. Iesu Christi, vsq; in diem Epiphaniæ, & à feria quarta Cinerum, vsq; ad Octauam Paschatis inclusiue, antiquas solemnium nuptiarum prohibitiones, quas Sancta Tridentina Synodus obseruari præcipit (sunt autem sponsoꝝ benedictio, sollemnis Domum viri sponse traductio, nuptialia conui-

conuiuia, & id genus alia. Nos, vtea, quæ decet modestia, & honestate frant, tum Parochis, sub pœna suspensionis statim incurreda, tum laicis pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ per mensem eo ipso inflictæ, eas prohibitiones nulla ratione violari mandamus.

Habeat Parochus librum, in quo coniugum, & testium nomina, diemq; & locum contracti Matrimonij describat, prænotatis singulis denunciationibus, ut quo quæq; die festo facta sit, distinctè, & ordinatè appareat. In eundem quoq; librum ea matrimonia referat, quæ, se impedito, ab alio Sacerdote celebrari contingat, cuius Sacerdotis nomen, approbationem, & facultatem id peragendi ibidem, ad præscriptam in fine harum constitutionum formulam, exprimat.

De impedimentis Matrimonij.

Quoniam multa sunt Matrimonij impedimenta, quæ si à Parochis ignorentur, multos, eodemq; grauissimos errores tum fidelibus, tum Parochis importare possunt, ea quasi sub adspæctum breuiter duodenario numero his versibus comprehensa proponere, & explicare, operæ precium esse duximus. quò saltem ad vberiores aliunde doctrinam, quando feret occasio, hauriendam excitentur, & quò ad populi eruditionem magis in promptu esse possint.

Error, conditio, votum, cognatio, crimen,

Cultus disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas

S

Si

Si sis affinis, si forte colore nequibis. *Hæc celebranda vetant conubia facta retractant.*

Primum igitur impedimentum dicitur error, si personæ, ut cum alter coniugum decipitur, quando verbi gratia putat esse Mariam, est autem Catherina, ita, & contra, cum mulier putat esse Petrum, est autem Franciscus; sed ut dicendum est, si putabat esse Nobilem, virginem, diuitem, formosam, & non est, qui communiter error fortunæ dicitur, qui non impedit matrimonium.

Secundum est conditionis, scilicet, cum matrimonium contrahitur inter liberum, & seruam, quam putabat esse liberam.

Tertium est votum solenne Religionis, cum quis expressè professionem emittit in manibus Prælati, vel tacitè, cum quis per annum integrum Religionis ab Ecclesia approbatè habitum gestauit, & exacto tempore tyrocinij se ut professum gessit, & in Religione Societatis Iesv vota quoque illa simplicia impediunt, & dirimunt.

Quartum est cognatio, quæ impedit, & dirimit, quæ triplex est, spiritualis, legalis, naturalis.

Cognatio spiritualis est, quæ oritur ex sacramentorum administratione, & susceptione, quæ fit in duobus sacramentis, Baptismi scilicet, & confirmationis, hæc autem ex Conc. Trid. inter susceptores, ac baptizatum ipsum, & illius Patrem, & Matrem, nec non inter baptizatam, & baptizatum, baptizatiq; patrem, ac matrem tantum contrahitur, eaq; cognatio, quæ ex confirmatione contrahitur, confirmantem, & confir-

matum,

Septimum dicitur vis, aut violentia, quæ ut matrimonium impediatur talis esse debet, ut cadat inconstantem virum, quæ impedit, & dirimit.

Octauum impedimentum est ordo sacer, qui impedit, & dirimit: quia illa sacri ordinis susceptio adiunctum habet votum solemne castitatis, & qui sic contrahere attentat, excommunicationem etiam incurrit.

Nonum est ligamen, quod est Matrimonium ratum, non consummatum, & hoc impedit, ne vno uiuente, alter coniugum contrahere possit cum alio: & si contrahat, matrimonium nullum est, sed debet, secundo coniuge relicto, redire ad primum.

Decimum appellatur iustitiæ publicæ honestatis impedimentum, quod ex sponsalibus insurgit, & ex matrimonio rato, etiam nulla copula carnali intercedente: quod efficit, ut qui spondit cum aliqua, non possit contrahere cum consanguinea ipsius, priore illa, siue viuente, siue mortua. vbi verò eiusmodi sponsalia nulla sunt, non inducunt impedimentum, & vbi valida fuerunt, primum gradum non excedunt.

Vndecimum est affinitatis, quæ est propinquitas duarum personarum, quarum vna cum consanguinea alterius carnalem copulam habuit, & ex carnali copula licita, vel illicita procedit; quæ, si licita est, vsq; ad quartum gradum impedit; sed si illicita fuerit, impedimentum huiusmodi, ad eostantum, qui primo, & secundo gradu coniunguntur, Sancta Tridentina Synodus nouissimè restrinxit; & in vltioribus gradibus statuit Matrimonium ita contractum non dirimi; ne-

que

que impediri contrahendum.

Ultimum impedimentum est impotentia coeundi, quod impedit, & dirimit, dummodo impedimentum sit perpetuum, idq; vel naturale, vel accidentale.

De Impedimentis conditionis, & Delicti, & de quibusdam

alij. *Matrimonium futurum impediens, vel*

quandoq; nullum reddentibus.

Conditionum, quæ in Matrimonio ponuntur,

tres sunt species.

C Turpes, contra iustitiam, & bonum Matrimo-

nij, & honestæ.

Turpes, aut factio impossibiles, sed non contra sub-

stantiam, & bonum Matrimonij, sunt; vt si furatus fue-

ris, si occideris, si cælum digito tetigeris, quæ non om-

nino tollunt, aut nullum faciunt matrimonium, sed

pro non apposisitis habentur.

Contra iustitiam, & bonum Matrimonij sunt, vt

ducam te in uxorem, si curaueris non concipere, quæ

est contra bonum generationis, si aliam ditiorem, aut

nobiliorem non inuenero, quæ est contra bonum in-

diuiduitatis, si ex adulterio quæsieris, quæ est contra

bonum fidei, hac lege, siue pacto, contracta matrimo-

nia nulla sunt.

Honestæ conditiones sunt: vt si pater meus volue-

rit, si tanta dos detur; quæ matrimonium suspendunt,

donec impleantur.

Interdictum, ob aliquod impedimentum, donec de eo

constet ab homine indictum, & tempus feriarum à Sa-
cro Conc. Trid. præscriptum; impediunt matrimo-
nium contrahendum.

Sponsalia cum aliquo contracta impediunt Matrimo-
nium contrahendum cum alio, donec à iudice com-
petenti facultas obteñta sit.

Votum simplex castitatis, iuramentum, consu-
tudo, impediunt Matrimonium contrahendum.

Septem item delicta .s. vxoricidium, vel matricidiu,
raptus virginis, quamdiu ipsa in potestate raptoris fue-
rit, proprii filij susceptio, Presbytericidium, penitentia
solemnis iniuncta, & facta; matrimonium scienter cū
Moniali contractum, Incestus cum affini, impediunt
Matrimonium contrahendum.

Papa dispensat in omnibus Matrimonij impedimē-
tis iure humano inductis, tam dirimentibus, quàm nō,
excepto impedimento consanguinitatis, inter ascen-
dentes, & descendentes: & impedimento erroris, &
Iudicij: quæ impedimenta ad consensum spectant,
quem Papa supplere non potest, cum sint iuris natura-
lis, & Diuini.

Episcopus dispensare potest in impedimento à se,
vel à suo inferiori inducto, & in omnibus, quæ impe-
diunt, sed non dirimunt, exceptis tamen votis casti-
tatis, & Religionis, in quibus Papa etiam non nisi gra-
ui ex causa dispensare solet.

De Capitulis, tùm Cathedralis, tùm Collegiata Ecclesiæ.

CApitulares conuentus quando, & quoties opus fuerit, ex veteri Ecclesiæ instituto, & iuxta probatas eiusdem Constitutiones, indicantur, & habeantur in nostra Cathedrali, Archidiaconi, in Collegiata verò Terræ Angriæ, Abbatis nomine, quibus impeditis, id muneris ad eum spectet, qui eò loci potiorè obtineat dignitatē, aut antiquior sit Canonicus.

Nemini suffragium in capitularibus deliberationibus ante conferre liceat, quàm fuerit sacris initiatus.

Diebus festis, nisi negocij necessitas urgeat, & eo tempore, quo in Ecclesia Diuina celebrantur officia, nunquam Capitulares Conuentus agantur: in quibus illud in primis seruari curet Præses, vt in suis quicq; subfellijs ante consideant, quàm quicquam proponatur: nec de re proposita vota exquirat, nisi aliorum auditis sententijs, quas quisq; pro dignitate, & antiquitate, ordinatè pronunciet.

In sententia verò proponenda, in contradicendo, & respondendo, modestè, grauiterq; se gerant omnes: maximè verò ab altercationibus, & contumelijs, nec non ab omni scurrilitate, & obscenitate abstineant. Quod si quis conuitia in alium dixerit, aut rixas excitauerit, eo ipso suspensionem à Diuinis, per dies decem incurrat, grauiusq; arbitrio Episcopi pro modo culpe puniatur.

Negocia omnia secretis votis decidantur, vt vnicuique

cuique sit liberum, rem propositam, vel probare, vel reprobare. Quòd si secus factum fuerit, decreta omnia inania sint, & irrita.

Quotannis vnus Syndicus, seu procurator Capituli eligatur, qui eius causas in Iudicio agat, redditus omnes exigat, quos inter residentes, & Choro inseruietes Canonicos pro seruitij ratione distribuat: exacto anno, vel confirmetur à capitulo, vel alius eligatur. Statimq; duo ex capitulo deputentur, qui dati, & accepti rationes examinent, & ad Capitulum referant.

Quod muneris à capitulo cuiq; mandatum fuerit, id nisi ex legitima causa, quæ occultis suffragijs probetur, recusare nemini liceat: quæ in re, si quis iniuriam sibi factam existimet, Episcopum adeat, qui, quod magis expedire videbitur, decernet.

Ab eo loco, vbi Capitularis congregatio habita fuerit, nemo vnquam, non impetrata à Prefecto discedendi facultate, recedat; qui id neglexerit, diebus decem à diuinis ipso facto suspensus existat. In reliquis verò ea omnia seruentur, quæ visitationum decretis, vel vniuscuiusque Ecclesiæ constitutionibus iubentur.

In quibus Viri, & loca Regularia Episcopali subiacent Iurisdictioni.

HActenus, quæ tùm ad clericorũ vitam, & mores rectè instituendos, & componendos, tùm ad Parochorum officium in ceterorum fidelium salutem exercendum, pro nostro Episcopali munere

nere, ac viribus proposuimus; nunc eiusdem nostri muneri esse duximus, ea summam colligere, ac subiungere, in quibus Regulares, eorumque Monasteria, & Ecclesiæ ab Apostolicis sanctionibus, & à Conc. Trid. Episcopali iurisdictioni subiunguntur.

Regulares licet à suis Superioribus examinati, & dimissi, nihilominus sine diligenti Episcopi examine ordinandi non sunt, nec ab alio, quàm ab Episcopo loci, ubi suorum superiorum mandato degunt, si is sacras ordinationes habuerit, promouendi erunt.

Conc.
Tri. sess.
23. cap.
nullus.

Qua hora Episcopus ipse concionatus fuerit, vel coràm se concionem haberi iusserit, eadem ceteri omnes, etiam Regulares Concionatores à concione cessare debent, nisi id speciali Episcopi indulto, ac facultate, pro audientium copia, & commodo permissum fuerit.

Clemé.
tina du-
dum de
sepult.

Nulla Regularium renūciatio, aut obligatio etiam iurata, vel in fauorem piæ causæ valet, aut valebit nisi cum licentia Episcopi, siue eius Vicarij fiat infra duos menses proximè professionem præcedentes, nec aliàs, nisi professione secuta, suum intelligatur effectum sortiri.

Conc.
Tri. sess.
25. c. 16.

Sed neq; ante professionem quocunq; prætextu, à parentibus propinquis, aut Curatoribus nouitij, quo tempore in probatione est quicquam Monasterio (excepto victu, & vestitu) ex eiusdem bonis dari licet: sub pœna anathematis à Sancta Tridentina Synodo, tam in dantes, quàm in recipientes, sancita. Et ut abeuntibus ante professionem, integrè, quæ sua erant, restituantur, Monasteria ipsa, etiam per Censuras Ecclesiasticas, si opus fuerit, sunt ab Episcopo compellenda.

Eadem
c. 11.

T Qui-

Conc.
Tri. sess.
eadem
cap. 19.

Quicumq; Regularis, se per vim, & metum ingressum esse religionem, & ante debitam etatem professionem emisisse; aut quid simile prætendens quauis de causa habitum dimittere, aut cum habitu sine licentia suorum superiorum discedere velit, nō nisi intra quinquennium à die professionis est audiendus, nec tunc aliter nisi quas prætenderit causas, corā superiore suo, & Ordinario deduxerit.

Conc.
Trid. ea
de sess.
ca. 4. est
const. Si
xti. V. in
cip. cū d
omnib.
edit. cal.
Decemb.
1587.
est de
claratio
eadem
12. Cal.
Nouemb.
1588.

Si quis Regularium etiam superiores suos adeundi prætextu à suis conuentibus, sine mandato inscriptis obtento, recessisse comperietur, tanquam desertor sui instituti potest ab Ordinario puniri.

icip. ad
Roma-
nos.

Regularis non subditus extra claustra notoriè delinquens, ita vt populo scandalo sit, ab Ordinario remittitur puniendus ad suum superiorem, qui si negligens fuerit, vel ad alia loca transuulerit, Ordinarius eidem sub poenis priuationis dignitatum, & officiorum iubere poterit, vt renouetur, & puniatur, in quo si negligens fuerit, ipse Ordinariū illius loci, in quo delinquens degit, certiore faciat, vt in eum, pro modo culpæ, animaduertat.

Conc.
Tri. sess.
ead. ca.
4. const.
Clem. 8
Calend.
Martij
Anno
1595.

Qui autem extra Monasterium degens deliquerit, etiam sui ordinis priuilegij prætextu, tutus non censetur, quominus ab Ordinario loci, tanquam super hoc à Sede Apostolica delegato, iuxta Canon. constitutiones visitari, puniri, & corrigi valeat.

Beneficia Curarū Monasterijs, aut alijs Regularium Ecclesijs perpetuo vnita possunt ab Ordinario visitari, & ab eodem prouideri, vt Animarum cura ibi laudabiliter

Conc.
Tri. sess.
6. c. 3. d
Refor.

Conc.
Tri. sess.
6. c. 7. de
Refor.

Conc.
Tri. sess.
24. c. 13
d Refor.

Sess. 25.
cap. de
Refor.

constit.
Dij V. ad
exequē-
dū edita
cal. No-
uemb.
1567.

Eisdem
sess.

Sess. 21.
c. 8. de
Refor.

biliter exerceatur, vel per Vicarium perpetuum, si ita expedire iudicauerit; vel per eiusdem ordinis Religiosū, ab ipsomet Ordinario pręuio examine approbandum; dum tamen eidem residenti socius eiusdem regulę professus assidue adhęreat.

Prędictarum Ecclesiarum vniones, quas in posterū prohibet fieri Sancta Synodus, Episcopi est reuiderę, & examinare.

In ipsis autem Monasterijs, quibus imminet Cura animarum personarum secularium, præter eas, quę sunt de illorum Monasteriorum familia, personę tam regulares, quàm seculares, huiusmodi curam exercentes in ijs, quę ad dictam curam, & sacramentorū administrationem pertinent, Episcopo immediate subsunt; ita vt nemo, vel ad nutum amouibilis eiusmodi curationi sit præficiendus, nisi pręuio examine, ab eodem fuerit approbatus.

Et licet Conc. Trid. ea Monasteria, in quibus Abbates generales, aut capita ordinum Sedem Ordinariam principalem habent, ab Ordinarij iurisdictione excipiat: Nihilominus tamen Episcopis maiorem in prædicta loca, & personis iurisdictionem exercentibus, integram; & saluam esse voluit.

In illis verò Monasterijs, in quibus Regularis obseruantia viget, prouidet Episcopus paternis admonitionibus, vt ad regulę, quam professi sunt, præscriptum, vitam omnes instituant, & componant; & vbi debitam viuendi normam omiserint, eorum superiores admonet, vt regulę intermissę recipiant institutum; quod si

admoniti intra sex menses non visitauerint, tùm Episcopus etiã vt Sedis Apostolicę delegatus eos visitare potest, iuxta ordinum suorum instituta.

Sess. 25.

cap. 3.

d. Regu.

Constit.

Clem. 8.

23. Julij

1603.

Sess. 5.

ca. 2. de

Refor.

Monasteria nulla de cetero erigi possunt sine Episcopi, in cuius Diœcesi erigenda sunt, licetia prius obteta, & vocatis ab Episcopo alijs Regularibus, & præfatis priorum locorũ, & causa cognita, si id cõmodè fieri possit.

Regulares qui in Ecclesijs suorum Ordinum cõcionari voluerint, dũ tamen à suis superioribus fuerint

approbatę, benedictionem tamen prius ab Episcopo loci obtinere debent; Quod si in Ecclesijs tamẽ suorum

ordinũ cõcionaturi sint, debent ab ipso Ordinario Nucerino in sua Ciuitate, & Diœcesi examinari, & appro-

bati, & licentia in scriptis obtenta, Benedictionem accipere. ex facultate sibi tributa à sacra congregatione

Illustriss. DD. Card. Concilij Tridentini interpretum.

At si (quod absit) Prædicator errores, aut scandala

Eisdem

sess. cap.

disseminauerit, etiã si in sui, vel alterius ordinis Monasterio prædicet, Episcopo ei prædicationem interdice-

re poterit, & debet. Quod si Hæreses prædicauerit, cõtra eum secundum Iuris dispositionem, & loci consuetudinem, erit ab Ordinario procedendum.

Sess. 25.

de reg.

c. 12.

Censuras, & interdicta non solum à Sede Apostolica emanata: sed etiã ab Ordinario promulgata, mādante Episcopo, Regulares in suis Ecclesijs publicare tenen-

tur; dies item festos quos in Diœcesi sua seruandos idem

episcopus præceperit, pariter colere, ac seruare debent.

Regulares, & Monachi ad publicas supplicationes, vocati, si accedere recusent, ab Episcopo compelli possunt;

Er. d. sess.

cap. 13.

sunt; & ab eodem controuersię omnes de præcedentia, quæ tam in processionibus, quàm in exequijs oriuntur, sunt componendæ.

Ad Episcopum quoq; spectat curare, vt in Conuentibus Regularium, atq; et in Monasterijs Monachorum, vbi commodè fieri possit, lectio sacrę scripturę habeatur; in quo si superiores negligentes fuerint, Episcopus opportunis ad id remedijs cogere potest.

Sess. 5.
cap. 1.

Regulares ad audiendas confessiones secularium et Sacerdotum admitti non debent, nisi præuio examine, approbationem (quæ gratis concedetur) ab Ordinario prius obtineant, Mortis articulo excepto.

In Aliena Parochia quorumcunque pœnitentium confessiones non audiant, si id vel Episcopus, vel proprius Parochus non concesserit; Alioquin, eo ipso ab audiendis confessionibus suspensi censeantur.

Sess. 23.
cap. 15.
de Ref.

Regulares qui non adeo idonei reperiuntur, p audiendis confessionibus, si petierint se admitti, arbitrio Ordinariorum relinquitur, ipsos cum limitata facultate, prout iisdem Ordinarijs magis expedire videbitur, probare, & admittere.

Declarat. con-
gregat.
2. Iulij
1587.

Si Extreme Vnctionis Sacramentum ministrare, aut sacram Eucharistiam in die Paschatis laicis dispensare etiam si eorum Monasterijs inseruiant (dum tamen ijs addicti nō sint) aut matrimonia solennizare præsumpserint, non habita super his Episcopi, aut Parochialis Presbyteri licentia speciali; excommunicationē Sedi Apostolicę reservatā se incurrisse nouerint, & p Episcopum, postquam hoc ei constiterit, publicè esse denunciandos.

Clem.
dpruill.
& excof-
sibus pri-
uileg.

Vbi

Incip.
cum pri
mū edi-
ta Cal.
Aprilis
1566.

Ubi in suis Ecclesijs aliquem non deputent, qui pau-
peres mendicantes, seu elemosynas petentes per eas
tempore missarum, Prædicationum, aliorumq; diuino-
rum officiorum ire non sinant grauissimè ab Episcopo
ex Pij V. constat. corripuntur.

In Sabbato Maioris Hebdomadæ si Campanæ ante
Sess. 24. Ecclesiæ Cathedralis in Ciuitate, & Parrocchiales, seu
matrices in Diœcesi, pulsant, ex Cont. Lateran. vltimi
sege, centum ducatorum pœna multantur.

Quicumque Regularis, qui Parochialium Eccle-
siarum, aut aliarum secularium etiam annexarum ra-
tione, aut aliâ Synodo interesse debet, ad eam non
accedit, ab Episcopo punietur.

Regulares non possunt Parochias cum Cruce ad
effrenda funera eorum, qui ad Ecclesias domorum, &
locorum eorumdem, suam elegerint sepulturam, in-
trare, nisi prius premonito, & requisito Presbytero
Parocho, nec ipso recusante, sine ordinarij præiudicio.
nulla consuetudine in contrarium obstante.

Episcopi Pontificalia in Ecclesijs Regularium etiâ
exemptorum exercêtes Baldachinum erigere possunt.
ex decreto sacre congreg. Dat. Romæ X. Iunii 1663.

Regulares sub pretextu Priuilegiarum à casibus, &
censuris contentis in Bulla Cœnæ Domini, violatio-
nis immunitatis Ecclesiæ, & clausuræ Monialium ad
malum finem, pugnantium in duello, iniicietium vio-
lentas manus in Clericos, simoniæ realis scienter con-
tractæ, atq; confidentiæ beneficiæ, & à casibus Or-
dinario reseruatis, sub pœnis de quibus in decreto sa-

cre congregationis; viuę vocis oraculo Clementis 8. comprobat. 9. Iunij 1601. & eius declarat. 16. No- uembris 1602. absolueri non possunt.

Regulares sibi conseruatores eligere possunt, coram quibus conueniantur, ac semel electos non nisi in Ca- pitulis Prouincialibus mutare, eorumq; nomina intra mensem à die electionis, Episcopis locorum ordinarijs indicere, alioquin coram ipsis Ordinarijs conueniri possunt. sacra congregatione ex mente Greg. XIII. ita declarante.

Regulares exempti, qui habent priuilegium, vt ex- communicari, suspendi, & interdicti non possint, tamen ab Episcopo declarari excommunicari à iure, vel Apo- stolicis constitutionibus possunt.

Regulares, si delinquant in carceribus Ordinariorū, vel extra Claustra morantes de licentia suorum supe- riorum: tamen ab ipsis Ordinarijs puniuntur.

Regulares in quibus subduntur Episcopis iure Con- cilij Tridentini: possunt compelli etiam censuris.

Possunt etiam licentię datę Regularibus audiendi confessiones ex iusta causa reuocari.

Regulares Prælati super interdictis dispensare non possunt, sed tantum fidem necessitatis, vel utilitatis Ec- clesiarum facere, ita .n. declarauit sacra congregatio.

Relictorum omnium causa mortis Ecclesijs Regu- larium, quarta pars Parochialibus Ecclesijs, vt affi- gnetur, Canonica constitutione Episcoporum vigi- lantię comendatur.

Nemo ad religionis habitum suscipiendum admít- tatur

Genue-
sis c. 57.
num. 1.

Gen. 8.
ca. 10.

Gen. d.
ca. nu. 9

Gen. d.
c. nu. 15

Genue-
sis capi.
31. nu. 1

Clemé-
tina du-
dum §.
verū, de
sepul. &
ibi DD.

Decret. tatur, nisi à loci Ordinario legitima natalia, etas, mores,
Clem. 8. aliq; opportunè res approbentur.

Datum Rom. 19 Regulares, vel Archiconfraternitates habentes facul
Maij. tatem ad erigendas sodalitates, & Confraternitates, &
1602. ad indulgentias aggregatis communicandas, & ad sta-

Constit. rura, & leges ijsdem præscribendas; nihil horum, Ordini-
Clem. 8. nario inconsulto, exequantur.

Datum Rom. 7. Denunciationes quæcunq; etiam ab ipsismet Regu-
1604. laribus faciendæ, & causæ ad Officium Sanctæ Inqui-
Paulus sitionis spectantes, coràm Inquisitoribus, & locorum
V. in sua Ordinarijs vicinioribus fieri, proponi, & tractari debet.
constit.

Roma- Ad Episcopum postremò pertinet curare, ut mensè
nus Pöt. & capsulæ ex Ecclesijs Regularium, occasione Indul-
kal. Sep gentiarum positæ, tollantur, certumq; locum ad elec-
temb. mosynas colligendas, in reparationem Ecclesiarum,
1606. vel aliù pium vsum eius decreto cõuertendas, statuere.
Eadem
constit.

*De Diuino officio, & sacrificio sub ritu duplici in Nataliis
Sanctorum Nucerina Ciuitatis Patronorum
recitando.*

Cum semper Sanctorum in Cœlis cum Christo regnantium summa veneratione, ac cultu patrociniū fidelibus comparandum esse Ecclesiæ Catholicæ auctoritas nos doceat, idq; plerumq; etiam necessarium esse illud S. Augustini conuincat, multa Deum non concedere, nisi mediatoris, ac deprecatoris opera, & officium accefferit: tum vel maximè eo tempore sanctis viris summus honor, eiusdem Eccle-

Ecclesię exemplo adhibendus est, quod illis calcata mūdi nequitia, cœloq; victorię palmis illatis, sempiternę vitę initium attulit, qui si omnibus sanctis deferendus est, ijs præcipuè adhibendus erit, quos vel patronos ipsi nobis optauimus, vel sibi Patrię communis adiunxit pietas, & religio, quasiq; tutelares quisq; accepit.

Qua propter nos ad Sanctorum cultum, quorum patrocinium in primis exoptamus, augēdum, hac perpetuò valitura constitutione sancimus, ac singulis huius Ciuitatis, ac Diocesis Nucerinę Clericis, qui quacunq; ratione ad Diuini officij recitationem tenentur, præcipimus, vt diebus per singulos menses infra descriptis (habita tamen dignitatis, & concurrentis officij, & temporis ratione) ad præscriptum Rubricarum Breuiarij Romani, & Missalis nuper recogniti, Sanctorum Nucerię patronorum Natalitia tūm duplici officio, tūm Missa concelebrent.

I A N V A R I V S.

14 Sancti Felicis confess. dup.

A P R I L I S.

2 Sancti Francisci de Paula confess. dup.

17 Ionę Prophetę confess. dup.

29 Sanctę Catharinę senensis Virginis.

M A I V S.

9 Sancti Prisci Episcopi Nucerię conf. dup.

20 Sancti Bernardini Senensis confess. dup.

I V N I V S.

13 Sancti Antonij de Padua confess. dup.

V

IV-

26 Sanctę Annę Matris Marię Virginis dup.

A V G V S T V S.

12 Sanctę Clarę Virginis dup.

19 Sancti Ludouici Episcopi, & confels. dup.

S E P T E M B E R.

19 SS. Felicis, & Constantię Mart. dup.

N O V E M B E R.

12 Sancti Didaci confels. dup.

*De ijs, quę generatim ad has Synodales Constitutio-
tiones pertinent.*

Quoniam hæctenus (Deo benediuante) de Sa-
cramentorum administratione, de verbis Dei
prædicatione, de Residentia, stationeq; in
Beneficijs peragenda, de vitæ morumq; in-
tegritate (qua Dei ministros ceteris præluere par est)
alijsq; quàm plurimis, in quibus sacerdotum absolutio,
perfectioq; continetur, quantum vires nostrę tulerūt,
& præsentis instituti ratio postulabat, actum est. eaq;
item, quę ad Religionis, fidei, pietatisq; tuendę studiũ,
ad abusus tollendos, ad hæreticos vitandos, a præraden-
da Doctrinę Christianę initia pertinent, delibata pro-
posuimus, in quibus, si ritè seruentur, tota fidelium sa-
lus, (ad quam omnes Parochorum curę referendę sunt)
sita esse videtur: propterea postrema hac quoque libel-
li parte visum est nostro muneri quàm maximè con-
uenire, si illis in memoriam redigeremus, vt quę supe-
rius

rius prescripta sunt, tūm ipsi diligenter seruent, tūm vt ab vnoquoq; pro viribus seruentur, sedulo incumbant. Quod si reapse (vt decet) præstiterint, non solum ab ipsis satis cumulatè officio suo factum erit, sed etiam animarum salutem, ad quam veluti coadiutores nostri à Deo vocati sunt; quaq; nihil prius, aut antiquius habere debent, salubriter prospectum.

Volumus autem ac statuimus, vt (ne si pœnæ timor absit, maiorem sibi peccandi licentiam aliqui omnino sumant) quicumque hisce sanctionibus parere recusa-uerint, statutis in eisdem constitutionibus pœnis afficiantur: alijs nihilominus tūm iuris, tūm Conc. Trid. in suo robore permansuris. Quod sinominatim statuta pœne non sunt, arbitrio suo Ordinarius in eos animaduertat.

Ac ne leges ad peccata de medio tollenda sancitæ, peccandi potius materiam, ac segetem præbeant, declaramus, vt vbi excommunicationis, suspensionis, aut interdicti pœna addicta non est, peccati quoq; mortiferi reatus sublatu esse censetur: nisi id iure Diuino, aut Canonico ad peccati rationem pertineat. aut quis dedita opera in huiusmodi constitutionum contemtum quicquam admittere audeat.

Quæcunque etiam facultas in his constitutionibus Episcopo reseruata, eadem Vicario Generali delata, ac tributa sit. ijs tamen exceptis, quæ propriè ad Episcopalem ordinem pertinent; quæq; Sacri Canones, & Concilium Trident. Vicarijs nominatim, & expressè interdicta esse voluerunt.

Ne quis autem ab horum decretorum obligatione, ignorantia excusatione, immunis sibi esse videatur, statuimus, ac iubemus nostras hanc sanctiones in vnaquaq; Diocesis parte promulgari, & ab ea die, qua Cathedralis Basilicę valuis affigentur, post integrum mensem, ita robur, & vim suam sumpsisse intelligantur, vt qui aduersus eas deliquerint, exacto mense, poenis supra apposis affici queant.

Quam obrem singulis Civitatis, Dioecesisq; Nuceri-
næ Clericis, vel sacris initiatis, vel sacerdotia quæcumq;
obtinentibus præcipimus, vt huius exemplum libelli
primo sibi quoq; tempore comparent, assidueq; mani-
bustenant, vt vitam, actionesq; suas ad harum Consti-
tutionum regulam dirigentes, ad Divina munera obe-
unda (vt decet ministros Christi) aptiores in dies sin-
gulos evadant.

Si qua verò vnquam difficultas exoriatur, aut nodus
extiterit, eius vni Episcopo soluendi potestas
fit, salua tamen semper Apostolicę Sedis
auctoritate, Sanctęq; Romanę Ec-
clesię iurisdictioni, cui acta hæc ip-
sa, decretaq; omnia hu-
militer subijci-

Deoq; consecramus, cui uni omnis
honor, & gloria debetur in
omnem eternitatem.
Amen.

FORMVLE, ET EDITTI, DE QUALI s'è fatta mentione nelle Constitutioni.

Forma di scriuere i Battezzati.

Adi 28. di Settembre 1608.

IO Rettore, ò Cappellano Curato della Chiesa di Santo N. ho battezzato secondo il rito della S. Romana Chiesa, ò figliuolo, ò figliuola di Prisco di Gionanni Vicedonnini, e di Clarice d'Antonio Pigri Consorti del Casale delle Grotte della Città di Nocera, nato adi primo d'Ottobre à hore 18. al quale s'è posto nome Niccolo Antonio, ò Gionanna, Compare è stato Matteo Agnolo Calsati, e Clarice di i quali ho auertito dell'obligo, e della cognatione spirituale, che hanno contratta. presenti N. & N. testimoni.

Se l'infante non sarà nato di legitimo Matrimonio e il Padre, e la Madre saranno certi, si scriuerà il nome del Padre, e Madre, ommessa quella parola (Consorti) e se il Padre, o Madre solo sarà certo, si noterà il nome di quello, che sarà certo, auuertendo pero di fuggire ogni occasione d'infamia; e nel resto si scriuarà, come nella formula precedente: Ma se non si saprà ne il nome del Padre, ne della Madre, ouero non vorranno, che si sappia, scriuarà come appresso.

Io N. Curato Ecc. ho battezzato secondo il rito della S. Romana Chiesa, ò figliuolo ò figliuola, il Padre, e Madre del quale sonno incerti, Nato, ò Nata il di 20. del mese sudetto (se costarà del giorno) & il resto seguiti come nella sudetta formula.

Se

Se l'infante sarà esposto, s'esprima il giorno, & il luogo nel quale è stato ritrouato, & di quanti giorni verisimilmente sia, & se sarà battezzato semplicemente, o con conditione.

Se l'infante per pericolo di morte sarà stato battezzato in casa, si scrina come da basso.

Alli del mese, & Anno à hore, di notte, nacque, o figliuolo, o figliuola di .N. N. Conforti, il quale, o la quale (perche stava in pericolo di Morte) fu battezzato in Casa bene, da M. amana .N. approuata, o da .N. (se altro sarà stato il Battezzante) Compare, e Commare fu .N. N.

Se l'infante sopravuiuerà, e sarà di poi nella Chiesa esorcizzato, e catechizzato, e fatto tutto quello, che comanda il Rituale, s'aggiognerà.

Alli del sudetto Mese fu portato alla Chiesa il sudetto figliuolo, o figliuola, il quale, o la quale fu .N. Rettore, o Cappellano della Chiesa .N. esorcizzò, catechizzò, e feci, e dissi quelle cirimonie, e preci, rispetiuamente che si ricercano, e gli posino nome .N.

Se per dubbio, che l'infante non sia stato battezzato bene in casa, parrà di battezzarlo in Chiesa, con conditione (si non est baptizatus) e si battezzerà, come si deuè fare, (napercio si può dire, che se reiteri il battesimo) si scrina così.

Adi del Mese dell' Anno

Bartolomeo, o Caterina, figliuolo, o figliuola di Bernardino Bertirami, e Domenica Grimaldi di Nocera, nato, o nata alli del sudetto mese à hore, e battezzato, o battezzata in Casa, da .N. (perche, come fu detto) stava in pericolo di morte, fu portato in questa Chiesa da .N. acciò si supplissero le solite preci, e cirimonie; Ma perche, hauendo io .N. Rettore ricercato

eato diligentemente della forma, e modo tenuto nel battezzare detto figliuolo, ò figliuola; Però ho dubbitato della validità del Battefimo conferito in casa, su detto figliuolo, ò figliuola per me. N. sudetto, battezzato, ò battezzata, con conditione, (si non es baptizatus) e postoli il sudetto nome. Compare su. N. come sopra nella prima formula.

Se il sacerdote, che battezzarà, non sarà il proprio Rettore, ò Cappellano, si dica con esprimere di più la facoltà, e autorità, con la quale egli habbia battezzato, e s'auerta, che se bene non è necessario notare le hore della natiuità, ne i testimoni, non dimeno è bene farlo.

Ciascuno Rettore, e Cappellano sia tenuto ogn'anno, al tempo, che si farà il sinodo, portare, e consegnare la copia de Battezzati in quell' Anno, al Maestro d'Arti della Nostra Corte Vescouale, quale conseruara nell' Archivio di detta Corte, e quello, che mancarà, sarà punito grauentemente.

Forma di scriuere i Confermati, ò Cresimati.

Ali **del Mese** **dell' Anno**
Sebastiano, ò Beatrice, figliuolo, ò figliuola di Giovanni Alfonso Pagani, nel luogo de Pagani, e Clarice di Bartolomeo Vngari Consorti, della Città di Nocera, e se la Donna cresmata sarà maritata, s'aggiunga moglie di N. Ricoue il Sacramento della confirmatione, ouero fu confermato nella Chiesa di S. Felice de Pagani, da Monsig. Reuerendiss. Vescovo di detta Città. Compare, e Commare N. N. di Nocera, ò d'altro luogo, che fusseno.

Se il confermato non sarà nato di legittimo Matrimonio, e saranno

faranno certi il Padre, e la Madre, ouero uno tanto di loro sarà certo, o nessuno sarà certo, s'offerui secondo la forma prescritta à battezzati in simil casi.

Formula da scriuere i Matrimonij.

Adi. del Mese. Et Anno.
Fatte le tre solite denuntie, in tre giorni di festa cioè alli 4.
 11. 18. del presente mese nella Messa Parrocchiale della
 Chiesa di S. Bartolomea delle parisi alla presenza d'una gran
 parte del populo, del matrimonio da cōtrarsi fra Tommaso Vel
 lani, e Lucia Primiceli (e se la moglie sarà vedona s'aggiunga,
 moglie già di N.) amendue della Città di Nocera, e di que
 sta Parrocchia, e non essendo stato opposto alcuno impedimen
 to, lo D. Francesco Sebifati Rettore della medesima Chiesa
 hauendo interrogato l'uno, e l'altra, Et hauto, Et inteso il ma
 tuo, e scambieuole consensò loro, gl'hò congiunti solennemente, e
 legitimamente in matrimonio per parole di presente, secondo
 la forma, e dispositione del sacro Concilio di Trento nella Chie
 sa sudetta presenti l'infra scritti testimoni, Pietro di Francesco
 Turri, Niccolò di Giouanni Atanasij. Poi furno da me, se
 condo il rito di S. Chiesa benedetti nella celebratione della
 Messa. E questo s'aggiungnerà tutta volta, che si benedi
 ranno, e si douerà fare, quando ambi due siano Vergini, o nel
 le prime nozze. Ma quando non siano tali, e che perciò non si
 possono benedire, si dirà, Iquali non furno benedetti nella ce
 lebratione della Messa, Perche &c. esprimendo la causa, per
 la quale sarà stata ommeffa la beneditione.

Se lo Sposo, e Sposa faranno di diuersi luoghi, e Parrocchie,

ma

ma ambi due della Città di Nocera, si dirà com' appresso.

Addi del Mese dell' Anno

Fatte le tre solite denuntie in tre giorni di festa, cioè alli 4.
11. 18. del presente mese, nella Messa Parrocchiale nella
Chiesa di S. Maria Maggiore del matrimonio da contrarsi
fra Vincenzio fabbricatore, e Maria Diogratia della Terra
d' Angri, e moglie già di N. (se sarà Vedova) Io Don Iaco-
mo de Resi, Canonico, e Curato della Collegiata di S. Giovan-
ni, della Terra d' Angri, &c. E in fine s'aggiunga le denuntie
di questo matrimonio, sono state ancora fatte da D. Luca Vel-
lani (appellano in S. Maria Maggiore di Nocera, in tre gior-
ni di festa, cioè lldi e'l di e non fu scoperto alcuno impedi-
mento, come appare per fede scritta di mano propria del detto
Reuer. D. Luca Vellani, registrata al libro de Registrati à
carte 12. conseruata appresso di me in filza.

Ma se vno di loro sarà d'altra Diocesi, e che il Matri-
monio si celebri nella Diocesi di Nocera, si scriva secondo la
formula precedente, aggiugnendo solo il nome di quella Diocesi,
d'onde sarà lo sposo, e la sposa, come per esempio, Giovanni di
Francesco di Giovanni della Città di Sarno; E alla fine, do-
ue nella sudetta formula, si dice, le denuntie di questo matri-
monio, sono state fatte ancora dal Reu. D. N. si dirà le denun-
tie di questo matrimonio sono state fatte ancora dal Rettore del-
la Chiesa di S. Antonio della Città di Sarno, in tre giorni di
festa, cioè la prima il di, la seconda il di, la terza, il di, e non fu
scoperto alcuno impedimento, come appare per fede scritta di
propria mano di detto Prete, e confermata, e autenticata con la
sostituzione, e sigillo di Monsig. Reuerendiss. Vescovo di Sar-
no, e suo Vicario Generale, notando il nome di quello, che ha-

avuto

X

uerà

uerà autenticata detta fede, e riconosciuta, & approvata da Monsign. Reuerendiss. Vescouo di Nocera, ò dal suo Vicario Generale, esplicando pure il nome di chi di loro l'hauerà approvata, e riconosciuta, Registrata à carte 18. e conseruata appresso di me infila.

Ma quando con licenza di Monsign. Vescouo, ò del suo Vicario sarà differita alcuna denuntia doppo il matrimonio, ò in tutto ommessa, si dirà così.

Alli del Mese, dell' Anno, à hore

Fatta una sola publicatione in giorno di festa, che fu alli del Corrente nella mia Messa Parrocchiale, del matrimonio da contrarsi, &c. ut supra &c. douendosi differire l'altri dopola celebratione del matrimonio, ouero pretermesse in tutto l'altra, (quando ciò sia ordine di pretermetterle in tutto) d'ordine di Monsig. Vescouo di Nocera, ò del suo Vicario Generale, scritta sotto il dì dello stante, come del detto ordine appare l'originale infila, & al libro de' registrati à carte 19. e non essendofi inteso esserui impedimento, &c. ut supra, &c.

Le denuntie, che si faranno doppo il celebrato matrimonio, ò uero pretermesse in tutto, si scriuaranno nell'infra scritto modo.

L'altre publicationi, ò denuntie, furno poi fatte da me alli & alli del mese, Nella messa come sopra, &c. e non si è scoperto impedimento alcuno, che renda il detto Matrimonio irritato, ò nullo. Ma tuttauolta, che occorresse differire, ò ommettere tutte le denuntie si scriuaranno così,

Visti la debita diligenza per intendere, e sapere se vi fusse alcuno legittimo impedimento nel matrimonio, che voleano contrarre Pierantonio di Giouanni di Francesco, e Beatrice di Paulo Marcelli, tutti due di Nocera, e della mia Parrocchia,

167
chia, e non essendosi scoperto alcuno impedimento legittimo, pre-
termesse le solite denuntie, ouero differite doppo la celebratio-
ne del matrimonio, d'ordine di Monsig. Reuerendiss. Vescouo,
e suo Vitario, la quale licenza, douerà apparire in scritto, *ut*
supra, &c. Ma se altro Prete, con licenza di Monsig. Reue-
rendiss. Vescouo, o suo Vicario, o del suo proprio Parrocchiano
(la quale licenza douerà apparire in scritto) interuerrà alla ce-
lebratione del matrimonio, s'annoterà nel libro, com' appresso.

Alli del Mese dell' Anno à hore

Fatte le solite denuntie, &c. e seguitando fino à quelle parole,
Io. N. Rettore, in cambio delle quali si dirà. Io. N. Prete, Ret-
tore, o Cappellano della Chiesa, &c. con licenza di Mons. Ve-
scouo di Nocera, o del suo Vicario, o del Reu. Prete, Rettore, o
Cappellano, &c. la quale è appresso il detto Rettore in filza, ha-
uendo interrogato l' uno, e l' altro, &c.

E se per auuentura per le denuntie fatte, si sarà trouato, che
li Sposi fra di loro, siano congiunti in qualche grado di consan-
guinità, o affinità, o si sarà scoperto altro impedimento legitti-
mo, e che niente di meno siano stati poi con autorità Apostolica, o
altra dispensati, si annoterà il grado della consanguinità, o affi-
nità, o l' impedimento dispensati, e la sostanza del Decreto da-
to sopra la detta dispensatione, col giorno, mese, & anno, & il
nome del Notaro, rogato nell' infra scritto modo.

Alli del Mese dell' Anno à hore.

Premesse una, o più denuntie (se più saranno state fatte)
in giorni di festa, cioè il dì & il dì nella messa Parocchia-
chiale, della Chiesa di S. Simone, e Giuda, nel Casale di Cesol-
la, del matrimonio da contrarsi, fra Pietro, e Francesca Aua-
gliani, essendosi scoperto, che fra di loro erano congiunti, in ter-

zo, e quarto grado di consanguinità, ò affinità, ò se altro impedimento di sia, essendo stati dispensati dal Vicario di Monsi. Reuer. di Nocera, per vigore del mandato di dispensa, ottenuto da loro dalla Sede Apostolica (e si esprmi la causa, ò per strettezza del luogo, ò per modicità di dote, ò se altra causa sia stata espressa nel mandato) sotto il di dello stante, come costa per li Atti di Felice di Nola maestro d'Atti della Corte Vescouale di Nocera, & è notato nel libro de Registrati, e fatte di poi l'altre denuntie, come sopra, il di ne essendosi scoperto altro impedimento, Io Don Anello Carello Rettore della Chiesa sudetta, hauendo interrogato, &c. Ut supra, &c.

Ma se occorresse, che di licenza di Monsi. Reuerendiss. Vescouo, ò suo Vicario il Matrimonio si celebrasse in casa, in cambio di dire gl'hò congiunti solennemente, &c. nella Chiesa sudetta, si dice gl'hò congiunti solennemente in casa di Francesco, posta nella Parrocchia di S. N. nel Casale di Cassolla con licenza scritta di Monsi. Vescouo di Nocera, ò suo Vicario Generale, laquale io ho appresso di me infilza, & è descritta nel libro de Registrati à carte. & il resto si scriua, come nell'altre formule precedenti, secondo quella formula, che parrà couenirsi.

Formula di Denuntiare i Matrimonij.

SI notifica alle Carità vostre, come Francesco di Pietro Pepe, di questo luogo de Pagani, e per contrarre matrimonio, con Giouanna di Bartolomeo da Nola, e però se alcuno di voi sapesse, che fra di loro vi fusse impedimento di consanguinità, ò affinità, ò di cognatione legale, che nasce dalla adottioue, ò di cognatione spirituale, che nasce dal Battesimo, ò dalla Cresima, ò vi fusse altro canonico impedimento, è tenuto in coscienza à
noti-

notificarlo à me Curato, ò à Monsig. Reuerendiss. Vescovo, è suo Vicario, sotto pena di peccato mortale.

Formula dela fede da farsi da Curati dele denütie fatte.

Addi del Mese dell' Anno

A Ttesto, io D. Alfonso di Felice Curato della Chiesa di S. Bartolomeo della Città di Nocera, come hò denuntiato nella detta mia Chiesa, il matrimonio da contrarsi fra Nicotolo di Pietro di Prisco mio Parrocchiano, e Giulia di Tommaso d'Airola della Parrocchia di S. Michelangelo de Maloni della Città di Nocera, in tre giorni festiui, conforme all'ordine, del Sacro Conc. di Trento, cioè alli 4. alli 11. e alli 18. del corrente mese, ne s'è scoperto alcuno impedimento, & in fede, etc.

Io Don Alfonso Curato predetto scrissi.

Del libro per descriuerli lo stato dell' Anime di ciascuna Parrocchia.

S Endo stato ordinato nel Sinodo, che ciascuno Parrocchiano dena fra gl' altri prouedere vn libro ben legato, con carte numerate, per notarui tutte le famiglie ad vna per vna della sua Parrocchia, e di ciascuna fameglia tutte le persone à nome, Hà pensato Monsign. Reuerendissimo Vescovo, per maggior chiarezza, e facilità de' Parrocchiani; di questa descrizione, & annotatione darne la formula, nella quale, come di sotto si douerà anco specificare il cognome, la patria, l'età, l'arte, ò professione di ciascuno, e come sia di quella fameglia, cioè se sia figliuolo, fratello, seruente, ò altro, lasciando spatio, fra vna fameglia, e l'altra, in modo, che si possino aggiugnere quelli, che nasceranno doppo, ò diuentaranno in qual si voglia modo di quella

di quella famiglia, notando di più le persone ammesse al Santifs. Sacramento della Communion, con questo segno. Co. in margine, le Cresimate, con questo segno. CR. E i morti con questo segno e quelli, che partendosi da quella famiglia andranno ad habitare altroue, con tirare una linea sotto il nome loro in questo modo

Alli del Mese dell'Anno

Nel Casale, nel tal luogo, ò Cortiglio felice nella propria casa habita, e se la Casa sarà d'altri, si dirà nella Casa di Sona Ongano, habita

Antonio di Pietro Amiani, d'anni quaranta CO.CR.

Lucretia di Francesco di Mauro sua moglie d'anni 35. CO.CR.

Pietro loro figliuolo d'anni 15.

Lucia loro figliuola d'anni dodici

Giacomo loro figliuolo d'anni 10.

Giouanni loro figliuolo d'anni quattro

Paulo fratello d'Antonio d'anni 35. CO.CR.

Catarina d'Antonio da Striano d'anni 30. serua. CO.

Lorenzo di Bernardino da Sofone d'anni 18. seruitore. CO.

Una linea simile si tirerà sotto il nome di quelli, che si partiranno dalle famiglie, per andare altroue, e quando alcuno morirà, si segnerà in margine con la Croce, incontro al nome di Paulo.

Formula da scriuere nel libro intitolato de Registrati, ordinato nel Sinodo nel tit. de Parochis.

Alli del . . . Furono presentate D. Col. Antonio Capuino

puino Cappellano di Santo Matteo Archiponticolo della Città di Nocera le lettere testimoniali delle denuntie fatte del Matrimonio da contrarsi fra Vincentio Baldini, e Bersaben d'Vria del tenore, che segue (e si scriua il tenore) & in questa forma si notino tutte l'altre licenze, facultà, editto, e cose simili, delle quali si fa mentione del detto cap. de officio Parochorum. auuertendo di più li Curati di ritenere gl'originali appresso di loro infilza, auco doppo, che gli haueranno registrati, come in più luoghi, gli s'ordina nel Sinodo, per poterle sempre mostrare, bisognando.

E perche gli viene in più luoghi nel Sinodo, comandato, che publichino, e riduchino à memoria à lor popoli alcuni Editti, Decreti, & ordini, la publicatione de quali, e reduttione à memoria è necessario, che per ogni occasione, che potesse occorrere, si possa giustificare per tanto nel medesimo libro de' Registrati descruiaranno, e noteranno la detta publicatione, e reduttione à memoria fedelmente col giorno, il mese, e l'Anno, e col nome di due almeno di quelli, che si saranno trouati presenti nella forma infra scritta. Formula di scriuere la publicatione, e reduttione à memoria à sudetti.

Alli del mese dell'Anno, che fu
la prima Domenica dell'Auuento.

Io D. Antonio Vasso Rettore di S. Felice del luogo de Pagani, questa mattina nella Messa, doppo hauer sermoneggiato al populo, al medesimo ho publicato il decreto, o cap. 12. della sess. 25. de Refor. gener. del Sacro Conc. Trid. il quale comincia, Non sunt ferendi, etc. in lingua vulgare, secòdo, che è ordinato nel Sinodo nel tit. de Decimis presenti il Dottor Pòpeo Pignataro, e Tòno Pepe, e molti altri huomini, e donne del mio populo.

For-

Formula di scriuer i Morti.

Alli 30. di Settembre 1608. Nuntio figliuolo di Cesare Ungaro d'anni 23. morto questa notte passata à hore cinque, fu confessato da me Antonio Vasso suo Parrocchiano, ò da Frat' Egidio Confessore approuato (quando sia stato confessato da altri) il dì 25. Comunicato il dì 26. & hebbe l'estrema Vntione il dì 27. del presente mese, e li raccomandai l'Anima con le solite preci, & orationi, poco prima, che morisse, & hoggi il suo corpo è stato sepolto nella Chiesa di S. Felice, nella sepoltura de suoi maggiori, ouero nella sepoltura di N. Se alcuno Parrocchiano morirà fuora della Patria sua, hauca la certezza della morte, si noterà il nome di chi harà portata, ò data la nuoua, ò auiso della morte, e del luogo, oue egli sarà morto, come appresso.

Alli del mese dell' Anno.
Io Don Giuandomenico Pagliuca Rettore di S. Michelangelo de Vallimi della Città di Nocera, hauendo saputo da Domenico Sapio, persona degna di fede, che Francesco figliuolo di Giovanni d' Alessio è morto, nella Comunione della Santa Madre Chiesa nella Città di Napoli questo medesimo Anno, ouero dell' Anno 1607. Il dì del mese (se si saprà) & essere stato sepolto nella Chiesa Metropolitana dell' Arcivescovo, perciò per ogni caso, che possa occorrere, n'ho fatta questa Memoria.

Se il morto per auuentura fusse morto comunicato, ò interdetto, e per ciò come anco per altrà cagione indegno della sepoltura Ecclesiastica, si dirà nell'infra scritto modo.

Alli

Alli del mese dell' Anno.

N. figliuolo di *N.* d'Anni 35. della famiglia. *N.* è morto questa mattina à hore x. non è stato sepellito in luogo sacro, perche era scomunicato, ò interdetto, ò impenitente, ò in peccato notorio, e se per altra cagione gli sia stata denegata l'Ecclesiastica sepoltura si esplicarà.

Formam absolutionis seruandam ab vnoquoq; Confessario in Ciuitate, & Diocesi Nucerna, hic ponendam censuimus.

Absolutio communis in Sacramentali confessione.

Si teneris aliquo vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti, à quo possim te absoluerè, ego absoluo te, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Reliqua .i. Misereatur tui omnipotens Deus, &c. Indulgentiam, &c. Absolutionem, & remissionem, &c. breuitatis causa omitti possunt. Immediatè tamen post absolutionem ab excommunicatione, subiungēdū

DOMINVS noster Iesus Christus per suam piissimam misericordiam te absoluat, & auctoritate ipsius, qua indigne fungor, Ego absoluo te ab omnibus peccatis tuis, & sis absolutus hic, & ante Tribunal Domini nostri Iesu Christi, habeasque vitam eternam, & viuas in secula seculorum. Amen. Passio Domini nostri Iesu Christi, & merita beate Mariæ semper Virginis, & quicquid boni feceris, & facere intendis, & mala quæ sustines, ac patienter sustinebis, sint tibi in remissionem peccatorum tuorum, in augmentum gratiæ,

Y tie,

tia, & præmium vite æternæ. Amen. Vade, & noli amplius peccare.

Confessarius, habens facultatē absoluedi à reseruatīs, si eam obtinuit ante absolutionem pœnitentis, sicut (si commode fieri possit) procurandum esset. Absoluat iuxta formam supra positam. Si autem post absolutum à reliquis pœnitentem, licentiam obtineat absoluedi eum à reseruatis, vel reseruato; Faciat, vt pœnitens iterum reseruata, vel reseruatum confiteatur, & etiam (saltem generaliter) alia non reseruata, & Absoluat eum sic.

Ego te absoluo à peccatis tuis. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.

Idem faciat Pœnitentiarius, cùm absoluerē debet à reseruato, vel reseruatis.

In Reconciliatione. Absolutionis forma.

Si teneris aliquo vinculo excommunicationis, à quo possum, Ego absoluo te, &c. Item absoluo te ab omnibus peccatis tuis. In nomine Patris, & Filij, &c.

Tempore Iubilei, vel aliarum Gratiarum: forma.

Si teneris aliquo vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti; In quantum possum auctoritate mihi commissa, & tibi concessa, Ego absoluo te, & restituo te sacrosanctis Sacramentis Ecclesiæ, communioni, & Unitati fidei. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.

Si in

Si in Iubileo, vel alia dictarum gratiarum contine-
tur, Quod possit dispensari ab irregularitate, confessa-
rius statim addat.

*Item eadem auctoritate, Ego dispenſo tecum super irregu-
laritate, siue irregularitatibus, si quam, vel si quas contraxi-
ſti, & habilito te executioni ordinum, & officiorum tuorum.*

Et immediate proſequatur Absolutionem à pecca-
tis supra positam.

Forma Absolutionis in Articulo Mortis:

*Si teneris aliquo vinculo excommunicationis, suspensionis,
& interdicti à quo possim te absoluerè, Ego absoluo te, & re-
stituo te sacrosanctis Sacramentis Ecclesiæ, Communioni, &
Unitati fidelium, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus
Sancti. Amen.*

Si moribundus gaudet aliquo priuilegio Bullæ, vel
alterius gratiæ, vt communiter gaudent omnes delc-
ipi in Societatibus Sanctiss. Corporis Christi, Rosarij,
vel alijs. Videat confessarius huiusmodi priuilegia, &
prout sonant, sic se gerat. Et (gratia exempli) si per
ea, vel per Bullam conceditur Indulgentia plenaria in
Articulo Mortis. Tunc confessarius, post absolutio-
nem à censuris, & peccatis, vt supra dicat hoc modo.

*Auctoritate Domini nostri Iesu Christi, & Beatorum
Apostolorum Petri, & Pauli, qua fungor, & ex speciali gra-
tia tibi concessa, & mihi commissa, concedo tibi omnem in-
dulgentiam peccatorum tuorum, quam possum concedere vir-
tute cuiuscunque tue gratiæ. In nomine Patris, & Filij, &
Spiritus Sancti. Amen.*

Si aut per Bullam cōcedatur Indulgentia semel in vita, & semel in morte, Tunc confessarius post illa verba:

Cuiuscunque gratia, &c. Addat: Et hoc si in hac, qua aegrotas, infirmitate decesseris; sin autem; reseruetur tibi cum fueris in mortis articulo constitutus. In nomine Patris, &c.

Modus, & forma absoluendi excommunicatum, iuxta formam iuris, quando contingat, hoc committi confessario ab Episcopo, vel penitens illi ostendat obtinuisse à Papa:

Primo. Confessarius ab excommunicato exigat Iuramentum, quod parebit mandatis Ecclesie, & suis. Hoc autem fiat tantum in magnis criminibus: nam in alijs leuioribus sufficit promissio sine iuramento, ne amplius illaqueetur pœnitens.

Secundo. Si excommunicatus est propter damnū, contumaciam, offensam, aut debitum (si fuerit notorium). Confessarius antequam absoluat, curet, vt parti satisfaciat, si potest. Si non potest; præstet sufficientem cautionem .i. dando pignora, fideiussores, chirographum, &c. At si neque hoc potest, det saltem Iuratorium, quòd satisfaciet, si ad meliorem, & pinguiorem fortunam peruenerit.

Tertio. Pœnitentem denudatis humeris (nisi sit mulier) genuflexum absoluat cum psalmo Miserere, &c. vel alio ex pœnitentialibus, leuiter interim virga, fune, vel flagello percutiens, ad quemlibet vers. vsq. ad Gloria patri, inclusiue. Et deinde dicat.

Kyrie

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster.
Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos a malo.
V. Saluum fac seruum tuum. R. Deus meus sperantem in te.
V. Esto ei Domine turris fortitudinis. R. A facie inimici.
V. Nihil proficiat inimicus in eo. R. Et filius iniquitatis non
apponat nocere ei. V. Domine exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

DEVS cui proprium est misereri semper, & parcere,
 suscipe deprecationem nostram, ut hunc famulum tu-
 um, quem excommunicationis catena constringit, misratio
 tue pietatis absoluat. Per Christum Dominum nostrum. Am.

Deinde Absoluat sic.

Auctoritate omnipotentis Dei, ac Beatorum Apostolorum
Petri, & Pauli in hac parte mihi commissi, & tibi concessi.
Ego absoluo te ab omni vinculo excommunicationis, & resti-
tuo te sacrosanctis Sacramentis Ecclesie, Communioni, & Vni-
tati fidelium. In nomine Patris, & Filij, &c.

Forma iuramenti prestandi in manibus Reuerendis.

D. Episcopi, seu eius Vicarii generalis ab ijs, qui no-
 minati, presentati, aut electi fuerint ad quodvis bene-
 ficiu Ecclesiasticum, priusquam ad illud instituan-
 tur, admittanturque, seu illud eis conferatur.

EGON. presentatus, nominatus, seu electus ad benefi-
 cium N. vel ad Cappellaniam in Altari S. N. Ecclesie
 N. vel aliud simile, Iuro, & profiteor per haec sacrosancta
 Dei

Dei Euangelia, quæ meis manibus tango, neque me beneficij, seu Cappellaniæ huius obtinendæ causa, aut ut ad illud, seu illam præsentarer, vel nominarer, vel eligerer, neque quemquam alium meo nomine me sciente, & consentiente quicquid patrono, seu alij cuiquam ea de causa dedisse, promississe, compensasse, aut prius datum confirmasse, vel apud quemquam deposuisse, neq; mutuo dedisse, uel locasse, vel prius mutuo datum, commodatum, locatum, aut quocunque modo debitum remisisse, aut relaxasse. Nec de domibus, Terris, prædijs, redditibus huius Cappellaniæ, seu Beneficij, seu Ecclesiæ, fructibusque, decimis, aut oblationibus eiusdem præteritis, presentibus, ac futuris donationem, remissionem, locationem fecisse, promississe, aut iniuisse, sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

Post institutionem, seu collationem de Beneficijs quibuscunque factam, priusquam instituti, seu prouisi eorundem possessionem adipiscantur, infra scriptum iuramentum in manibus Vicarij generalis præstabunt, &c.

Formula Iuramenti, ut supra præstandi per institutos, seu prouisos de Beneficijs quibuscunque.

EGO N. nuperrimè de Ecclesiâ N. (seu de Beneficio N.) ordinaria (seu alia) auctoritate prouisus, Iuro quòd ero Fidelis, & obediens Sanctæ Matri Ecclesiæ Romanæ Catholicæ, ac Reuerendiß. D. Episcopo, eiusq; Vicarijs generalibus, & cuiusque eius legitimo successori, quòd ne de bonis Ecclesiæ prædictæ (seu Beneficij) ac eius fructibus, & super his, pacta aliqua illicita cum nemine profus inuris, nec aliquid

cuiquam dedi, vel promisi, ut ipsam Ecclesiam, seu Beneficiū obtinerem. Item Iuro quòd de bonis eiusdem Ecclesie (vel Beneficij) iuxta præscriptum Diocesane Synodi inuentarium infra tres menses conficiam, & Curie Episcopali exhibebis possessiones vero, & bona immobilia, aliaque, quæ in mobilium instar habentur, & mobilia preciosa ad ipsam Ecclesiam (vel Beneficiū) quo modolibet pertinentia non vendam, non donabo, neque oppignorabo, vel aliquo modo citra Iuris dispositionem alienabo immò alienata pro viribus recuperabo, Ecclesiaq; ipsi (vel Beneficio) in Diuinis per me ipsum, vel alium, si Ius patietur, deferuiam; sic me Deus adiunet, & hæc Sancta Dei Euangelia, quæ meis manibus tango.

Formula Iuramenti præstandi per Testes Synodales de sumpta ex Canone Episcopus 35. q. 6.

EGO N. Testis Synodalis à Reuerendiss. D. Episcopo electus promitto, spondeo, & Iuro quòd à modo in antea quicquid noui, aut audiui, aut postmodum inquisiturus sum, contra Dei voluntatem, & rectam Christianitatem in regione mihi commissâ factum sit, aut futurum erit, si in diebus meis euenerit tantum, ut ad meam cognitionem quocunque modo perueniat, & si scriuero, aut mihi fuerit indicatum Synodalem causam esse, & ad ministerium Reuerendiss. Dom. Episcopi pertinere, quòd Ego nec propter amorem, nec propter timorem, nec propter precium, nec propter parentelam ullatenus celabo Reuerendiss. Episcopo, aut eius Misso, cui hoc inquirere iusserit, quandocunque me de hoc interrogauerit, sic me Deus adiunet, & hæc lect. Sancta Dei Euangelia.

EDITTO

EDITTO PER L'OSSERVANZA DELLE
Feste da publicarsi da i Padrini ogn' Anno nella pri-
ma Domenica doppo l'Epifania .

Simone Lunadaro per gratia di Dio, edella Santa Sede
 Apostolica Vescouo di Nocera , alli fedeli della
 Città, e Diocesi sua, salute nel Signore.

Appartenendo alla Cura nostra Pastorale prouedere , che
 nella Città, e Diocesi di Nocera siano , come conue-
 ne, santificate, & osservate le feste , non solo per obbligo di pre-
 cetto Diuino, de' Sacri Canonì, del Concilio di Trento , e
 Bolle Apostoliche: ma molto più per debito di culto , e Reli-
 gione, con laquale si professa la Maestà, ed Eccellenza di Dio;
 e de' Santi suoi , e con impiegare in opere di pietà, & diuotione
 ci rendiamo capaci de' Celesti fauori . Onde, & acciò nissuno
 possi pretender ignoranza, col presente Editto comandiamo es-
 pressamente, che, conforme al precetto di Santa Chiesa, in tut-
 te le Domeniche, e nell'altre Feste notare nell'infra scritto Ca-
 lendario, ciascuno oda la Messa, & s'astenga da tutte l'opere
 feruili, per non incorrere nel peccato mortale (essortando in ol-
 tre ad udire le Prediche, i Vesperì, e le Lettioni, & ad occu-
 parsi in altri esercitij spirituali che saranno di medio per fuggi-
 re i peccati , ed occasione di merito) e però nissuna persona di
 qualsiuoglia stato, grado, o conditione, ardisca lauorare , tener
 Buttigha aperta ; ne men lauorar à Buttigha chiusa , o per le
 Case : vendere, o comprare, careggiare con bestie, ne senza , sì
 nella Città, come nella Diocesi, sotto pena d' trasgressori (oltre al
 peccato mortale, che commetteranno) di Carlini d'uni per cia-
 scuno

scuno, e ciascuna volta, che trasgredirà. Ne sia lecito alli Notari rogar si, ne far qualsiuoglia scrittura publica in giorni festiui; ne manco alli ministri di giustitia (in cause ciuili) far qualsiuoglia effecutione sotto pena di nullità. Oltre alle pene predette, eccettuando da questa prohibitione li Speciali, quali doppo vedita la Messa, possino vendere à porte chiuse, tenendo aperto solo lo sportello.

Li Macellari, parimente vedito che haueranno la Messa, possino tagliar Carne, ò vendere, però con tende, ò tauole, in segno di riuerenza della festa. Li sabbri parimente possino fermare i Caualli in caso di necessità. Li Fornari, Osti, vedito che haueranno la Messa, possino vendere à minuto pane, vino, & altre cose necessarie al viuere humano, eccettuato però li giorni della Natiuità di N. Sig. e di Pasqua di Resurrectione. Sia anco lecito uendere i frutti d'ogni tempo per il vitto humano, purchè non si perda la Messa. Li forestieri non vendino però senza licenza. Si possa carreggiare con li Carri, per seruizio delli Boui per condurre la foglia, & herbe per lor pascolo, finite che saranno le messe. Li Pollaroli non possino vendere, ne comprare nelli giorni festiui, ne meno in giorni di Quadagesima senza nostra licenza. Li viaticali, ò salmatari, essendo partiti in giorno utile, potranno seguire il loro viaggio, occorrendo il giorno della festa, e nel medesimo giorno si potranno partire per andare ad altro luogo scarichi con li basti.

Non vogliamo, che nelle feste si possino mietere, ne raccorre grani, biade, fieni; ne vendemmiaare, e quando ci fusse qualche urgente necessità di pericolo soprastante, ordiniamo, che si venga da noi per la licenza, laquale si concederà, quando sapremo non esserui fraude, e che vi sia veramente necessità.

Si permette cuocer Calce, e far Carboni, & altre simili opere, nellequali si ricercano più giorni continuati per condurle a fine; purché li lauranti odino la messa à vicenda.

Alle persone pouere, e miserabili, s'hauerà qualche risguardando, e si concederà qualche licenza nelli loro bisogni. Si concede anco il poter far mercato necessario per il viuere nel luogo solito: ma non vogliamo che si possa vendere in altri luoghi sotto le medesime pene, permettiamo ancora, che si possino condurre grani alla Dogana secondo il solito.

Auuertendo ciascuno, che la offeruanza delle feste circa le cose contenute nel pregente Editto, s'intenda di vintiquattro hore continue, cominciando dalla mezza notte, precedente il giorno delle festa sino passate l'altra mezza notte seguente. Auuertendo ancora nel primo giorno di Natale, ne i primi giorni della Pasqua di Resurrettione, e della Pentecoste, de l'Ascensione, del Corpus Domini, de l'Assuntione della Beata Vergine, di tutti li Santi, di S. Marco, e di S. Prisco, non vogliamo, che sia lecito etiam nelli casi di sopra permessi, laurare ne tenere li sportelli aperti, vendere, o comprare cosa alcuna, eccetto Pane, vino, carne, & altre cose necessarie al vitto; ne manco in detti giorni; o nelli secondi giorni delle Pasque far mercati, o condurre grani alla Dogana. eccettuando però, come s'è detto li due giorni del Natale, e di Pasqua, nelle quali non vogliamo si venda pane, ne carne; ne altra cosa mangiatina.

Feste comandate à guardarfi nella Città e Diocesi di Nocera.

G E N N A R O.

- 1 La Circoncisione del Signore.
- 6 L'Epifania del Sig.

17 S. Antonio Abbate.

F E B B R A R O.

- 2 La Purificatione della Madonna.

24 San

24 S. Mattia Apostolo.

M A R Z O.

7 S. Tommaso d'Aquino.

25 L'Annunziata della Mad.

A P R I L E.

2 S. Francesco di Paola.

17 S. Iona profeta

24 S. Marco Evangelista.

29 Santa Caterina da Siena per diuotione.

M A G G I O.

1 S. Giacomo, e S. Filippo.

3 Inuentione della Croce.

9 S. Prisco Vescouo di Nocera

30 S. Bernardino da Siena per diuotione.

G I U N O.

13 S. Antonio da Padoua

24 La Natiuità di S. Gio. Battista.

29 S. Pietro, e Paulo Apostoli.

L U G L I O.

22 Santa Maria Maddalena,

25 S. Iacomo Apost.

A G O S T O.

10 S. Lorenzo Martire.

15 L'Assunzione della Madonna

24 S. Bartolomeo Apost.

S E T T E M B R E.

8 La Natiuità della Mad.

19 S. Gennaro Vescouo, & li compagni mart.

21 S. Matteo Apost.

29 S. Michel' Arcangelo.

O T T O B R E.

4 S. Francesco Confessore.

28 ss. Simone, e Giuda Apost.

N O V E M B R E.

1 Tutti i Santi.

11 S. Martino Vescouo.

25 S. Caterina Vergine, & Martire.

30 S. Andrea Apost.

D I C E M B R E.

8 La Concezzione della Madonna.

13 S. Lucia Verg. & Martire.

21 S. Tommaso Apost.

24 La Natiuità del N. Signore, con li due giorni seguenti.

F E S T E M O B I L I.

La Pasqua di Resurrezzione con li due giorni seguenti.

L'Ascensione del Signore.

La Pentecoste con li due giorni seguenti.

La Santissima Trinità.

Il Santissimo Corpo di Christo.

Tutte le Domeniche dell' Anno.

Ciascuno fantifichi il Santo della sua Chiesa Curata.

Simone Lunadoro Vescouo di Nocera.

Editto per l'osservanza della Quaresima .

Simone Lunadoro per gratia di Dio , & della Sede Apostolica Vescovo di Nocera, &c.

INuitandoci in questo tempo la Santa Madre Chiesa à conuertirci à Dio con tutto'l cuore , col digiuno , e pianto , promettendoci il Diuino aiuto per farlo , e proponendoci il perdono de peccati , per mezzo della penitenza , allaquale ci eshorta , e dispone con ricordarci il vile principio , e fine nostro di cenere , o poluere . Perciò non solo eshortiamo ciascuno ad accettare l'inuito , ed à valersi dell'aiuto diuino , per abbandonare i peccati , e ricorrere al sicuro mezzo della penitenza per ottenerne il perdono : ma in oltre conforme al precepto di S. Chiesa , de Sacri Canonij , e Concilij , com'adiamo inuiolabile osservanza del sacro digiuno quadragesimale : nel modo , e forma , che segue .

Che nissuno di qual sua voglia grado , stato , sesso , ò conditione , ardisca , ò presuma durante il tempo della Quaresima , mangiar carne , ouua , latticini , sotto le pene , da applicarsi à luoghi Tij , penitenze , e censure ordinate , & imposte da Sacri Canonij , Concilij , & constitutioni Apostoliche , contro li violatori della Quaresima , & altre ad arbitrio nostro .

Parimente , che conforme all'obbligo , che ciascuno ha sotto pena di peccato mortale debba tutta la Quaresima digiunare , mangiando vna volta il giorno à l'hora solita , eccetto le Domeniche , se non fusse per l'età , infirmità , ò altra legittima causa scusato , rimettendo questo ad arbitrio del prudente confessore .

Quelli , che per loro indispositione non potranno far Quaresima , portando di ciò fede del Medico , da noi , ò nostro Vicario

Ge-

Generale, haueranno la licenza gratis, e quelli, che non si ser-
uono del Medico nelle loro infermità, e sonno pouerelli, vadino
per la licenza alli loro Curati, e nella Terra d'Angri, al Vicario
foraneo. Qual Vicario, e Curati auuertino di non dar dette
licenze senza causa, aggrauando in ciò le conscienze loro.

Li Hosti, Tauernieri, & altri, che alloggiassero, ò dessero
da mangiare nel detto tempo quadragesimale, non possino te-
nere, vendere, ò mettere in tauola à forestieri, ò ad altri, cibi
proibiti nella Quaresima; ne anco cibi tali comprati possino
cuocere, ò cucinare, ò in altro modo preparare, ne cotti, ò prepa-
rati altroue, li lassino mangiare nella loro hosteria, ò albergo,
sotto pena di ducati dieci, per ciascuno, e ciascuna volta. della
quale ne guadagni la terza parte l'accusatore, & il resto si di-
stribuisca dal nostro fiscale, subito alli Poveri della Città.

I Pollaroli non possino vendere in detto tempo Quadrage-
simale, se prima non haueranno da noi la licenza, per seruitio
de gl'infermi, sotto pena ad arbitrio nostro.

Et a maggior profitto spirituale, e salute dell' Anime, esor-
tiamo ciascuno, che frequenti le Chiese, stia alla messa ogni gior-
no ancorche di lauoro, si sforzi udire la Predica, e perciò tutti
li Cittadini in quell'hora non vadino à riuedere li loro Terri-
torij, e gl'artigiani chiudino le Buttighe, assicurandoli, che Dio
gli multiplicarà il guadagno del tempo, che haueranno impie-
gato in queste opere più necessarie in questo sacro tempo insti-
tuito per salute dell' Anime nostre.

Et acciò che con maggiore facilità li Curati, & i Parocchia-
ni possino sapere i giorni precisamente, ne quali sono tenuti di
diggiunare, & astenersi da' cibi proibiti, habbiamo pensato
ben fatto inserirli qui di sotto.

Giorni

Giorni di digiuno da offeruarsi per la Città, e
Diocesi di Nocera.

TUTTI i giorni di Quaresima, fuor che le Domeniche.
Lo Quattro Tempora dell' Anno, cioè
Il Mercoledì, Venerdì, e Sabato della prima settimana inte-
ra di Quaresima.

I medesimi primi giorni doppo la Pentecoste.

I medesimi giorni doppo la festa dell' Esaltazione di S. Croce.

I medesimi doppo la festa di Santa Lucia.

La Vigilia della Natiuità di N. S. Giesu Christo.

La Vigilia della Pentecoste.

La Vigilia dell' Assunzione della Beata Vergine.

La Vigilia di tutti gli Apostoli, eccetto quella di S. Giovanni
Euangelista, la festa del quale si celebra a' 27. di Dicembre
E quella de SS. Iacopo, e Filippo, la festa de' quali si cele-
bra il primo giorno di Maggio.

La Vigilia della Natiuità di S. Giovanni Battista.

La Vigilia di San Lorenzo Martire.

La Vigilia di tutti i Santi.

La Vigilia di San Prisco Padrone della Chiesa Cathedrale,
laquale è alli otto di Maggio.

In oltre si essorti il Popolo à digunare

La Vigilia dell' Epifania, La Vigilia dell' Ascensione.

E la Vigilia del Corpus Domini. Dat. in Nocera nel Pa-
lazzo Vescouale il 15. di febbrajo 1602.

Simone Lunadaro Vescouo di Nocera.

Editto

Editto per le Confessioni, e Comunioni.

*Simone Lunadoro per la gratia di Dio, e della Sede
Apostolica Vescovo, &c.*

Decreto del Concilio Lateranense sotto Innocentio
III. da publicarsi al Popolo ogn'anno nella pri-
ma Domenica di Quaresima, e delle
Palme. come nel Sinodo.

Ciascuno fedele dell' Vno, e l'altro sesso, poiche sarà perue-
nuto à gli anni della discrezione sia tenuto almeno una
volta l'anno fedelmente in segreto confessare tutti i suoi peccati
al proprio Curato, e s'ingegni con le proprie forze adempire la pe-
nitenza, che gli sarà imposta, riceuendo con riverenza almeno
nella Pasqua il Sacramento dell'Eucaristia, se però per con-
siglio del suo proprio Curato non giudicasse per alcuna ragione-
uole cagione douersi per qualche tempo, astenere dal riceuere il
Prefato Sacramento. Altrimenti (trasgredendo) in vita
sia scacciato, & interdetto dal potere entrare in Chiesa, & in
morte resti priuo della sepoltura Ecclesiastica, & à ciò nessu-
no si possa scusare sotto velame, e coperta di cieca ignoran-
za, questa salutariferà Constitutione frequentemente si publiche-
rà nelle Chiese.

Onde noi in esecutione di così salutarifero Decreto, coman-
diamo, che negli giorni predetti inuolabilmente ciascuno Cura-
to lo publichi nella sua Chiesa aggiugnendo quello di più se he si
comada di sopra nel Sinodo, al cap. de Sacramento Eucharistia.

Dat. Nel Palazzo, &c. Il dì 14. di Marzo 1603.

uo/2

Casus

Simon Lunadorus Dei , & Apostolicæ Sedis gratia
Nucerie Paganorum Episcopus , vniuersis , & singulis
Ciuitatis, & Diocesis nostræ Parochis, ceterisque;
Sacerdotibus Secularibus, & cuiuscumque ordinis
Regularibus, ad audiendas fidelium confessiones , à
nobis hætenus approbatis, & de cetero approbandis :
salutem in Domino sempiternam , & nostris firmiter
obedire mandatis.

C*VM* ex antiquo, & probatissimo maiorum instituto,
& nouissime ex Conc. Frid. decretis, ut fideles à grauioribus
facinoribus perpetrandis coerceantur, permissum sit Episcopis
atrociorum quorundam criminum absolutionem suo peculiari
iudicio reservare. Propterea Nos ad mores nostri populi
reformandos, & eundem quoad eius fieri patet, in officio,
ac disciplina continendum , infrascriptorum casuum cognitionem,
& absolutionem (donec aliter decernatur) nobis statui-
mus reservare. Quamobrem nullus uestrum, hac reservatione
durante, quemquam his criminibus alligatum (præterquàm
in mortis articulo) absoluerè audeat, vel præsumat, sub pena
excommunicationis ipso facto incurrendæ, nisi facultas à nobis
legitimè permissa fuerit. Quorum casuum copiam siue exemplum
manu nostra subscriptum vnà cum Bulla, quæ dicitur in Cæna Domini
vnumquemque Parochum ceterosque ad audiendas confessiones
approbatos Confessionali affixa (quod supra in Synodo præceptum est) sub arbitrij nostra pena habere
volumus, & mandamus. Dat. Nucerie ex Palatio Episcopali,
Kal. Martij. 1603.

Non

Non igitur absoluantur.

- 1 **B**laspheantes Deum, & Beatissimam Virginem.
 - 2 **M**agiam, Sortilegium, inuocationes Demonum expressas, vel tacitas, Diuinationes, Veneficia, & alia id genus exercentes, aut Sacramentis, sacris vel benedictis rebus abutentes.
 - 3 Homicidium voluntarium perpetrantes, vel ad id auxilium, consiliumue dantes, nec non filios proprios, vel alienos suffocantes.
 - 4 Incestum in primo, & 2. gradu consanguinitatis, vel affinitatis, & cum personis spiritali cognatione coniunctis, (quoad masculos tantum) committentes.
 - 5 Scripturas tam publicas, quàm priuatas falsificantes, surripientes, & celantes.
 - 6 Falsum in Iudicio, vel extra, iuramento in præiudicium tertij, deponentes.
 - 7 Incendiarij domorum, frugum, aut aliarum rerum ex proposito: & ad id consilium, auxiliumue prestantes.
 - 8 Quadragesimam, quattuor anni Tempora, vel alias vigiliis de præcepto Ecclesiæ colendas, quoad cibos vetitos eo tempore sine legitima caussa, & sine Medici fide, & nostra præterea, vel Parochi licentia, non obseruantes.
 - 9 Nemo præterea in commutationib. aut dispensationib. votorum, & iuramentorum, & in distributione incertorum, Ultra vnum aureum (in usus tamen pios conuertendum) se quoquo modo intromittere audeat, nec ab excommunicationib. suspensionib. & interdictis absolvere, aut quorūcūq;
- Ad pri-

privilegiolorum prae-textu super irregularitate dispensare praesumat, sub eisdem pœnis.

Admonitio ad Confessarios.

Meminerint prae-terea tam seculares, quàm cuiusvis ordinis regulares Confessarij Decreti Congregationis super negotijs Episcoporum, & Regularium novissimè emanati reuocantis privilegia quaecunq; absoluendi à casibus, & censuris, quæ. s. in Bulla Cœne Domini continentur: violationis immunitatis Ecclesiæ: violationis clausuræ Monialium ad malum finem: prouocationis pugnantium in duello: iniurientium violentas manus in Clericos: symoniæ realis scienter contractæ: atq; etiam confidentiæ beneficalis. Itemq; à casibus, quorum, ordinarij locorum sibi reseruauerunt, vel in posterum reseruabunt absolutionem. Ac ne illis relinqueretur dubitandi locus, eadem Sacra Congregatio addit in fine clausulam amplissimam Derogatoriam derogatariorum privilegijs quibuscunq;. Quamobrem caueant omnes Confessarij diligenter, ne dum alios temerè putant absolvere, ipsi (sub grauissimis in ea constitutione contentis pœnis) ætiori quodam vinculo illigentur.

Simon Lunadorus Episcopus Nucerinus.

Editto contra li Concubinarij Mariti, & Moglie, che non habitano insieme.

Simone Lunadoro per la gratia di Dio, &c. Vesc. &c.

G Raue peccato è, che li huomini, e donne solute, e libere dal legame matrimoniale diuino nel concubinato: ma mol-

ro maggiore, e di quelli huomini, che hanno moglie, e quelle lasciando viuono perpetuamente con le concubine, grauissimo poi è contra il bene del matrimonio, lo star marito, e moglie separati, senza il giuditio della Chiesa, e però il Sacro Concilio di Trento, ordina, che questi tali doppo la trina monitione fattali dal Vescouo, sieno comunicati: à fin che lassando questo peccato ritornino nello stato della gratia. Onde per debito dell' offitio nostro Pastorale, volendoprouedere alla salute dell' anime, e che li concubinarij lascino le concubine; e che li mariti, e moglie ritornino à viuere insieme, e si riduchino alla vita Christiana; con il presente Editto ordiniamo, & espressamente comandiamo, che in termine di sei giorni doppo la publicatione del presente Editto. de quali li primi due per il primo, li secondi due per il secondo, & li altri due per il terzo ultimo, & peremptorio termine, li s' assegnano, deuino effectualmente hauer lassato per sempre le concubine, che tengano in casa, o fuor di casa, & ogni pratica, e commercio loro, sotto la pena della scomunica di lata sententia, l' assolutione della quale à noi reseruiamo, e perche alcuni parche temino manco la pena spirituale, che le pecuniarie, & affittiuue, però voliamo che oltre alla scomunica incorrino nella pena di ducati 25. & in subsidio della Carcere, & altre pene à nostro arbitrio, e della pena pecuniaria se n' applichi la terza parte all' accusatore, & il resto à luoghi, & opere pie. E parimente ordiniamo, e comandiamo à tutti, e ciascuno, Marito, e Moglie, che di presente stanno tra loro separati, che nel medesimo termine come sopra, deuino esser ritornati à stare, habitare, e viuere insieme nella medesima casa, sotto le medesime pene. Et acciò si possa hauer notizia di quelli, tanto Concubinarij, quanto mariti, e mogli separati, che

non haueranno obbedito, ordiniamo à tutti li Parochi Curati della Città di Nocera. Terra d'Angri, e di Nostra Diocesi, che passato detto tempo, & infra tutto il tempo della quadragesima di ciascheduno anno, deuino hauer dato in nota tutti li Concubinarij, e mariti, e moglie, che non stanno insieme, quali habitano nelle loro Parrocchie rispettiuamente, sotto pena à ciascuno Curato della sospensione à Diuinis, che màcarà malitiosamente di denuntiare, nella quale incorga ipso facto, e celebrando in essa diuentarà irregolare. Dat. nel Palazzo nostro Vescouale il dì 15. Febraro 1606.

Simone Lunadoro Vescouo di Nocera.

Diuieto del giuoco alle persone Ecclesiastiche.

Simone Lunadoro per la gratia di Dio, e della Sede Apostolica Vescouo, &c.

Li Sacri Canonj, e particolarmente il Sacro Concilio di Trento, comanda alli Vescouj, che deuino come Pastori vigilare sopra il gregge alla lor cura commesso, e con opportuni rimedij procurare di medicare l'infermità di quello. Di qui è, che hauendo conosciuto, che dal giuoco suol'essere infettato non solo il populo, mà anco il Clero, leuandolo dalli studij. & altri essercitij conuenienti al grado loro, però à finche venga rimediato à questo male, e che il Clero attenda al seruitio delle Chiese, alle buone lettere, ed alli essercitij propj della sua vocatione. Comandiamo, che per l'auuenire non sia alcuno Clerico di qual si uoglia ordine, o grado di questa nostra Città, e Dio.

• *Diocesi di Nocera*, che ardisca più per l'auuenire giuocare à Carte, ò dadi, sotto pena di scomunica di lata sententia. l'assolutione della quale à noi medesimi riseruiamo, quando il giuoco sia secreto, ò non si possa prouare: ma se sarà palese, e si potrà legittimamente prouare, vogliamo, che oltre alla scomunica incorra nella pena di ducati 20. per ciascuno, e ciascuna volta, da applicarsi la terza parte all'accusatore publico, ò secreto, & il restante alla fabbrica, & ornamento della nostra Cattedrale, alla quale meritamente si deue questo commodo da quelli, che per attendere al giuoco con scandolo altrui, gl'hanno mancato del dovuto seruitio. Dato nel Palazzo Vescouale il dì 10. Dicembre 1603.

Simone Lunadoro Vescouo di Nocera.

**Diuieto dell'Arme alli Clerici della Città, e
Diocesi di Nocera.**

*Simone Lunadoro Vescouo di Nocera. Alli Diletti nostri in
Christo Clerici, tanto di maggiori, quanto di minori
ordini salute, & debita obbedienza.*

D Ouendo l'armi de Clerici chiamati nella sorte del Signore essere l'orationi, e le lacrime per edificatione, e salute del populo, di qui e, che, acciò che li Clerici scordandosi della propria dignità, ed offitio loro, con scandalo del populo, non portino armi conuenienti solo à soldati, & illecite al grado loro. Per il presente Editto proibiamo alli Clerici ogni sorte d'Arme, nel modo, & forma, e sotto le pene, che appresso si dichiararàno.

Si

Si proibiscono le Pistole sotto pena di ducati cento, e la perdita dell'Arme, se il delinquente sarà trouato di notte: e d'un Anno di Carcere: se di giorno, caschi nella metà delle pene dette.

Si proibiscano Archibusi di ogni sorte, che portino palla, e poluere, sotto pena, se sarà trouato di notte il delinquente, di ducati vinticinque, e perdita dell'Arme, e due mesi di Carcere: se di giorno, incorga nella metà della pena, e nella perdita dell'Arme.

Si proibiscano spade, pugnali storte, & armi lunghe, ancora coltellacci, sotto pena di ducati dodici, e mezzo, e la perdita dell'Arme, se di notte, & un mese di Carcere: se di giorno, la metà della pena, e la perdita dell'Arme. permettendosi però ne viaggi lunghi, e luoghi pericolosi, spade, ed archibusi lunghi, & in ogni luogo, e tempo coltelli da tauola. Dichiariamo, che i delinquenti caschino nella pena, non solo quando dalli Ministri della nostra Corte saranno trouati in fragranti, e gli sarà levata l'arme: ma ancora, quando saranno denunciati, ò da nostri Ministri, ò da altri, e che per due testimoni contesti, ò altrimenti sarà legittimamente prouato. Volendo, che l'esecutori guadagnino l'armi, & la quarta parte della pena, doppo che sarà esatta, & il resto s'applichi alla fabbrica della nostra Chiesa Catedrale.

Stando la consuetudine à Nocera, e sua Diocesi di portar in mano la Mazza, si permette alli Clerici il portar detta Mazza à buono fine: ma abusandola con dare, ò percuotere alcuna persona, in tal caso si dichiara, che incorga nella pena della spada, ò di giorno, ò di notte, come sopra è ordinato, e così comandiamo alli Clerici, che sia inuolabilmente osservato.

Dat.

*Dat. in Nocera nel Palazzo nostro Vescouale il di' ultimo
di Nouembre 1602.*

Simone Lunadoro Vescouo di Nocera.

*Capitolo duodecimo della sess. 25. del Conc. di Trento,
sopra il pagar le Decime, da leggerfi al Popu-
lo, conforme al Sinodo nel Capitolo
de Decimis.*

Non si deuono sopportare, ò patir quelli, che con varie arti, & inganni cercano di ritenere, ò non pagar le Decime, che si deuono alle Chiese, ò che temerariamente, ò senza ragione occupano, ouero usurpano quelle, che debbano pagarsi da altri, e le conuertono in uso proprio, essèdo, che la solutione, ò pagamento delle Decime sia douuto à Dio e perciò quelli, che non uogliono pagarle, ò impediscano, che altri non le paghino, occupano, & usurpano l'altrui. Comanda dunque il Santo Concilio à tutti di qualsiuoglia grado, ò conditione, che sonno obligati à pagar le Decime, che per l'auuenire paghino interamete quelle, allequali di ragione sonno tenuti, à quella Catedrale, ò qualsiuoglia altra Chiesa, ò persona, alle quale legittimamente si debbano, e che quelli, ò che le ritengono, ò le usurpano, ouero impediscano ch'il ha da pagare, si debbino scommunicare, nè s'assolmino da questo peccato, e delitto, se non doppo che haueranno interamente restituito, ò satisfatto.

In oltre il medesimo Concilio, nello stesso Capitolo efforta ciascuno, che per carità Christiana, e per l'obbligo, che deue tenere, & hauere con i suoi Pastori, e Curati, non li paia graue souue-

nire

192
nire largamente di quei beni, che Dio gl'ha dati à laude, & bonore di S. D. M. quelli Rettori, e Curati, che con le poche entrate loro non possono conseruare, e mantenere conuenientemente: & onestamente se stessi, & le Chiese loro.

Ordine perpetuo per la celebratione delle Messe, Essequie, & accompagnatura de Morti alla Chiesa, de lquale si fa mentione nel Sinodo nel
Cap. De Sepulturis.

Simone Lunadoro Vescouo di Nocera, al Capitolo, e Clero di Nocera nella Sinodo Diocesana congregato, salute, ed obbedienza alle cose infrastrate.

DEsiderando noi dar modo, e forma nella celebratione delle Messe, essequie, & accompagnatura de Defunti, acciò non naschino disturbi, e li suffragij de Defunti si faccino pienamente. Hauiamo fatta l'infrastritta tassa, & dichiarato, & arbitrato le Messe perpetue, & ordinato, come si deuue star in Chiesa nel modo, che segue, e però sendo stato da Voi approuato l'infrastritto ordine, ne comandiamo la debita osservanza, sotto le pene infrastrate.

Per le Messe perpetue, che ciascuno Sacerdote è obligato celebrare nella sua Chiesa, l'elemosina si dichiara vno Carlino per ciascuna, di maniera, che se l'elemosine antiche non arriuassero, si celebrino quelle meno Messe, e secondo le rendite si riduchino à quanto importa vno Carlino l'vna.

Per le Messe cantate perpetue nelle dette Chiese, si dichiara l'elemosina di ciascuna, Carlini quattro.

Di-

Distribuzioni nell'Essequie.

Quando il Capitolo, e' Preti di sopra Nocera, andaranno all'essequie à S. Felice delli Pagani, si deui dare per ciascuno Prete, che celebra Messa, grani quindici con la parte doppia à chi tocca, e non celebrando grani otto, & alli Preti delli Pagani grani dodici celebrando, e non celebrando grani sette, e se occorrerà, che vi deni esser il corpo presente, tutti li Preti sieno obbligati andar alla Casa del Defunto, & accompagnarlo alla Chiesa. ciascuno, che mancherà per da grani cinque, e s'applichino à quelli, che saranno andati.

Item quando s'andarà all'essequie alla Maddalena di S. Egidio, si debba dare à ciascuno Prete, che celebra Carlini due, e non celebrando, grani dieci; & alli Preti del luogo grani dodici celebrando, e non celebrando grani sette, & douendo essere il corpo presente, s'osserui come sopra nel capitolo primo.

Item quando li Preti della Maddalena di S. Egidio, andaranno all'essequie à S. Felice delli Pagani, habbino grani 12. offeruando come sopra, e tanto si deui dare alli Preti delli Pagani, andando all'essequie della Maddalena di S. Egidio.

Item quando andaranno li Preti delli Paganni all'essequie nelle Chiese à Nocera soprana, li si deui dare grani quindici celebrando, e non celebrando grani otto, & alli Preti di sopra Nocera, cominciando da S. Matteo, fin'à Santa Maria Maggiore, si deui dare à ciascuno grani dodici celebrando, e non celebrando grani sette.

Item all'essequie, che si faranno à S. Michel' Archangelo de Malloni, alla Chiesa del Abbatia di Mater Domini, alla Chiesa di S. Maria delli Securi. alle Chiese da S. Maggiore

Bb

à basso,

à basso, habbino alla medesima ragione.

Item per l'accompagnatura del morto dalla Casa alla Chiesa, quando non si faranno l'essequie, si deu dar uno Carlino per ciascuno, con la parte doppia al Curato, & alle Dignità.

Dichiarando, che quelli Preti, che saranno in sacris tantum non possino hauere se non mezza parte.

Dichiarando parimente, che li Preti delli Pagani nel luogo stesso delli Pagani, non possino hauer per accompagnatura, se non grani cinque per ciascuno.

E perche l'Anime de i Defunti non tardino lungo tempo ad ha uer' alcuni suffragij, diamo facultà alli Curati del Defunto di poter celebrar doppo la morte del defunto, o subito, o quando più presto potrà, non impedito, qual Messa celebrata, li vada buona per il giorno dell'essequie, & habbi la elemosina, come se hauesse celebrato quella mattina, douendosi stare alla sua parola, dicendo hauer celebrato.

E perche hauiamo sentito, che l'unire l'essequie, e celebrar per più, genera confusione, e pretendentie, però in questa parte vogliamo, che si riduca all'uso antico, che del Residuo, pagate le ragioni al Vescouo, & alli Curati, si diuida per metà col Capitolo, o per terzo, quando s'è sepellito in Chiesa de Regulari. Dichiarando, che li trenta sei Carlini soliti, non si piglino se non da persone pouare, che non possano far essequie vniuersali; ma li potenti siano tenuti farle, secondo la qualità della persona, e della robba lasciata.

Dichiariamo, che ogni residuo, che restasse, si diuida per una parte al Capitolo; per l'altra parte, alla Chiesa, doue si fanno l'essequie, e se si faranno alli Pagani, la parte che tocca si diuida con quelli che saran presenti, fra'l Rettore, e Capellani.

E per-

E perche li Curati molte volte si ritrouano occupati in molte funtionj, li concediamo per particolar priuilegio, che se la mattina dell' essequie quel Curato non celebrarà la Messa di Requie, habbia nondimeno la sua elemosina, e possè rimetter quella Messa in altro giorno, parimente se non interuerà all' accompagnatura del defunto, habbi nondimeno la sua elemosina.

Ordiniamo, e comandiamo, che tutti li Sacerdoti, & altri Preti in sacris, deuino tanto nell' accompagnatura, quanto nell' essequie assistere in habito, e tonsura, con cotta, e berretta Sacerdotale, e quello che mancasse, sia priuo di tutta la distributione; & accresca à gl' altri offeruanti.

E perche l' essequie si faccino ordinatamente, si tolga uia ogni confusione, nel cantare, e assistere, ordiniamo al Curato della Chiesa doue si faranno l' essequie, che proueda banchi, e scanni, doue stieno li Sacerdoti con ordine, et le dignità, e Canonici habbino il primo luogo, e stieno continuatamente tutti insieme, & seguino doppo li altri Curati, e poi Preti semplici.

Item che il Primicerio, al quale di consuetudine s'appartiene, ò lui essèdo negligente, e non curate, il Curato del luogo ordini, e comandi vno Sacerdote idoneo per la Messa cantata, vno altro Sacerdote più atto, che facci l' Edomedario in Choro. due Sacerdoti i migliori cantanti; che intonino i Salmi, dicno li versi primi al Capitolo, e poi successiuamente à gl' altri, & le lectioni, & guidino tutto l' offitio, & gl' altri cbbedischino à quelli, e nel cantare cedino alle loro voci, ne voglino fare tutti li Macstri.

Ordiniamo al Curato doue si faranno l' essequie, che proueda le pianete negre, ò pauonazze, ne permetta, che si celebri

Messa per li defunti di Requiem, d'altri colori, sotto pena al detto Curato di due ducati per ciascheduna volta, da applicarsi alla fabrica della Chiesa Catedrale, & la quarta parte all' accusatore.

E più strettamente comandiamo à ciascun Sacerdote, che non ardisca celebrar Messe di Requiem, con pianeta d'altro colore, che negro, o pauonazzo, sotto pena di sospensione à Divinis, nella quale incorga doppola celebratione di quella Messa, e non possa più ingerirsi in Divinis, se prima da noi non li sarà rilasciata detta censura.

Ordiniamo al Curato, che se la Chiesa sarà piccola, non lasci celebrare più che due Messe per volta, di Requiem, o al più tre, in luoghi tanto distanti, che li celebranti non si dieno fastidio l'uno l'altro, & li Sacerdoti, che non staranno ad obbedienza di quel Curato doue si faranno l'essequie, perdino quella mattina ogni distributione, e la guadagni quel Curato se se la possa lecitamente ritenere.

Simone Lunadoro Vescouo di Nocera.

197

RITVS GVRIÆ EPISCOPALIS
NVCERINÆ PAGANORVM.

*Per Adm. Reu. & Excell. D. Ioannem Alfonsum Melstra-
chium à Cerreto I. V. D. & Vicarium Generalem
Nucer. in vnum collecti,*

E T

De mandato per Illustris, & Reuerendissimi Dom.
SIMONIS LVNADORI Patritij Senensis Diuina
Prouidentia Episcopi Nucerini Refor-
mati, ac in Diœcesana Synodo
promulgati.

De Officialibus. Cap. I.

OFFICIALES, à quibus Iustitię totius
vniuersa pendet administratio, cum pa-
rum esset Iura in ciuitate condi, nisi sint
Magistratus, qui illa reddere possint; om-
nes quo tempore habenda est Curia, in ea conueniant,
nec ab illa, nisi dimissa, discedere audeant.

Quilibet officiũ suum debita diligentia exerceat, nec
illud ex quauis cāussa alteri demandare sibi putet licere,
quod si aliquod impedimentum acciderit, quo per lon-
gum tempus abstinere debeat, maturè Vicario, vel
Reuerendiss. D. Episcopo denunciaret, vt qui vices eius
substinere possit, nè Curię negocia impediuntur, com-
modè prouideant, à Ciuitate verò absq; licentia, ab al-
tero ex ijs in scriptis obtenta, non discedat.

Quæ

Quę in Curia gerenda sunt graviter, ac summa auctoritate, urbanitate quadam condita, peragant, quę verò secretò tractanda sunt, nulli prorsus significant, præsertim si de aliquo maleficio sit inquirendum, vel clericus, aut laicus quispiam in carcere sit detrudendus.

Postremò si quis ex officialibus alium viderit circa munus sibi commissum perperam agentē, vel turpia quęq; præsertim contra honorem Curię, statim Vicario significet, quod si absq; causa differat, particeps flagitij habeatur.

De Vicario, & eius Iurisdictione. Cap. II.

Vicarius quasi Episcopi dextera, statim codicillis Episcopalibus declaratus eamdem Iurisdictionem, quàm habet Episcopus, exercere potest, dicitur enim idem Episcopi, ac Vicarij Tribunal: Ab his verò, quę speciale requirunt mandatum, prorsus absteineat, nisi in ijs quoq; fuerit ab Episcopo data opera depuratus.

Idcò de causis matrimonialibus non minusquam de beneficialibus cognoscet, nec non præsentatos instituet ex generali commissione: Conferre autem beneficia, nequaquam, hoc enim Episcopi munus est, qui potest & hoc, si sibi placuerit demandare.

In integrum quoq; restituet lex causa, dum tamen illa transitum non fecerit in rem iudicatam.

Hic Vicarius Spiritualis subditos habet tam Clericos Nucerinę Diocesis, quàm laicos vasallos eiusdem
Mense

Mense ex immemorabili consuetudine in causis ciuilibus, & mixtis tantum.

Sed contra clericos, etiam criminaliter agit, & vsq; ad priuationem beneficij, nec prouocatur ad Reuerendissimum D. Episcopum.

Si Vicarius non sit in vtraq; Iuris facultate priuilegium adeptus, vel saltem Decretorum Doctor, aut licentatus, in causis tam ordinarijs, quam delegatis absq; consultoris voto non se ingerat: Fiscales verò non expediat inconsultis ijs, qui pro Fisco agunt.

Quoniam graue est sub Iudice suspecto litigare, si quæ iusta suspicionis causa contra eum sit, illa coram Episcopo tantum allegari possit.

Finito officio non sub aliquo Syndico de gestis à se rationem reddere teneatur.

Statuta verò, vel constitutiones quæcunq; per eum factæ cessent prorsus dimissis fascibus, siue id morte, siue ab officij remotione contigerit.

De Vicario Foraneo. Cap. III.

Vicarius foraneus exerceat illam facultatem, quæ in eius commissione continetur tantum, & ab eius sententijs, & alio quocunq; grauamine appellabili, appellatur ad Reuerendiss. D. Episcopum, vel eius Vicarium Generalem.

De Aduocato Fiscali. Cap. IV.

Aduocatus Fiscalis, causas omnes, commodum Fisci tangentes, defendat, cum omni qua decet, prudentia, & processus attentè videat, & lura Fiscalia benè proponat.

De

Actuarius, secreta caussarum nemini pandat; acta fideliter conscribat per se, non autem per substitutum, nisi de licentia Reuerendissimi, vel eius Vicarij, id quod seruet sub pœnis in Synodo contentis.

Procuratores originales dum fabricantur, penes se habeant, eo non confidat, nisi Advocatis, & Procuratoribus, cum fide de recepto; completis verò, consignet D. Vicario, quos ponat in Archiuo ad hoc opus destinato, sitq; cautus, in quibuscunq; Actis faciendis.

Actuarius teneatur appellanti de iure copiam actorum, congrua mercede recepta, arbitrio Reuerendiss. D. Episcopi, quàm citius, saltem intra mensem exhibere, qui si in differenda exhibitione, fraudem aliquam commiserit, ab officij administratione arbitrio eiusdē Reuerendiss. D. suspendatur, & alias patiatur pœnas de quibus in Conc. Trid. Cap. 20. sess. 24. de Reformat.

Item quod solo iuramento allegatur suspectus absque causa.

Item quod si testis dicat aliter deposuisse, quàm ab Actuario scriptum sit, magis credatur Actuario, nisi de falso actuario, & de falso teste tractetur, quo casu tantum, creditur testi, quantum Actuario.

De modo procedendi in Causis Criminalibus. Cap. VI.

Solet dicta Curia in omnibus causis criminalibus duplici modo procedere, aut enim procedit per inquisitionem, aut ex officio, aut per accusationē.

Item

Procedatur quoq; in delictis quibusdam ex officio; in quibus tamen non proceditur ad querelam partis.

Quando Curia procedit per accusationem, solet recipere querelam secundum formam legis libellorum, examinantur testes per querelantem nominati, vel ex officio coram ipso D. Vicario qñ de reb. grauib. agitur.

Testes laicos non minus quàm Clericos, compellit d. Curia ad ferendum testimonium veritatis, in caussis criminalib. tam censuris, quàm alijs iuris remedijs.

Item in inquirendo, vlciscēdo, & iudicando scelera, inuocetur brachiumulare, si opus fuerit, & excommunicentur illud denegantes.

Cepta informatione, si Curia viderit posse molestare Clericum inquisitum, illum citat ad informandum super mouentibus mentem Curie, & signanter super tali delicto: Si autem cognouerit molestare non posse, non citat Clericum ad informandum, sed ad perhibendum testimonium veritatis super quibus interrogatus fuerit, tanquam testem; etsi Fiscus deinde ex eius dicto aliqua indicia sufficientia acquirat, carceratur.

Solet Curia cōmittere citationem iurato suo deputato, vel alio, cum termino peremptorio, arbitrio D. Vicarij, secundum loci distantiam, qualitatem negotij, persone, & temporis si citatio fuerit circumducta, solet dicta Curia iterum citare, etsi falsitas allegatur commissa in citatione, visis actis Curia prouidet.

Debet. n. iuratus omninò inuestigare personam citandam, vt de persona illum citet, quod si facta diligentia, cum non inuenerit, citabit reum Domi, vbi

Cc

habi-

habitare consuevit alioquin si incertam habeat ille sedem, vel non sit tutus ad eius domum accessus, in his casibus, solet citare per edictum affixum valuis Ecclesiæ Cathedralis.

Quo citato, & non comparente solet dicta Curia accusare contumacias, iuxta formam aliarum Curiarum, quibus accusatis, solet committere illius capturam, & in negocijs arduis, sequestrare etiam eius bona; et, si de fero comparuerit, carcerabitur, vel dabit cautionem de se presentando die sequenti, prout causæ qualitas postulabit.

Si verò antequam contumaciæ accusatæ sint, aliquis eius amicus, vel propinquus allegabit illius absentiam, aut infirmitatem, in his casibus dabitur dicto Amico, vel propinquo aliquis terminus competens ad comparere faciendum, vel recepta fide Medici de eius infirmitate, supersedetur in causâ.

Item seruat dicta Curia Filco instante, admittere in his casibus probationes in contrarium; & proinde in d. decreto concessionis dilationis, solet decerni, quod si interim fuerit visus, vel captus, dilatione prædicta non gaudeat, & ex tunc remaneat contumax.

Item quod si deinde sponte compareat, carceretur, si contra illum adsint probationes saltem sufficientes ad torquendum; nisi verò inquisitus sit suspectus de fuga, vel dubium sit, ne in formationem destruat, tunc habita aliquali informatione, non citatur ad informandum, sed carceratur de facto, iuxta Communem DD. opinionem, deinde formatur processus attentè, & cum

omni

omni qua fieri potest, diligentia, si tamen Vicario visum fuerit ex gravitate criminis

Solet dicta Curia carceratum habilitare cum cautione de tenendo Palatium, Domum, vel Civitatem loco carceris, nisi Iure esset convictus, vel confessus, vel inditiatus ad torturam, item nec relaxat à carcere cum qui alias aufugit, nec quando in fragranti crimine esset repperitus, nec quando delictum esset manifestum, etiam si de pœna pecuniaria agatur, nec ex delictis gravissimis, nisi ex causa infirmitatis, vel simili, & in huiusmodi habilitationib⁹ stat d. Curia arbitrio boni Iudicis.

Si carceratus discessit à Palatio, vel alio loco sibi pro carcere assignato, & intra breue tempus reuertatur, solet dicta Curia exigere partem pœnæ infideiussione promissæ.

Item servat dicta Curia carceratum examinare super quibus fuerit inquisitus: fit litis contestatio: publicatur processus: interrogatur an habeat testes Fisci pro legitimè repetitis: & si defensiones facere curet, datur ei copia repertorum, cum nominibus, & cognominibus, cum certo termine ad se defendendum: Si verò non habet testes Fisci pro legitimè examinatis, non conceditur tota copia, sed sola copia Inquisitionis, cum termino duorum dierum ad porrigenda interrogatoria, quibus presentatis, repetuntur testes, & in iuramentis illis deferendis tantum, intervenire poterit inquisitus, ad quæ videnda citatur.

Testibus repetitis, datur copia repertorum cum nominibus, & cognominibus, nisi essent alij simul inquit-

siti, qui non essent in fortijs Curia, nam eò casu conceditur copia inquisitionis tantum.

Item solet Curia dicta dare terminum probatorium ad defendendum, reo etiam non petente.

Examinantur testes ad instantiam inquisiti, cum interrogatorijs Fisci, ad quæ danda ipse citatur, & ad videnda illorum iuramenta.

Item seruat dicta Curia ad instantiam Fisci, concedere etiam terminum repulsæ.

Quoties verò nil vltius remanet agendum, tam ex parte inquisiti, quam Fisci, & accusatoris, & tam in termino defensiuo, quam ad repulsam (quoties petita fuerit) solet D. Vicarius processum satis diligenter videre, dicta testium ponderare, etsi indicia satis sufficientia viderit contra inquisitum adesse, torture subijciendum esse decernit, si ex tortura illata confessus fuerit illum condemnat.

Si verò conuictus, vel confessus est; mandat illum torqueri ad sciendum complices, & fautores, citra tamen præiudicium conuicti, & confessi.

Si nec semiplenè est conuictus, tunc tamquam deficiente probatione, est absoluendus (est enim vera conclusio, quod etiam in causis criminalibus, auctore non probante, reus absolvitur).

De Instrumentorum liquidatione. Cap. VII.

S Ciant omnes seruare dictam Curiam in instrumentorum liquidatione ritum Mag. Cur. Vicar.

Item

Item presentato instrumento chartæ, argamena, & subscriptione Notarij, Iudicis ad contractus, duorum, vel trium testium iuxta dictum ritum, expeditur citatio super tenore instrumenti, & citatur debitor, deinde oīa fiunt, quæ traduntur per d. ritum, & per scribentes ibi.

Item seruat dicta Curia liquidare instrumenta, non solum contra suos Clericos, sed contra suos vassallos laicos ex immemorabili consuetudine.

Item quod Vicarius cognoscat de illiquidatione etiam parte non opponente, nec ita libenter liquidat instrumenta.

Item quod non liquidetur instrumentum illi, qui dum etiam, quod in eo adsit clausula illa, & pro liquido possit præsentari.

Item quod instrumentum initum inter laicos non vassallos, si deinde aliquis eorum efficiatur Clericus, eodem casu liquidatur in Curia.

Item non liquidatur instrumentum iuxta formam d. ritus, quando fuerint præteriti xx. anni à die nate citationis, sed agatur via ordinaria.

De obligationibus stipulatis penes Acta Curie. Cap. VIII.

A Confantur in dicta Curia obligationes stipulate penes Acta Curie, tam contra vassallos laicos, quam contra Clericos, & exequitur poena per Procuratorem Fificalem.

Item seruat d. Curia, obligationem iam factam, penes Curiam secularem contra laicum, qui deinde effectus

Ausest Clericus, non exequi facere, nisi prius citetur reus, ad dicendum causam quare, contra ipsum exequi non debeat.

Quod pœnæ tam obligationum inculcatorum, quam instrumentorum liquidandorum exigantur ad rationem ducatorum decem pro centinario, quæ spectant ad mensam Episcopalem.

Item quod obligationes Curie capiantur per ipsius ordinarium actuarium, & in libro extendantur; verum si acciderit stipulari per alium, ut consuetum est in Civitate Nucerie, ipse teneatur infra tres dies illas in libro ipsius Curie conscribere, quæ omnia minime facere valeat, absq; speciali licentia actuarij ordinarij dictæ Curie nostræ.

De modo procedendi in Causis Civilibus ordinarijs. Cap. IX.

S Olet dicta Curia recipere libellos, non generales, sed speciales, cum omnibus istis requisitis, videlicet quicquid. Coram quo, Quo iure peratur, etiam, à quo; quibus adimpleris, ritè compositus quisque libellus erit.

Item mandat dicta Curia libellum præsentatum per Actorem intimari parti adversæ cum termino præfixo secundum distantiam loci.

Item si contigerit libellum intimari extra Diocesim, solet d. Curia servare, ut citetur pars adversa, vel personaliter, vel Domi in præsentia duorum testium.

Item relatione facta, & reo non comparente, accusantur

fantur contumacię, quibus incusatis exequitur pro primo decreto, & immittitur in possessionem bonorum pro concurrenti quantitate, vel si in rem agatur, solum rem petitam, qua missione facta, si infra tres menses comparuerit, vel alium terminum arbitrio Iudicis, à die interpositi decreti, & purgauerit contumaciam, & recuperare voluerit possessionem, admittitur, reſectis expensis cum cautione de Iudicio ſiſti.

Item si reus post d. terminum non comparuerit, ac cusatis iterum contumacijs per Actorem, procedit dicta Curia ad ſecundi decreti interpositionem, si verò comparuerit in termino, vel post tres dies vtilis, post comparitionem continuo ſequentes, & expensas reſtituerit, auditur, ac si à principio in iudicio fuiſſet.

Post ſecundi Decreti interpositionem, si reus comparuerit intra mensem, vel alium ſimilem terminum, & debitum cum omnibus expensis reſtituerit, recuperabit poſſeſſionem: post dictum terminum amplius non auditur, niſi doceat de legitimo impedimento.

Si actor exequi noluerit ex primo decreto, ſed cauſam proſequi, tunc curabit ſibi impertiri terminum probationum in contumaciam, & omnia fieri neceſſaria ad cauſam.

Item ſeruat dicta Curia audire minorem contumacem per reſtitutionem in integrum, etiam non reſectis expensis.

Reo verò in termino comparenti, datur copia libelli ſumptibus actoris, & terminus ad conſultè reſpondendum, ſi velit cedere, vel contendere.

Item

Item seruat d. Curia cogere Actorem ad præstandam copiam instrumenti nominati in libello, & copiam aliorum instrumentorum, & scripturarum relatarum in d. libello ipsi reo petenti ante lris contestationem, nisi dictum instrumentum, vel scriptura præsumitur esse penes ipsum reum, vel si verosimiliter de ipsis esset informatus, vel si Actor illud in promptu non haberet, iuramento ei prius delato, aut assertorie de illo mentionem faceret in libello.

Item seruat d. Curia concedere terminum dicto reo ad opponendas exceptiones dilatorias, & peremptorias, & alium ad illas probandas.

Item si exceptiones peremptoriæ liquidè opponenti, ita vt altiore non requirant indaginem, tunc ad merita causæ non reijciuntur, sed totaliter oppositæ, victoriam caussarum Reis tribuent, & earum cursum impediunt, atq; diriment.

Actore nomine alieno agenti, vt procuratorio, seruat d. Curia ad instantiam partis præceptum facere, vt exhibeant mandatum.

Item seruat d. Curia, quod Pater agat pro filio, vel è contra, vel quilibet coniunctus vsq; ad quartum gradum nec petet mandatum procurationis, etiam ad partis instantiam, si de rato cauerit.

Item seruat d. Curia in quibuscunq; Iudicijs mandare, vt Actor suam legitimet personam.

Item seruat d. Curia non recipere oppositas exceptiones lris ingressum impediunt, post lris contestationem, nisi nouæ opponantur.

Ex-

20 Exceptionibus reiectis, vel ad merita referuatis, Actor præstet iuramentum de calumnia, Reus tenetur respondere ad interrogationes factas per ipsum Actorem, videlicet si tenet, & possidet, vel si est hæres, vel nē, & similia, aliàs habetur pro confesso, vel negante in contumaciam, & huiusmodi interrogationes non modo profunt Actori, verum etiam, & ipsi iudici, nē iudicium reddatur elusorium.

Item huiusmodi responsiones sunt per principalem, vel Procuratorem, speciale habentem mandatum. Item seruat dicta Curia huiusmodi interrogationes facere ex officio, in quacūq; iudicij parte, etiam super nouis capitibus.

Item tenetur Reus ad instantiam Actoris declarare exceptiones vagas, atq; generales per eum oppositas in facto tantum consistentes, non autem in iure, puta quando Reus opponit exceptiones carentie, & incompetentiæ actionis.

10 His adimpletis solet dicta Curia certum terminum probatorium vtriq; parti impertiri (modo petatur) recipere articulos, super quibus testes examinandi erunt.

Item quod procedatur absq; termino probatorio, quando causa consistit in mero puncto iuris.

Item si terminus fuerit elapsus, & in eo neutra pars quicquam probauerit, non propterea poterit ad illud reintegrari, etiam actore petente.

Et si aliquis de litigantibus petierit copiam articulorum ad finem formandi interrogatoria, & videndi an articuli sint impertinentes, solet dicta Curia con-

Dd cedere

concedere, ad quę prosequendā datur brevis terminus.

Item pars petens copiam articulorum ad effectum prædictum antequā consignetur, debet prius examinari aduersario petente.

Item, quod recipiantur alij articuli de nouo, vltra præsentatos.

Testes citati examinentur per actuarium, verum si per partes fit nominatio testium extrā locum iudicij, solet dicta Curia, præuia lista suspectorum, examen officiali speciali illius loci, vel viciniorum committere, & non aliter, nec alio modo.

Item in huiusmodi examine faciendō, vltra terminum probatorium datur pro qualibet dicta numerus quinque dierum.

Item quod quilibet intendens facere nominationem testium extrā locum iudicij, teneatur eam facere intrā quinque dies termini, postquam ei notificatus fuerit.

Articulis, siue positionibus præsentatis Reus tenetur deponere ad instantiam Actoris, & sic de contrā per verbum credo, vel non credo, vel per verbum præcisę affirmatiuum, vel negatiuum, puta, est, vel non est, aut per verbum, dubito, & sit dicta depositio post terminum etiam post conclusum in causa, ex officio iudicis tantum articulis, siue positionibus præsentatis, Reus tenetur deponere ad instantiam Actoris, & sic de contrā.

Item si principalis sit absens, tunc expensę erogandę pro expeditione literarum commissionalium, spectant ad petentem ipsam depositionem, salarium verō quod

quod datur officiali, cui d. examen committitur, spectat ad ipsum principalem examinandum. Si vero officialis illius loci, in quo degit principalis examinandus, allegetur suspectus per petentem depositionem, tunc illius salarium soluendum est per dictum petentem depositionem, tamquam causa harum expensarum.

Item seruat dicta Curia, pendente dicta depositione, in causa supersedere, nec principalem super impertinentibus examinare.

Item seruat dicta Curia, antequam testes examinentur, citare partem aduersam ad videndum iuramenta testium, & similiter eius Procuratorem, cum quo lis est contestata.

Item quod testes turmatim non recipiantur, sed singulatim, vnus post alium, in loco secreto, ne vnus alium instruat.

Item quod non permittatur testes referri ad priorem depositionem, in eadem, vel diuersa causa facta, sed interrogentur per extensum, & eorum dicta per extensum repetantur, non autem per viam simplicis repetitionis.

Testibus examinatis, & termine elapso, fit publicatio cum termino ad presentandum; conceditur repulsa petenti, & repulsa repulsæ, reseruatis priuilegijs ijs, quibus de iure competunt.

Item terminus primi beneficij sit medietas primi termini, & terminus secundi beneficij, medietas termini primi beneficij.

Potententes repulsam, vel beneficia, & illis non uten-

tes, puniantur pœna arbitraria iudicis.
 Post causam introductam, beneficia non concedantur, & semel concesso beneficio, non possit illud petens, renunciare in damnum alterius partis etiam maioris.

Item anteq̃ fiat cōclusio solet d. Curia seruare, vt parti aduersę intimetur instantia, in qua petitur ipsā fieri.

Item facta cōclusionē, clausum est os partibus, tam in examinando, quàm in presentando scripturas, nisi scripturę nouiter fuerint repertę, vel in cōclusionē fuerit opposita clausula illa, videlicet facta est conclusio in forma.

Item solet dicta Curia deferre iuramentum volenti presentare has nouas scripturas videlicet, an sit verum, nouiter illas reperiisse.

Item antequā Processus Iudici asportetur pro illius expeditione, seruat dicta Curia facere monitionem ad dicendum, siue ad sententiam quę intimatur partibus, & cum relatione ponitur in processu, nisi tñ fuerit petitus terminus ad impugnandum scripturas de nouo presentatas, vel fuerit petita declaratio circa vsum.

Item fiat declaratio formiter per Procuratorem, quę ratificari debet per eius principalem, & si pars declarare noluerit compelletur.

De modo procedendi in causis summarijs. Cap. XL

Seruat d. Curia summarie simpliciter, & de plano, sine figura iudicij, & sola facti veritate inspecta, procedere in omnibus causis à iure permissis.

Pla-

Placet, ut in ijs pro libello sufficiat talis, qualis peti-
tio, quæ sit tam etiam clara, ut Reus deliberare pos-
sit, an velit cedere, vel contendere.

Item datur reo copia d. talis, qualis petitionis, eius
sumptibus.

Item quod huiusmodi causse possint incipere ab ar-
ticulis, & in illis sublata sunt substantialia iudicii, puta
litis contestatio, & similia; in ferendis autem sententijs,
& probationibus servatur dispositio Iuris Communis,
& iuramenta calumnie.

Item citentur aduersarii in quolibet actu præjudi-
ciali amputentur dilationes, & procedatur in ferijs ad
utilitatem hominis tantum.

Item quod Vicarius, causas huiusmodi, quantum
poterit, faciat breviores, exceptiones, & appellationes
frustratorias repellendo, partium; Aduocatorum, &
Procuratorum contentiones, & iurgia testiumq; su-
perfluum multitudinem repellat.

Item quod detur terminus præfinitus utriq; parti ad
probandum incumbentijs, servata forma tradita supra
de modo procedendi in causis Civilibus ordinarijs.

Item quod depositio principalis petatur in quacun-
que parte iudicii.

Item testibus ritè receptis, servat d. Curia non con-
cedere repulsam, nec primum, nec secundum Benefi-
cium in causis summarijs, in quib. non agitur de dam-
no irreparabili.

Item non publicato processu, nec conclusa causa,
servat Curia partes monere ad dicendum, & sententiã,
& ad-

& admittere scripturas presentatas in quacunq; iudicii parte ante sententiam.

Item quod Vicarius sententiam sine scriptis, stans, vel sedens proferre possit, prout sibi magis placuerit, etiam non conformem libello.

Item Vicarius in causis, modicis, puta sex Ducat. & infra, vel inter stipendiarios, & his similibus procedit sine scriptis.

Item quando Vicarius mittit seruientem Curie ad debitorem ad instantiam creditoris aliquid petentes, mandat dicto debitori, vt statim coram eo compareat, non autem quod soluat d. creditori, vel compareat die sequenti, & si est suspectus defuga, ordinet d. seruienti, quod ipsum vocet, & veniet cum eo, quo debitore coram Vicario ueniente, creditor oretenus suam aperiat intentionem, & debitor replicet quod sibi videbitur, & sic summarie mandet, vt soluat, vel non discedat a Palatio, vel probet, quod dicit, prout facti qualitas exposcit.

De modo procedendi in Appellationibus. Cap. XI.

Seruat d. Curia non admittere appellationes nisi a decretis diffinitiuis, vel habentibus vim diffinitiuam, vel interlocutorijs damnum irreparabile continentibus.

Item quod appellationes non recipiantur nisi per publica documenta, cum decreto, quod partibus intineatur ad dicendum an debeat admitti, vel ne, vel quando clare

do clarè apparet non esse admittēdas cum prouisione
negatiua, videlicet non admittit, nisi si, & in quantum.

Item quod admittantur appellationes sine manda-
tis, personis pro suis cognatis, modo cauerint de rato,
& ratificatio venerit infra tempus appellandi.

Exequantur decreta lata in causis residentie, cor-
rectionis morum, & visitationis nisi tractetur de dam-
no per diffinitiuam, irreparabile, vel visitator, citata
parte, adhibita causę cognitione, processerit; item ele-
ctionis factę per concursum, item determinationis om-
nium controuersiarum de præcedentia in processioni-
bus publicis, tum in his, quę sunt in tumultandis de-
functorum corporibus, & in deferēda vmbella, & alijs
similibus, item penę impositę Clericis concubinarijs,
item sententię condemnatorię in causis mercedum,
non obstantibus appellationibus, & inhibitionibus
quibuscunque.

Item legitimā appellationē pendente, liceat innoua-
re in accessorijs, non autē in negotio principali, pu-
ta, providere de alimentis, ne animalia pereant, & sic
de similibus.

Inhibitionibus post appellationem, vt præmittitur,
sine interpositione decreti diffinitiuī, vel causę diffini-
tiuę vim habentis, vel damnum per diffinitiuam irre-
parabile continentis, non paratur.

Item quod a sententiā etiam diffinitiuā, contra verū
contumacem probatā, non recipiatur appellatio, nec
inhibitio, aut quęuis alia prouisio, donec huiusmodi
non purgauerit contumaciam.

Car-

Carceratus, pendente appellatione remaneat in carceribus dictę Curię, donec iudex ad quem, visis actis, & causa cognita aliter decreuerit.

Inhibitiones, vt premittitur super appellationibus à decretis interlocutorijs, vel diffinitiujs, super delictis notorijs, vel in ceteris casibus à iure prohibitis, non admittantur, nisi pro transmissione actorum, vsquequo ipse superior Metropolitanus de causa, & legitima appellatione cognoscere inceperit.

Item inhibitiones in forma, super causa appellationis à sententia diffinitiva per curiam non recipiantur, quando ab ea fuerit appellatum post x. dies, de hoc tamen Curia Metropolitana de causa, & appellatione legitima cognoscere exordiatur.

Quod si Metropolitanus, in aliud, quam curia, rem, de qua inter appellantem, & appellatum, controuersia vertitur, aliquod, post eius inhibitionem attentat, & occasione huiusmodi iurisdictionem d. Curię sibi ad dicare tentauerit, ab ipsa iurisdictionis turbatione, iuris remedijs se tueatur.

Item appellationes in causis vassallorum, tam ciuilibus, quam mixtis deuoluuntur ad Metropolitanum.

Item seruat d. Curia non parere mandatis sui Metropolitanis, nisi in causis à iure expressis.

Item appellanti seruat d. Curia statuere terminum ad recipiendum apostolos, & alium terminum ad prosequendum appellationem, cum comminatione, quod si in vnoquoq; defecerit, appellatio habeatur pro deserta.

Item

Item si appellatio est deserta, & is, qui sententiam obtinuit, illam executioni dari petat, & appellans compareat, & opponat de pendentia litis, & pars replicat appellationem desertam, uel formiter factam non esse, prout facti qualitas exposcit; & de illo constituto, non declarat appellationem esse desertam, sed facit, quod exequatur sententia.

Item seruat d. Curia in causis delegatis, statim mada re ut fiat presentatio brevis, presentato precipere, ut ad uersarius citetur, cui inhibetur cum inserta forma Brevis.

De nonnullis causis ad dictam Curiam spectantibus. Cap. XII.

Seruat d. Curia auocare causas quolibet ad eius forum spectantes inceptas coram iudice seculari, siue principaliter, siue incidenter, sub poenis, & censuris suo arbitrio infligendis.

Item si Clericus, uel uassallus in authores laudati fuerint in Curia seculari, statim declinare debent illius forum & notificare d. Curie Episcopali, ualeat cum inhibitionibus. causas huiusmodi auocare a d. Curia seculari.

Item quod Clerici laicorum haeredes, conueniantur pro hereditario debito, non ubi defunctus debebat. scilicet coram iudice seculari, sed coram d. Curia Episcopali suo iudice competenti.

Item seruat d. Curia cognoscere uassallos laicos, uel exemptos committentes falsitates, periurium, & alia similia crimina in eius foro, uel causarum occasione irreuerenter loquentes Coram iudice.

F I N I S.

Ec

INDEX RERVM NOTABILIVM.

A.

A B E S S E à suis Ecclesijs
parochi non debent ultra
biduum sine Episcopi licē
tia. de Resid. pagina 36
Absentium parochorum, & Canonico-
rum pœna. de Resid. 37
Absolutionem grauiorum criminum
summis tantū sacerdotib. conuenit
reſeruari. de penit. 105. & 184.
Abhortum procurantes detestentur
Parochi inter concionandum. De
Paroch. 43
Abusus omnes, & superstitiones circa
morientes, si qui fortē irrepserint,
tollant Parochi, de Sacram. extr.
vñt 120
Actus nullus iudiciarius fiat, nullus
contractus, præter matrimoniales,
in Ecclesia celebretur. de Diuino
cultu. 33. 35
Actuarius, quæ, circa legatæ pia ser-
uare debeat. de pjs volunt. 65
Aduena, & qui certum domicilium
non habent, vbi in paschate Eu-
charistiam sumere debeant. de Sac.
Euch. 98
Album in vnaquaq. Sacrificia appen-
sum sit, in quo Missarum, & Diui-
norum Officiorum obligationes de-
scriptæ sint. de offic. Paroch. 38
Alearum, & taxillorum ludus per-

sonis Ecclesiasticis interdicitur, sub
pœna, vt in edicto. 188
Altaris mensa si tota consecrata sit,
qua rōne contegenda. de Ecclesi. 72
Altaria ea omnia habeant, quæ præ-
scribuntur. de Ecclesijs. 78. 79
Altaria erigere, aut erecta demoliri
nemini liceat sine Episcopi facul-
tate. de Diuino. cml. 32
Anniuersarium, Episcopus, pro Epif-
copo præfessore facere debet, Ca-
nonici item pro defunctis Canoni-
cis. de Sepult. 28
Annulos Clerici non gesserint, nisi offi-
cium, aut dignitas id permittat.
& in Missæ sacrificio deponatur.
de Cler. vita. 20
Arbores, vites, hederæ ab Ecclesiarijs
periculis conuellantur. de Eccle-
sijs. 76
Arma Clerici non ferant, sub pœna,
vt in edicto. 189
Astrologiam iudiciariam exercentes
eorumq; fautores, ac sectatores pu-
niendi vt in Const. Sixti Quinti. de
Magicis artib. 7

B.

B aptissimus quantam habeat ne-
cessitatem. de Bapt. Sac. 85
Baptismus tantum in Ecclesia, extra
casum necessitatis, ministrari debet

de

- de Sac. bapt. 89
 Baptizandi primo quoq; tempore ad Ecclesiam. deferantur. 85
 Baptismus si ob necessitatem domi sit ministrandus, id non fiat à laico presente Clerico, à minore presente maiore, nec à muliere, presente viro, nisi illa sit peritior. ibidem.
 Baptismi ab administratione parentes abstineant. ibidem.
 Baptismi materia, quæ; itemq; forma: sæpe populo parochus inculcet. 86
 Baptismi aqua sup qua corporis parte infundenda, cum puer ex matrina aluo prodiens in vite discrimine versetur. ibidem.
 Cū ijs, qui iussu de caussa baptizati sint extra ecclesiam: item si infans expositus offeratur baptizandus, quomodo se gerat parochus. 87
 Baptizandis quæ nomina imponenda. ibidem.
 Baptizandorum susceptores quot esse debeant, & qui. ibidem.
 Baptismo in administrando, inter quos spiritalis cognatio oriatur. ibidẽ.
 Qui nam à suscipiendi munere arce-
 cendi. 88
 Baptismo nihil superstitiosum adhiberi curat Parochus. ibidem.
 Baptizatorum, eorumq; parvulorum, & compatrum nomina, in Codicem huic tantum vsui paratum, parochus referat. 89
 Baptislerium non extruatur Episcopo inconsulto. ibidem.
 Baptismalis aqua quando, & quibus ceremonijs benedicenda. 90
 Benedictio in mensa à Clericis semper adhibeatur. de Cler. vita. 19
 Benedictio nulli in secundis nuptijs impertiatur. de Sac. matrim. 135
 Blasphemi Confr. Pij V. penis, & alijs arbitrio Epif. afficiuntur. de Blasph. 8
 Blasphemantes fraternè corripiendi, & si cum scandalo, aut publice, ad Episcopum deferendi. ibidem.
 Blasphemantes q corripuerint; Apostolicas Indulgentias consequentur. ibidem.
 Bona ecclesiastica non veniuntur, permutentur, aut in emphyteosim concedantur, sine consensu Summi Pont. de tuen. Ecclef. bon. 62
 Bona Ecclesiastica consanguineis non locentur, sine Epif. licent. c. eod. 63
 Bonorum Ecclesiasticorum caducitas non remittatur sine Episcopi facultate. ibidem.
 Bona Ecclesiastica cum dantur in emphytheusin, quæ cautio adhibenda in instrumentis c. eod. 63. 64
 Hac in re negligentes quæ pena afficiendi. ibidem.
 Bonorum ecclesiasticorum recognitio quolibet decennio conuocatis conductioribus facienda, & renouanda. ibidem.
 Bona mobilia vsui Ecclesiæ dicata nō alienentur absq; Episcopi scripta licentia. ibidem.

C.

Cadaverum inspectiones in Ecclesia non fiant. de Div. cul. 33
 Cadaver nullius ante duodecim horas terra mandetur. de sepult. 37

cere-

Ceremoniarum magistri partes, & munera. de præf. Chor. 56

Cemeterya muro, aut cancellis circumsepiantur: lignea crux erigatur: clausa semper habeatur. de Ecclef. 81

Cemeterya noua sine Episcopi facultate non extruantur: in ipsis, ante benedictionem, corpora non sepe- liantur. ibidem.

de Cemeteryis, cuiusvis generis ludi ar- ceantur, c. de Diuin. cult. 34

Campana die Sabbati Sancti nullibi pulsantur prius, quam in Cathedra li pulsari capta fuerint. negligenti- um pena. de offic. paroch. 39

Campana ad salutationem Angelicam quater pulsanda. c. eodem. 40

Campanile non cuius pateat, sed pes- sulis, & elaxe muniatur. c. eod. 42

Campana sono signum detur dum in Missa Conuentuali Corpus Christi eleuatur. de obser. in celeb. mis. 46

Campana sono fideles pridie ad sup- plicationes conuocentur, eadem in exitu, & reditu processionis pul- sentur. de Sacr. supplie. 50

Campana pridie sub vesperam, vel mane paulo antequam viaticum ad egrotum deferatur, de more pul- setur. de Sac. Euch. 100

Canonicorum, & sacerdotum functio- nes in Choro præstare negligentium pena. de chor. discipl. 54

Canonici dum Diuina celebrantur, & diebus festis nisi urgente necessita- te Capitulares conuentus non ha- beant. de Capitul. 143

Negocia omnia in Capitulo testis votis deciduntur. ibidem.

Capitularibus in deliberationib. nulli nisi sacris initiato suffragium con- ferre liceat. ibidem.

de Capitulari Congregatione, nemo nisi a præfeto impetrata facultas te, discedat. sub pena suspensionis 142

Cappellanus Confraternitatum, qui præstare debeat. de Confrater. 7

Chori sedilia, aut ecclesia portas ne- mo occupet, nullus in ecclesia per- petuam sedem ponat. super eccle- sijs cubicula non extruantur. de Diuin. cult. 35

Choro quanta cum religione interesse debeant Clerici, & quæ ibi vitan- da. c. de Chor. discipl. 52

Qua hora ad Ecclesiam conuenire debeant, quo ordine de Sacristia ad Chorum præcedere, quo uestiri. c. eo. 53

In Choro nemo dormiat, aut literas legat, aut horas priuatim recitet: flores aut rosas gestet. per sub sellia non vagetur. ibidem.

de Choro quo ordine discedendum. c. eod. 54

Chori præfetus, quæ curare debeat. de præf. Cho. 55

A Choro nemo discedat nisi venia a præfeto impetrata. ibidem.

Clerici non sacerdotes semel saltem singulis mensibus Eucharistiam su- mant. de Cler. 19

Clerici minores qui sacra mensa ido- nei non sunt, semel saltem in mense peccata confiteantur. ibidem.

Clericorum habitus, vestitus, barba qualis esse debeat. c. eod. 19. 20

Clerici mulierem nullam, etiam con- san-

- sanguineam, de qua possit haberi suspicio apud se habeant. *ibidem.*
 Clerici à quibus reb. abstinerere debent. c. eod. **20. 21. 22. 23**
 Clericalem habitum à se ipso nemo assumat, susceptum non deponat, inconsulto Episcopo. c. eod. **22**
 Clerici quæ præstare debeant. *ibidem.*
 Clerici in associando funere superpelliceo, & Clericali bireto utantur. de sepult. **26**
 Clerici dum missæ celebrantur per Ecclesiam non discurrant, vel vagentur. de obser. in celeb. mis. **45**
 Clerici nulli, susceptores baptizandum esse possunt: laicis item annis **14.** minoribus interdictum est. de Sac. bapt. **88**
 Clericalis habitus Episcopi auctoritate suscipiendus, eoq; *inconsulto* non deponendus. de Sac. ord. **122. 123**
 Codex in vnaquaq; Ecclesia sit, in quo singuli sacerdotes celebrantes, & qui Sacristie præst, describant, quo nomine celebraverint. de off. Paroch. **38**
 Codicis, in quem defunctorum nomina relata sint, exemplum, parochi in Synodo tradant. de sepult. **29**
 Cognatio spiritualis in baptisimi, & Confirmationis administratione inter quos oriatur de Sac. Bapt. **87.** & de Sac. Conf. **92**
 Compadres siue susceptores qui admitti debeant in baptismo, & qui reijci. de sac. bapt. **87. 88**
 Cõcionatoris Christiani partes, et munera quæ. de Verb. Dei ord. **10. 11**
 Concio noctu non habeatur. *ibidem.*
 Concioni non modo Clerici, sed etiam laici, & magistratus interesse debent. c. eod. **12**
 Confessarii quicumque, Bullam Cænæ Domini, & Casuum Episcopi reservatorum paginam in sede Confessionali affixam habeant. de off. paroch. **40. de Sac. pæn. 107. 184**
 Confessiones extra mortis articulum nullus secularis, vel regularis audiat, qui vel Parochiale beneficiũ non habeat, vel ab Episcopo *non sit* approbatus. de Sac. pæn. **105**
 Confessarius nullus à censuris, & criminibus in Bulla Cænæ Domini cõtentis, vel ab alijs Summo Pontifici vel Episcopo reservatis (præterquam in mortis articulo) absolvere audeat. de Sac. pæn. **105. 186**
 Confessarius ad audiendas fidelium Confessiones accedens, quæ præstare debeat de Sac. pæn. **106. 107**
 Confessionalia ad quam formam constructa, & quot in qualibet Ecclesia curata esse debeant. *ibidem.*
 Confessarii sine superpelliceo, stola, & Clericali bireto Confessiones non audiant. sub pænâ suspensionis. *ibid.*
 Confessarius erga penitentem, ut se gerere debeat. de Sac. pæn. **107. 108. 109. 110.**
 Confessarii nihil sibi ipsi in penitentia applicari, aut dari curent *ibidem.* pag. **111**
 Confessarii, veteres canones penitentiales notos habere studeant. *ibid.*
 Confessarii, qui ægrotorum confessiones audierint, scriptum huius rei testimonium, medicis exhibendum relin-

relinquant. de pen. 113
 Confirmationis. & baptismi differen-
 tia qua. de Confirm. 91
 Confirmationis dignitatē, & fructus,
 quo potissimum tempore Parochus
 explicare debeat. ibidem.
 Confirmationem adulti, parochi hor-
 ratu, confessione expiati suscipiāt,
 & si mane conferatur, ieiuni ac-
 cedant. ibidem.
 Confirmationis Sacramentum irreite-
 rabile esse parochus doceat, & ad
 eam nullus alienę Diocesis admit-
 tatur. 92
 Confirmatione suscipienda qui arce-
 di. ibidem.
 Confirmatio seorsum maribus ac fe-
 minis exhibeatur. 93
 Confirmatorum pars inuncta, & bom-
 bice absterfa candida fascia astrin-
 gatur. ibidem.
 Confirmati ab Ecclesia nō discedant,
 nisi tota actione absoluta, & Epi-
 scopali benedictione accepta. ibidē
 Confirmatorum, parentumq; & com-
 patrum nomina in libro huic rei
 destinato à parocho describantur.
 ibidem.
 Confratrum laicorum munus, & reli-
 gio quę. de Confrater. 68.69
 Confraternitatum prescripti quando,
 & quomodo eligendi, & eorum in-
 strumentum. ibidem.
 Confraternitatum Camerarius quies-
 se debet. 70
 Confraternitatibus alienatio immo-
 bilium, absq; sedis Apostolica au-
 thoritate interdicta est. ibidem.
 Confratrum conuentus in oratorijs,

ubi missa celebratur. non habeantur.
 profana omnia procul pellantur.
 71
 Confraternitates nouas erigere sine
 Sedis Apostolicę auctoritate ne-
 mini licet. ibidem.
 Confraternitates singula habeant se-
 retum ad efferendos mortuos. de
 sepult. 28
 Consensus mulieris ad effectum denun-
 ciandi matrimonium, in Ecclesia,
 aperto; ac patenti loco exquirat-
 ur. de Sacr. matrim. 131
 Constitutio Pij V. de Medicis semel
 quotannis promulgat. de pen. 113
 Constitutionibus in Nucerina Syno-
 do sancitis parere recusantes, fla-
 tutis in eisdem penis afficiendi. de
 ijs qua generatim. 155
 Constitutiones Nucerinę à die pro-
 mulgationis post integrum mensem
 vim suam, & robur habeant. 156
 Constitutionum Nucerinarum libelli
 typis excusum primo quoq; tem-
 pore vnusquisq; Nucerina Ciuita-
 tis, & Diocesis Clericus sibi com-
 paret, & assidue perlegat. ibidem.
 Constitutiones Nucerinę Apostoli-
 cę Sedis auctoritati subiiciuntur.
 ibidem.
 Curatores animarum Ritualem Roma-
 num habeant, & ab eo in Sacra-
 mentorū administratione nūquam
 discedant. de sacr. administrand.
 pag. 84. de sacr. penit. 101. 106. de
 extr. vncl. 116. 119. 120.
 Curati non solum Dominicis, & festis
 diebus, sed etiam frequētius in suis
 ecclesijs missas celebrent. de offic.

paroch.
 Curati nomina eorum qui confessi, &
 comunicati non fuerint in pascha-
 ra ad Episcopum scripto afferant.
 & alia faciant, iuxta formam ibi
 traditam. de Sacr. Euch. 96-97

D.

Deambulationes, cadauerum in-
 spectiones, negotiationes, con-
 tractus, laicales conuentus in Ec-
 clesia non habeantur. de Diuino
 cult. 33-34

Decima iure diuino debita. de Deci-
 mis. 82

Decimas debitas soluere negligentes,
 vel quoquomodo subtrahentes, aut
 impediētes excommunicationi su-
 biiciuntur. ibidem.

Decretum Conc. Trid. de Decimarum
 solutione vulgaris sermone exponen-
 dum à parochis, & quando. de De-
 cimis. 82. 83. 191.

In Decimarum exactione loci con-
 suetudo seruanda. ibidem. 83

Decretum de Hereticis denunciandis,
 quando, & quoties à parochis pro-
 mulgandum. de Heret. 4

Denuntiationes promouendorum ad
 sacros ordines, et matrimoniorum,
 quomodo, & quando faciendæ à
 Parocho, & quid continere debe-
 ant. de Sacr. ord. 124. & de Sacr.
 matrim. 133

Denuntiationibus factis, si per duos
 menses differatur matrimoniū, non
 celebretur, nisi repetitis denuncia-
 tionib. vel sine Episc. licentia. ibidē

Dies festi quomodo colendi. de fest. co-
 lend. 18. & in Edicto.

Difficultas, quæ in his constitutionib.
 exoritur, vni Episcopo soluenda.
 de ijs, quæ generatim. 156

Doctrinam Christianam Parochi à
 prandio, per horam doceant. de
 Doct. Christ. 12

Doctrinam Christianā qui docent, tū
 qui discunt, Pontificias indulgen-
 tias consecuntur. de Doct. Chr. 14

Dominum temporalem, vel iudices se-
 culares contra personas ecclesiasti-
 cas inuocantes excommunicantur.
 de immunitate ecclesi. 32

Domos populariū quo tempore aqua
 benedicta lustrare debeant Paro-
 rochi. de off. parochorum. 39

E.

Ecclésijs Deo dicatis quantus ho-
 nos tribuendus. de immunit. ec-
 clesiastica. 30

Ecclesiasticæ libertatis defensor acer-
 rimus Philippus Rex Catholicus
 idemq; inuictissimus. ibidem.

Circa Ecclesiarum honorem, & im-
 munitatem quæ à Clericis, & lai-
 cis seruanda sint. ibidem.

Ecclesiæ, oratoria, vel Altaria non
 extruantur nisi permittente Epif-
 copo. de Diuin. cult. 32. 75

Ecclesiæ post missas, & vespers clam-
 dantur. de Diuin. cul. 33

In Ecclesijs elemosynas queritantes
 non permittantur, in foribus con-
 sistere præcipiantur; canes elimi-
 nentur: excommunicati arcean-
 tur:

sur:

tur: Balista, aliaq; armorum genera in Ecclesias non inferantur: Commessiones non habeantur: esculenta; & poculenta prope Ecclesias non vendantur: clamores non edantur. de Diuin. cul. 34.35
 Ecclesia noua oratorium, vel altare nō extruatur nisi dotes competentes assignentur, & inconstituto Episcopo de Ecclesijs. 75
 Ecclesiæ separatæ sint à profanis adibus & mundæ seruentur. ibidem.
 Ecclesiæ portæ, sub primam noctis horam semper claudantur, & prope eas labellū sit aqua benedicta. 76
 Ecclesiæ pauimentum, parietes, tectā, aræ quales esse debeant. ibidē.
 Episcopus in quo impedimento matri monij dispensare possit. de imped. matrīm. 142
 Eucharistiæ sacramentum sanctitate, & mysteriorum numero ceteris ante cellit. de sac. Euch. 94. summa pietate, suscipiendum, & ministrandum. ibidem, qui ab eo arcendi. 94. 95
 Eucharistiæ sacramentum quilibet in sua Parochia in paschate Resurrectionis sumat. ibidem. non suscipiētium pena ab Innocentio III. proposita. ibidem. Decretum eiusdem Innocentij quibus verbis, & quando à parochis explicandum. pag. 96. 183
 Ratio valde accommodata traditur parochis, quā ij, qui sacram in paschate communionem susceperint, ab alijs internoscantur. 96
 Eorum, qui præcepto Ecclesiæ de

Communicando in paschate, non obtemperauerint, nomina ad Episcopum deferant Parochi. 97
 Eucharistiæ sacramentum viris seorsim à mulieribus præbeat. ibidē.
 Eucharistiæ sacramentum, vt in altari decentissime custodiatur maximam diligentiam adhibeant parochi. ibidem.
 Eucharistia ab aliquo sacerdote, qui ad audiendas confessiones approbatus sit ad ægrotos semper deferatur. parochi impedito. 100
 Eucharistiæ sacramentum gravi, ac iusta tantum de causa ab Episcopo probata in Vrbe, à Vicario foraneo in Diocesi publicè exponendum. & quibus ceremonijs. 103
 Eucharistia sacramentum quibus ritibus, & ceremonijs feria V. Cæna Domini, vsq; in parasceuen asseruandum. 104
 Examinatores iuramentum præstant, de examināt. 57
 Examinatores nihil à quoquam, eius nomine accipiant. ibidem.
 Examinatorum cura, & prudentia, quæ. 58
 Examinandis, vt eadem prorsus interrogationes, & quæstiones proponantur, expedire videtur. ibidem.
 Examinator ne quemquam examinandorum edoccat: pena suspensionis. ibidem.
 Examine peractio quæ præstanda ab examinātoribus. ibidem.
 Excommunicationis lata sententia subijciuntur, ecclesiasticas personas,

finē Episcopi facultate, capientes, aut carceri tradentes. de immū. Eccles. 31

Excommunicationis pena proponitur ijs, qui impediunt legata ad pias causas. de pijs volunt. exequen. 66

Extrema vñctionis Sacramentum qua ratione, & quando à parochō ministrandum. & quomodo ægrotos hortari debeat. de Sac. extrem. vñct. 115. 116

Extrema vñctio quibus ministranda, & quibus adhibenda non sit. 117
Quæ corporis partes vngendz. ibidem.

Si quis aliquo membro caruerit, quæ pars vngenda. 118

In vna, & eadem egrotatione semel tantum Sacra vñctio adhibenda. ibidem.

In membris quæ paria sunt, quando forma absoluenda sit. ibidem.

Extrema vñctio in administranda quis habitus, & comites adhibendi. & ante eiusdem administrationem quæ ab ægroti domesticis paranda sint. ibidem. & p. 119

Qua forma vti debeat parochus in vngendo infirmo, si dubitat, an efflauerit animam. 119

Extrema vñctio peracta quid agere debeat parochus, ibidem.

F.

Facultas quacumq; in his constitutionibus Episcopo reservata, eadem Vicario Generali tributa in

telligatur. exceptis, vtribi. 155
Festi dies quomodo colendi. de fest. colend. 18. & in edicto.

Fenestræ omnes Ecclesiæ occludantur. & eæ per quas in eas ex vicinis ædibus prospiciatur, muro claudantur. de ecclesijs. 76

Fides ianua, & fundamentum Christianæ religionis. de fide tuend. pag. 2

Fidei professionem qui emittere debeant, & quando. & panæ deficientium. 2-3.

Fidei rudimenta pueri doceantur in Ecclesia, & quando. de Doctr. Christ. 12. 13

Flores, aut alia id genus in choro nullas in manibus gestet. de Chor. discipl. 53

Fons Baptismalis Episcopo inconsulto non extruatur. de Bapt. 89.
& qua forma excitandus sit ab Episcopo præscribendum. 90

Fruentum, poma, &c. in Ecclesijs non retineantur. de Diu. cult. 34

Fores Ecclesiæ nemo occupare audeat. de Diu. cult. 35

Formula, qua Sacerdotes vti debent in describendis missarum obligationibus. de off. paroch. 38

H.

Habitūs clericorum qualis esse debeat. de Cleric. vita. pag. 20

Hæredes, librorum in hereditate reliquorum indicem Episcopo exhibere debent. de lib. probi. 5

Hæ.

Hæredes, libros defunctorum sibi non retineant, alienent, aut quouis modo transferant, nisi facultate ab Episcopo obtenta. ibidem.

Hæredes sub pena excommunicationis latae sententiae, legata ad pias causas intra tempus in testamentis praefixum persoluant. de pijs volunt. exequen. 65

Hæredes Clericorum, itemq; beneficia resignantes, quos libros, aut instrumenta successorii exhibere debeant. ibidem.

Hæredes omnes quartam, seu canonicam portionem Episcopo soluere debent. de pijs volunt. exequen. pag. 67

Hæretici, aut de hæresi suspecti, eorumdem fautores, defensores, &c. Episcopali Curia, quam primam deferunt. de Hæret. 4

Hospitalium, piorumq; locorum administratores iuramentum prestare debent; pena excommunicationis latae sententiae. de Hospitalib. pag. 74

Hospitalium ad administrationem viri probi, & prudentes eligendi. ibid. Inuentarium quando facere debeant, & cui, & quoties exhibere. ibidem.

Hosilia de quo fieri debeant, & quae imago insculpenda. de obseruan. in celeb. missæ. 47

Hosilia seu particula consecratae, quot ad populi usum, & necessitatem, asseruanda, & octauo quoque die innouanda, veteribus prius consumptis. de sacr. Euch. 100

1.

Ieiunia quomodo, & quando seruanda. de Ieiun. pag. 18. & in edicto.

Imagines sacrae non pingantur inconsulto Episcopo, & quae seruanda in eis pingendis. de sac. imagin. 16

Imagines indecore pictæ, vel corrigantur, vel deleantur. c. eod. 17

Imagines nimis vetustæ ex ecclesiis tollendæ. ibidem.

Imagines Sacrae, & Cruces in locis immundis, & sordidis non pingantur. ibidem.

Imaginum noua miracula edita non euulgantur nisi re plenè cognita per Episcopum. ibidem.

Impedimenta ordinum suscipiendorum declaret parochus, & quæ ea sint. de sac. ord. 121

Impedimenta matrimonij quot sint, & quæ. 137. 138. 139. 140. 141. 142.

Impedimento aliquo ambiguo iam matrimonio proposito quid à parocho faciendum. de Sacramen. matrim. pag. 133

Infantes domi ob necessitatem baptizati, ad Ecclesiam nihilominus catechizandi deferantur. de bapt. pag. 87

Infans expositus si offeratur baptizandus quomodo se gerere debeat parochus. ibidem.

Infantes intra anni spatium in lecto iacere non permittantur sine capsula, sub excommunicatione.

Ff 2 nis,

nis pena, de qua nutrices à paro-
cho moneantur. de Bapt. 89
Infirmus antequam inungatur con-
fessione purgetur, & communione
muniatursi fieri potest, uel saltem,
si morbi ui impediatur, desiderium
huius rei ostendat. de sacr. extre.
vñcl. 116
Infirmus semel inunctus in eodem
morbo, & periculo non vngatur.
de sacr. extr. vñcl. 118
Iudices delegati ad præscriptum Con-
cilij Trid. eligantur. de Iud. dele-
gat. 59
Eorundem nomina in albo descri-
pta in Sacristia loco conspicuo af-
figantur. ibidem.

L

Laici egressum, & ingressum in Ec-
clesiam non impédiant. de obser.
in celeb. mis. 47
Laici annis quatuordecim minores
baptizandorum susceptores esse
non possunt. de bapt. 88
Laici Chori loca non præoccupent sub
pena excommunicationis. de Cho.
discipl. 54
Lampas ante sanctissimum Euchari-
stia sacramentum semper colluce-
at: itidem ante insignes reliquias.
de sacr. euch. pag. 99. & de sacr.
reliq. 15
Librorum index quos quisq; domi ha-
bet Episcopo tradendus sub excom-
municationis latæ sententiæ pena
de lib. prohib. 5
Libros venales habere, aut per pagos

circumferre nemini licet sine Epi-
scopi facultate. ibidem.
Libros defunctorum. vide Hæredes.
Libros quos unusquisque parochus ha-
bere debeat. de off. paroch. 43
Literas in choro nullus legat. de Cho.
discipl. 53
Ludi magistri doctrinam christianam
adolescentes doceant. à librorum
prohibitorum lectione abstineant.
eorum loco catechismus Roman.
Christianosq; poetas suis auditori-
bus prælegant. de Doct. Christi. 13.

M.

Magicam artem nemo sub ex-
communicationis latæ senten-
tiæ. pena profiteatur. de magic.
artibus. 6
Mares cum feminis etiam matrimo-
nij prætextu. Viri cum pueris in
Hospitalibus cubare non permit-
tantur. de Hospitalib. 75
Matres familiâs filios ad Ecclesiam,
ut doct. Trina Christiana imbuantur,
mittât, & ducant. de doct. Chr. 13
Matrimonium coniunctionem Christi
cū Eccles. signific. de Sac. matr. 128
Matrimonij multiplex bonū, & qua-
re fideles hoc tempore parum inde
fructus consequantur. ibidem.
Matrimonium. eo die, quo postrema
denunciatio facta est, non celebre-
tur, nisi. de licentia Episcopi. vel
instante tempore prohibitionis nup-
tiarum, & tunc moneatur de hac
re populus in præcedenti. proxima
denunciatione, de Sac. matr. 133

Matr-

Matrimonium mane celebretur, & in Ecclesia coram tribus, vel saltem duobus testibus. 134

Matrimonium non celebretur inter eos, qui Doctrina Christiana elementa ignorant. ibidem.

Medici aegros de obeunda confessione admoneant, nec ad eos tertio redeant, qui confessi non fuerint. de Sac. panit. 113

Missam novam nemo nisi à ceremoniarum magistro probatus, & sine ordinarij, vel eius Vicarij licentia celebret. de obser. in celebr. miss. 46

In missis novis, quæ ad Concil. Trid. præscriptum servanda. ibidem.

Missæ, quo ordine, & tempore celebrandæ sint. c. eodem. 47

Missam celebraturi, eam prius accuratè prælegant. ob pontificias indulgentias consequendas. c. eod. 44

Mortuus sepulture non tradatur ante 14. horas, postquam efflauerit anima. & si repente oppressus fuerit, ante 24. de sepult. 27

Mortuo Episcopo quid facere debeat Capitulum, & Clerus. c. eod. 27. 26

Mulier quamvis annosa sacerdoti celebranti non inferuiat. de obser. in celebr. mis. 47

Mulierum confessiones nec extra ecclesiam (nisi aliud necessitas exposcat) neque ante ortum, vel post occasum solis à quoquam audiantur: idq; semper in Sede Confessionali. de sacr. panit. 107

Mulieres aegrotantes dum consitentur, cubiculifores patentes esse decet. c. eodem. 112

Mulieres nouo matrimonio non iungantur, antequam certo testimonio, de morte primi viri, Episcopo notum fuerit. de sacr. matrim. 32

N.

Noctu samina ad orandum nequaquam admittantur: interdum verò seorsim à viris. de Sac. Euch. 103

Notarij quicunque infra decem dies ab obitu testatoris, eos, quorum interest, de pijs legatis certiores faciant. ac ijs volunt. exequend. 65

Iidem piorum legatorum exempla Episcopalis Curia Actuario exhibeant. ibidem.

O.

Oeftrices baptismi materiam, & quæ debeat esse baptizantis intentio, probè teneant & quæ hæc ignorant, ab hoc munere exercendo prohibeantur. de bapt. 86

Occisum, siue repentino aliquo casu mortuum in aliena parochia proprius parochus libere extrahere potest. de sepult. 25

Officium in Nataliis Sanctorum Nucerie patronorum, quando, & qua ratione recitari debeant Clerici Nucerini. 153

Oratoria quæ aperta sunt in via, vel in agris sita ligneis saltem cæcellis occludantur; & in eis nunquam celebretur. de Ecclesijs. 81

Ordines quæ impediunt, ne quis eos suscipere valeat, & quando à parochis declaranda sint. de Sac. ordin. pag. 121 122

Or-

- Ordinandi ad primam tonsuram, & minores, maioresque ordines quiete-
limonia asserre, & quas condi-
tiones habere debeant. 122. 124
- Orlinibus sacris initiandi per men-
sem ante indiclam ordinationem
Episcopum adeant. ibidem.
- Qua in patrimonij constitutione
requirantur, & pena hac in re
peccantium. 124. 125
- Ad presbyteratum assumendi qui
bus reb. instructi ad doctrina exa-
men admittendi sint. 125. 126
- Ordinati ante legitimam aetatem, aut
sine literis, aut in examine non pro-
bati. quibus penis subijciantur.
126. 127.
- Ordinatus ab alio Episcopo suscepti
ordinis functiones non ante obeat,
quam Curia Nucerina Cancellario
litteras sue promotionis exhibuerit,
sub pena suspensionis ad annum.
ibidem.
- Ordines suscipiendi confessione expiati,
& ad sacram Communionem
sumendam parati accedant. ibi-
dem.

P.

- P**apa dispensat in omnibus ma-
trimony impedimentis iure hu-
mano indultis. de impedim. matr.
pag. 142
- Paramenta, & vasa ad vsum rei sa-
cre non ante adhibeantur, q̄ bene-
dictione affecta sint. de off. paroch.
pag. 42
- Parentes, filios ad Ecclesiam diebus

- festis, vt doctrina christiana insti-
tuatur, ducant. de doct. Christi. 13
- Parentes, filios proprios non bapti-
zent ob cognationis spiritalis in
pedimentum. de sac. bapt. 85
- Parentibus suorum filiorum, propter
spiritualem affinitatem, non licet
esse patrinis. de sacr. confirm. 92
- Parochi omne superstitionum, & ma-
leficiorum genus extirpent. de ma-
gic. artib. 7
- Parochorum precipuum munus quod
sit. de Verbi Dei pradic. 10
- Parochi antequam missam inchoent
fidei rudimenta rudem plebem
edoceant. de doct. Christi. 13
- Parochus pauperum cadauera gratis
sepultura dare debet. de sepul. 26
- Parochi habeant Codicem in quem
defunctorum nomina, diem obitus,
& annum referant, cuius exem-
plū in Synodo tradant. de sepul. 29
- Parochi, ceteriq; animarum curato-
res in proprijs ecclesijs resideant,
nec vltra biduum sine Episcopi sa-
cultate ab eis absint. de resid. 36
- Parochorum non residentium itemq;
Canonicorum, & Dignitatum vltra
tres menses absentium pena.
de residen. 37
- Parochi non solum Dominicis, & fe-
stis diebus, sed etiam frequentius
in suis ecclesijs missas celebrent.
de off. Paroch. 37
- Parochi in administrandis Sacra-
mentis solliciti sint, illorumq; vim,
& vsum populo vernacula lingua
exponant. de offic. Parochorum.
pag. 38

Ca-

Caueant ne quispiam sine Sacramentis decedat. *ibidem*.

Parochi, quæ intra missarum solennia præstare debeant. 39

Singulo quoque die Dominico aqua recentem benedicant. *ibidem*.

Parochi alijque, qui Ecclesijs præsent excommunicationes omnes feruæ V. in Cena Domini vulgari sermone ad altare promulgent, huiusque rei præstita scriptum deinde ad Synodum testimonium afferant. 40

Parochi per se ipsi Sacramenta administrent; populum edoceant. 40.

Sacrorum cinerum, Candelarum, & Palmarum usum retineant. 41

Vestes coloris, ex Missalis præscripto adhibeant; Vasa, & vestes longo usu detritas comburant: *ibidem*. Vestibus non nisi benedictione affectis utantur. *ibidem*.

Spiritus immundos sine Episcopi facultate non abiciant: 42. Indulgentias non nisi ab Episcopo probatas promulgent: abusus, si qui sunt, tollant. *ibidem*.

Quæ parochi in sua Parochia inquirere debeant. 42. Quæ denunciare. 43. Quot li bros habere. *ibidem*.

Parochi, & Concionatores semel in Aduentum, ac semel in Quadragesima vulgari sermone exponant populo Decretum Concilij Trident. sess. 22. cap. 11. itemque hæc nostra Decreta. quæ ad pia legata pertinent. de pijs voluntat. exsequen. pag. 66

Parochus quibus de rebus egroti domesticos præmonere debeat.

De Sacr. Euchar. pag. 100. antequam Viaticum ad egrotum deferat, & in eo deferendo, in ipsa administratione, tum in reditu quæ præstare debeat. 100. 101. 102.

Parochi semel quotannis inter missarum solennia, & priuatim deinde pro re nata Medicis edicant, ut ex Pij Quinti Constitutione ad egrotos tertio ne redeant nisi obita confessionis testificationem habeant. de sac. pœnit. 113

Parochus quid agere debeat aliquo ex suis subditis infirmitate detento. de extrem. vnct. Sacramen. pag. 114.

Sacræ vnctionis vasculum afferat, quando ad egrotum sacramentum Eucharistia defert, si longè ab ecclesia Parochiali distat. domus egrotantis. e. eod. 118

Parocho, si eius domicilium, ab ecclesia longè absit, domi etiam alterum Sacri Olei vasculum, cum ceteris ad Sacram Vnctionem necessarijs habere permittitur. de sac. extr. vnct. 120

Parochus in administrando matrimonio ne minimum quidem à Concilio Tridentino Decretis discedat, matrimonij dignitatem populo sepe inculcet, Caput. 1. sess. 24. bis tertie in anno vulgari sermone fidelibus enulget. de sac. mat. ritim. 128

Matrimonium non ante denuntietur sponsos

I N D E X.

sponſos de eorum voluntate ſeorſum interroget. de ſacr. matr. **131**
 Si puellam ad matrimonium inuitam trahi cognouerit, à denunciationibus ſuperſedeat, remq; totam ad Episcopum, vel Vicarium deferat: ibidem.
 Curet item vt de legitima contrahentium ætate antequam denuntiationes matrimonij aggrediatur, certior fiat. **132**
 Nullum ad matrimonium admittat alienæ Diœceſis ſine literis ſui ordinarij Episcopo oſenſis, & ab eo recognitis: nec vagos coniungat, niſi diligenti habita inquisitione, & de Episcopi licentia ibid.
 Mulieres nouo matrimonio non iungat, antequam certo teſtimonio de morte primi viui Episcopo notum fuerit. ibidem.
 Parochus ſi impeditus ſit quo minus per ſe matrimonio intereſſe poſſit, alium ſacerdotem ab Episcopo ad ſacramenta miniſtranda probatum ſubſtituat. idq; ſuo Chirographo in librum matrimoniorum referat. de ſacr. matr. **134**
 Superpellico, & ſtola indutus matrimonium pio aliquo ſermone præuio miniſtret. **134. 135.**
 Alienæ parochiæ ſponſos nec matrimonio iungat, nec benedicat, ſub pena ſuſpenſionis ipſo facto incurrendæ. ibidem.
 Parochi bis, teruè in anno populo denuncient, quam penam incurrant, qui itra gradus prohibitos ſcienter matrimonium contrahere præſu-

munt, & quid agendum, ſi igno-
 ranter contraxerint. de ſacr. matr. **136**
 Parochus librum habeat, in quem coniugum nomina, & c. reſerat. de ſacr. matr. **137**
 Pauperes in Eccleſia eleemoſynas quaritare non permittantur: ſed pro foribus conſiſtant. de Diu. cult. **138**
 Penitentis ſacramentum quàm neceſſarium. de ſacr. pen. **104**
 Presbyteri, & Notarij quo modo ſe gerant in conſcribendis pijs morientium voluntatibus. de pijs volunt. exequen. **66**
 Presbyteri egrotantis manus qua parte vngendæ. de ſac. ext. vñſ. **117**
 Prædicationis officium exercere laicis non licet, nec ſacerdotibus, qui bus animarum cura commiſſa non eſt. de Verbi Dei præd. **9**
 Primicerij partes in proceſſionibus, quæ ſint. de ſac. ſupplicat. **49**
 Proceſſiones ſine Episcopi licentia à nemine habeantur. de ſacr. ſupplicat. **50**
 Quæ in ſolemni Corporis Chriſti celebritate ſeruanda, ac præſtanda ſint. **50. 51**
 Prouiſi de Beneficijs, & Canonicatib. quæ agere debeant. c. de examinat. **59. 62.** pag. 2. iuramentum præſent ad eam formam, quæ præſcribitur. **174**
 Punctatorum officium, & iuramentum. c. de præſect. Chori. **56**
 Pyxides duæ in vnaquaq; parochiali Eccleſia habeantur, ad ſacra-

men-

mentum Eucharistia populo ministrandum, & ad infirmos deferendum. de sacr. Eucha. 22

Q.

Qualitates seu conditiones ad ordines promouendorum exploratas, & cognitās habere studeat. Parochus. de sacr. ord. 121

Qualitates, quæ in ordinandis requiruntur. cap. eod. 122

Quæ res, antequam Synodus celebretur, Vicario deferantur. cap. de Synod. 2

Quæ flores Eleemosynarum viri probi eligendi. Eleemosynas quarerent scripta ab Episcopo licentia, quæ quotannis renouetur. bi si peperam vixerint, pro modo culpa mulsentur. c. de quæ florib. 72

R.

Ratio valde accommodata traditur Curatoribus animarum, quæ ij, qui sacram in paschate communionem susceperint, ab alijs inter noscantur. de sacr. Euch. 96

Regulares ad onus prædicandi non eligantur nisi à suis superioribus examinati, & probati, & in alijs ecclesijs sine Episcopi facultate non cōcionentur, in alijs verò suorum ordinum non nisi accepta ab Episcopo benedictione. Contradicente autem Episcopo nullibi tam regulares, quam seculares Sacerdotes concionari possunt. de Verbi

Dei prædic.

Regulares, nisi visis suorum superiorum literis suscepti ordinis, celebrare non permittantur. c. de obser. in celeb. miss. 46

Regulares non nisi impetrata à Sancta Congregatione facultate, sanctimonialia alloquantur. ibid. 47

Regulares ad audiendas egrotantium Confessiones in alienam parochiā, in scio parochia sese arroganter non intrudant. de sacr. penit. 112

Regulares sacris ordinibus initiandi præter aliās testificationes, scriptum etiam testimonium à superiore Monasterij afferant. de sac. ord. pag. 126

Regulares eorumq; monasteria, & ecclesia in multis Episcopali iurisdictioni subiiciuntur, & quæ sint ordine recensentur. pag. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152.

Reliquia nulla pro veris, & certis proponantur, nisi prius ab Episcopo recognita, & probatæ: incertæ decenti loco afferuntur: noua sine Episcopifacultate non promulgentur, nec transferantur: clauibus bene firmis custodiantur: non donentur: nullo modo venales habeantur, à Sacerdote sacris induco vestibus ostendantur: à laicis non contrectentur: spe lucri super altaribus non ponantur: & ideo ab ijs capsula omnes tollantur: à collispendentes nemini gestare, nec in priuatis adibus retinere liceat: afferuntur loco disjuncto à Sacra Eucharistia tabernaculo:

Gg ante

ante eas lampas semper preluceat: que apud laicorum Confraternitates asseruantur, ita condita sint, vt solis ecclesiasticis viris pateant c. de sacr. reliquijs. 15

Repræsentationes sacræ sine Episcopi facultate non habeantur. c. de sacr. repres. 14

Ritualem Romanum habeant Curati omnes ad sacramenta ministranda de sac. administ. 84

Sacerdos, quæ in missa celebratio ne seruare debeat. de obseruan. in celeb. miss. 44

Sacerdos ad altare neminẽ expectet, nec ante auroram, aut post meridiem celebret, & alia seruet, quæ traduntur cap. eod. 45

Sacerdos nullus in priuatis A Edibus celebret, neq; in Ecclesijs monialium sine Episcopi facultate. cap. eodem. 47

Sacerdotes qui ratione beneficij celebrare non tenentur, dominicis saltem, & festis diebus missæ sacrificium peragant. de Cler. vita. 19

Sacerdotes vagi, & ignoti sine Episcopi, vel Vicarij Generalis licentia celebrare non permittantur. c. de obseruan. in celeb. mis. 45

Sacerdotes nulli sub pœna suspensionis sacrum faciât in oratorijs sodalium, vel Cappellis secularium antequam parochus, in cuius parochia oratoria sita sunt, missam celebrauerit. c. eod. 46

Sacerdos inter legendum vltimo loco euangelium quæ cauere, & absoluta missa, quæ præstare debeat. c. eodem. 48

Sacramentis, aut sacramentalibus nullus abutatur. de magic. artib. 7

Sacramenta nisi, urgente necessitate, nemini sine Episcopi, vel parochi facultate administrare in aliena parochia liceat. de off. paroch. 39

Sacramentorum vis, fructus, diuinitas vnde hauienda. & quando potissimum populo explicanda. de sacram. administ. 84

Sacramentis in administrandis à Ritualis Romani præscripto non discedendum. ibidem.

Sacramenta nullus administret nisi talari veste, superpelliceo, stola, & bireto indutus. ibidem.

Sacramentorum ob administrationem nihil prorsus exigatur. 85

Sacramentis sine vt nemo decedat curent parochi. ibidem.

Sacrificia in vnaquaq; ecclesia, si fieri possit, extruantur de ecclesijs. 79

Sacrificia quæ habere debeat. ibidem.

Salutationis Angelicæ signum quoties, & quando dandum sit. de off. paroch. 40

Scripturæ, & monumenta ad Ecclesias, & pias causas pertinentia infra decem à publicatione huius Synodi dies proferendo sunt ab vnoquoq; de pijs volunt. exequen. 65

Sepeliendi hora quæ. de sepult. 26

Sepulchra operculo claudantur. de Diuin. cult. 33

Sepulchra locum, vt quis eligat neminem

minem inducant clerici tam seculares, quam regulares, sub excommunicationis pœna Papæ reservata. de sepult. 24

Ad sepulcrum in oratorijs laicorum eligenda nemo infirmos alliciat. ibidem.

Quæ circa defunctorum sepulturam servanda. ibidem. & pag. 25. & ad calcem Synodi vulgari sermone. pag. 192

Sepulturæ locum, & eleius condendæ facultatem solus Episcopus concedat. de sepult. 27

Sepultura ab Ecclesiastica, qui arcēdi sint. de sepult. 28. 29

Silentij perpetui fœnerissima lex Confessarijs imposita nullo pacto violanda. de sacr. pœnit. 113

Sodalitas sanctissimi Sacramenti, ubi nondum instituta est, ut quam primum erigatur, parochijs curæ sit. de sacr. euch. 103

Sponsi filij familiæ inscijs parentibus matrimonium contrahere non debent, & paternè à parochio monendi. de sacr. matr. 132

Sponsalij de futuro contractis si verendum sit, ne filiorum familiæ matrimonium malitiosè impediatur, parentes hac de re cœlentur. ibid.

Sponsi si in diversis parochijs habitent, quid faciat parochus. de sac. matrim. 134

Sponsi ad matrimonium celebrandum benedictionemq; suscipiendam Confessi, sacra mox communione reficiendi in ecclesiâ conveniant. ibidem.

Sponsi ad matrimonium non admittantur, si doctrinâ Christianâ primæ saltem elementa non calleant. ibidem.

Sponsi ante matrimonium contractum simul habentes non absolvantur nisi ab Episcopo. de sacr. matr. pag. 136

Sponsi ante matrimonij celebrationem, susceptamq; benedictionem non cohabitent. ibidem.

Supplicationes sacræ qua pietate, & religione, quo ordine, & habitu, habendæ sint, & qui ad eas convenire debeant. de sacr. supplicat. pag. 48. 49

Supplicationibus qui interesse neglexerint, qua pœna afficiendi. ibidem.

In sacris supplicationibus qua vitanda sint. 50

Syndicus quotannis à capitulo eligatur, & quæ sint eius munera. de Capitul. 144

Synodus diœcesana quotannis habeatur, & qui interesse debeant. de Synod. 1

Synodales testes ante Synodi celebrationem Episcopum adeant. de Synod. 2

In Synodo Diœcesana eligantur tres æconomi Ecclesiarum omnium vacantium, & eorum munus. de pjs volunt. exequen. 62

T.

Tabernaculum ligneum ad sanctissimum Eucharistiæ sacramentum asseruandum, quomodo

Gg 2 orna-

I N D E X.

<i>ornatum esse debeat. de sac. eueh. pag.</i>	<i>99</i>	<i>na excomm. in Bulla Cona Domini. de immun. ecclesiastica.</i>	<i>31</i>
<i>Testium Synodaliū numerus. eorum nomina nullibi dimulganda. de test. synodal.</i>	<i>62</i>	<i>Verba sacrarum scripturarum qui ad profanos sensus traduntur Episcopo denunciantur à parochis. de Heret.</i>	<i>5</i>
<i>Testium synodaliū munera quæ. pag.</i>	<i>60. 61. 62.</i>	<i>Verba sacra scriptura ad scurrilia nō torqueantur. de blasphem.</i>	<i>8</i>
<i>Testes Synodales iuramentum Episcopo præstent. ibidem. pag. 60. ad formam præscriptam ad calcem Synodi.</i>	<i>175</i>	<i>Verbis sacra scriptura circa diabolicas incantationes abutentes gravè pœna Episcopi arbitrio puniendi. ibidem.</i>	
<i>V.</i>		<i>Vestes sericas non gestent clerici, nec anulos. de Cler. vita.</i>	<i>20</i>
<i>V. Argantes ad matrimonium nō admittantur. de sacramen. matrim.</i>	<i>1. 2</i>	<i>Veteris Ecclesię diruta camenta novę fabrica ecclesiasticę inserviant. de Divin. cul.</i>	<i>32</i>
<i>Vascula ad vsum baptismi. & infirmorum, quomodo asseruanda, & sua cuiq; inscriptio addita sit. de sacr. bapt.</i>	<i>90</i>	<i>Vicarij foranei officium, & facultas quæ. de Vicar. foraneo.</i>	<i>73</i>
<i>Vasculum sacri Olei infirmorum in Ecclesia decenti, tutoq; loco ab aliorum oleorum vasculis distinctè asseruetur. de sacr. extr. vñcl.</i>	<i>120</i>	<i>Viduę matrimonium contrahere non permittantur, nisi. de morte primi viri Episcopo, vel Vicario legitime conslet. de sacr. matr.</i>	<i>132</i>
<i>Vestigalia, & gabelle à viris ecclesiasticis, etiam sponte dantibus exigere non possunt publicani, sub pœ-</i>		<i>Viri ecclesiastici aleis, & taxillis non ludant, choreas, & comedias non agant. de Cler. vita.</i>	<i>189</i>
		<i>Vnctio renum in mulieribus omittenda. de sacr. extr. vñcl.</i>	<i>17</i>

F I N I S.

R E G E S T V M.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg.

Omnia sunt folia integra.

ERRATA, QVÆ OPERARVM INCVRIA

inreperunt sic corrigenda.

Primus numerus paginam, secundus versum indicat.

<i>Pagina. vers.</i>	<i>Errata</i>	<i>correcta</i>
11.	27. fidelis	fideles
12.	24. inflgendis	infligendis.
14.	14. Christi nostri	Christi Domini Nostri
15.	18. contractentur	contrectentur.
16.	8. in esse	in esse
16.	22. vna queq;	vnaquæq;
24.	7. subiciuntur	subijciuntur
27.	14. ebdomadarij	hebdomadarij
34.	18. eleemosinas.	eleemosynas
36.	9. ombus	omnibus
36.	32. tamen	tantum
41.	19. mynisteriorum	ministeriumum
42.	16. liceat immundos	liceat spiritus immundos
44.	4. secum ipsæ.	secum ipse
46.	12. indicatum	iudicatum
53.	29. impositæ.	impositas.
59.	11. Ecclesiæ	Ecclesiasticæ.
77.	18. inter sit	inter sit
80.	1. missam.	missam
106.	24. deposito	deposito
112.	2. referenda	referendæ.
116.	16. Confessionibus	confessionis
150.	6. Campan	Campanas.

Capitum numerum, qui omissus est, cuilibet addere, si volet, libebit.

SYNODALIA hæc Decreta, hic danda typis; & pietate, ac studio Perillustris, & Reuerendissimi D. D. Simonis Lunadori Episcopi Nucerini Patricij Senensis, ad eius Cleri, & Populi totius disciplinam Instituentiam composita, & congesta. Quæ hæ Sacrorum Canonum, Conciliorum, Sacrarumq; Constitutionum, ac laudabilium æquæ consuetudinum Decretis, piè, sanctèq; inherere noscuntur. Nos Fabius Piccolomineus Illustrissimus, & Reuerendissimi Dom. D. Camilli Burghesij Archiepiscopi Senarum Vicarius Generalis, imprimendi, liberam potestatem elargimur, & facimus. Senis XIII. Ka. Nou. M. DC. VIII.

Fabius Piccolomineus Vicarius.

Die 5. Nouembris. 1608.

Frater Dominicus Nerutius Regens in Conuentu S. Francisci de Senis de mandato Admodum Reuerendi P. Inquisitoris Generalis Senarum, & Status, vidit supradicta Synodalia Decreta in quibus, cum nil sit contra fidem, vel quod S. Romanæ Ecclesiæ repugnet, salua tamen meliori reuisione, concedit vt imprimantur, præcipiendo tamen ne vel in marginibus, vel in folijs non conscriptis aliquid addatur.

Frater Dominicus qui supra.

Cosmus Talia Auditor.

THE JOURNAL OF THE

ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

OF GREAT BRITAIN AND IRELAND

Volume 100, Part 1, 1970

Edited by J. H. J. VAN DEN BERG

Published by the Royal Anthropological Institute

21, BEDFORD SQUARE, LONDON, W.C.1

and 10, RUE DE LA HARPE, PARIS 6

Printed in Great Britain

by the Royal Anthropological Institute

10, RUE DE LA HARPE, PARIS 6

1970

Subscription price (including postage) £12.00 per annum in advance

Single parts are available at £1.20 each